

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
 Išleista kas Ketvergas, Chicago, Ill.
 Kaina metams:
 Amerikoje \$2.00 | Užsienį \$8.00
 "Kataliko" spaustuvėje spaudinasi visos
 klos knygos, konstitucijos ir t. Darbas
 atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai.
 Užsirašant "Kataliką" gyskit prenume-
 ratą arba laiškus sekanciu antrašu:
 JONAS M. TANANEVICZIA
 3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
 Published every Thursday at Chicago, Ill.
 Subscription \$2.00 per Year
 To Europe \$8.00 per Year
 Advertising rates on application
 Book and Job Printing in Lithuanian,
 Polish, English and all other modern
 languages.
 All communications must be addressed to:
 JOHN M. TANANEVICZ
 3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvestas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 30

Chicago, Ill., 24 d. Liepos (July) 1913 m.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER, JAN. 25, 1899, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER ACT OF MARCH 3, 1879

Metai XV

Politiškos žinios.

Karas Balkanuose.

Iš Bulgarijos sostinės Sofijos Londonan pranešta, kad caras Ferdinandas jau apleidęs ne tik sostinę Sofiją, bet ir šalį ir su šeima nežinia kur nusidangujęs, nes savo šalį jam grasiąs pavojus už dabartinę nereikalingai pradėtą karą. Panaši žinia apturėta ir Paryžiuje. Bet Bulgarijos pasiuntiniai tas žinias užgina. Vienos laikraščiai skelbia, kad Bulgarijos carienė Eleonora asmeniškai krepisus į Rumunijos karalienę Elzbieta, idant pastaroji savo intekne su laikytų Rumunijos armijos perdidį veiklumą Bulgarijoje. Be to skelbiama, kad Bulgarijos carienė su sosto inpediniu Borisu atkeliausi Austrijon.

Sakoma, serbai su graikais veikia išvien ir nutarę drauge užimti Bulgarijos sostinę Sofiją ir tenai pasiulyti bulgarams susitaikymo išlygas. Didžiausioji dalis bulgarų kariuomenės susirinkus ties tvirtove Kostendil. Tenai bulgarai dar pamėgė pasipriešinti serbams ir graikams ir šiuos sulaikyti nuo Sofijos. Jei ir čionai bulgarai kovą pralose, tada priešininkai tuojais užims sostinę ir Bulgarijai pasibaigs laimingos dienos.

Londonan apturėta žinia, kad Bulgarija savo priešininkų prašanti taikinties. Spaudžiama iš visų pusių graikais, serbais rumunais ir net turkais, paliko tikrai ant prapulties kranto ir jei tan reikalan neįsimašys Europos valstybės, Bulgarija laukia pražutis: visą šalį priešininkai gali suskaldyti ir pasidalinti. Tai pripažįstas ir naujo Bulgarijos ministerių kabineto pirmininkas Radoslav, kuris noris, idant tan karanišimaisių Europos valstybės.

Caras Ferdinandas telegrafavęs Rumunijos karaliui apreiškdamas, jogei jis pasirengęs tuojais pradėti taikos derybas.

Dumojuje bulgarai nugarzdino savo dvi torpevalti, idant aniedvi netektų įsiveržusiems Bulgarijon rumunams.

Serbai tomis dienomis užėmė svarbią vietovę Julikamik, pirmiau atlikę kruviną susirėmimą su bulgarais ir pastaruosius pergale. Bulgarijai turėję labai didelius nuostolius.

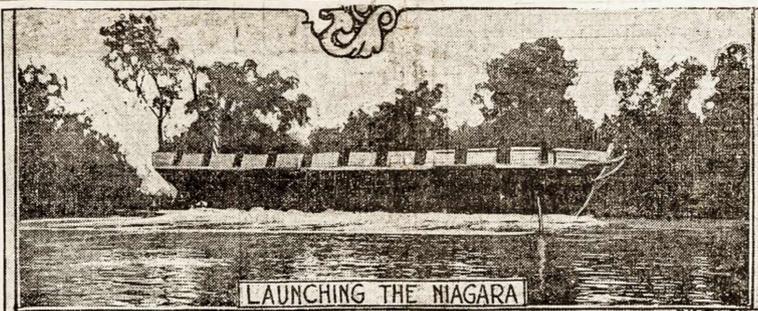
Bulgarija iš visų pusių esanti apsupta ir atkirista nuo pasaulio

Londonan pranešta, kad Bulgarija jau visai prispausta prie sienos ir kad jos sostinė Sofija teks priešininkams, butent serbams, graikams ir rumunams, kurie randasi netoli minėtos sostinės. Sakoma, kad priešininkai savo grasinimus išpildysią, ty. užimsią sostinę ir tenai atliksią taikos derybas su Bulgarija. Kas link padėjimo Sofijoje ir caro Ferdinando padėjimo, nieko nežinoma, nes minėtas miestas atskirtas nuo pasaulio.

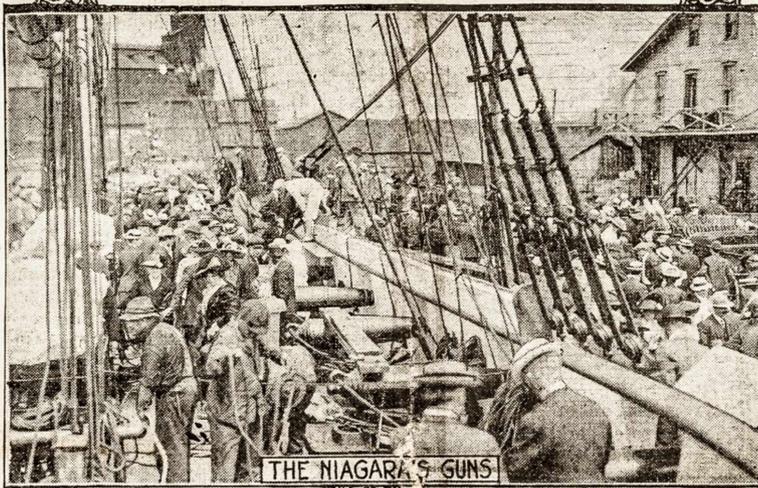
Iš Berlyno Londonan pranešta, kad turkų armija išnaujo užėmus Adrianopolį po trumpai kovai su Bulgarijos ingula. Turkai maną dabar nepaleisti to miesto iš rankų. Be to Turkija pasiūčius Europos valstybės notą, kad tarpe Bulgarijos ir Turkijos nauja siena busianti upė Marica, taigi Turkijai prigulėsianti visa Tracija su Adrianopoliu. Turkija teisinasi už Adrianopolio užėmimą tuomi, kad bulgarai esą negreitai pasitraukę iš pripažintų Londono traktatu Turkijai teritorijų, tatau turkai bulgarus begindami pasiekę net patį Adrianopolį. Reikia pridurti, kad turkai atgal užimdami paimtas seniau iš jų teritorijas, sodžius degina ir gyventojus žuda, ypač krikščionims tenka patirti įvairių barbarysčių. Adrianopolį dabar šeiminkauja žinomas jaunatūrių vadas Enver-bey.

Nišon suaukta taikos konferencija. Suvažiauvę atstovai Bulgarijos, Rumunijos, Serbijos ir Graikijos. Sakoma, taikos derybos greitai pasibaigsiančios, nes Bulgarija visomis pusėmis nusileidžianti. Tačiau nauja bėda gali kliuti Bulgarijai. Kalbama, kad nun turkai turinti gerą progą paskelbti Bulgarijai karą. Kiti vėl tvirtina, kad jei turkai taip drįstų padaryti, Balkanų valstybės išnaujo susijungtų prieš juos.

Bulgarijos armijos visa brigada pasidavus rumunams ties m. Ferdinandov. Bulgarijai buvę nuilę, neturėję amunicijos ir nupuolę dvasioje. Rumunams lengvas daiktas užimti Sofija. Jei tik jie to norėtų. Bet kol kas kur bus, rasi, greitai kovojantieji susitaikys. Bulgarijos nieks nesigaili. Net pati Rusija, kitus kartus per daug mylėjanti slavivius-stačiatikius, šiandie užsisuko ir leidžia išnaujo juos skriausti net patiems turkams.

LAUNCHING THE NIAGARA

THE NIAGARA'S GUNS

Perstatytas garlaivis Niagara, kurs išstunojo ežero Erie dugne veik lygiai šimtmetį.

VALIJOS KUNIGAİKSTIS — NELAISVEJE.

Jaunas Anglijos sosto inpedinis, Valijos kunigaikštis, kuris šiais laikais mokosi Oxfordo universitete, priklauso prie karinio laivonorių korpuso. Tame korpuse jis tarnauja kaip paprastas kareivis. Einant laivinties apsilvelka paprastą mundiera. Ofieieriai su juom apsieina kaip su visais kitais. Po draug su visais kareiviais turi atlikti ilgus mankštymus, miegoti lauke šėtuose ir maitinties paprastu kareivių valgiu. Neseniai manebri metu batalijonas, kuriame tarnauja Valijos kunigaikštis, pateko tykojamaj vietoj. Tarp to batalijono ir priešų prasidėjus kova. Po kelių valandų priešai batalijoną apveikė (rasi taip padaryti buvo įsakyta iš viršaus), kareiviai nutvėrė kunigaikštį ir išginklavė jį su kitais jo draugais surišo. Paskui su tvirta sargyba jį ir kitus mugaubeno į priešų stovyklą. Tenai vienoj altanoj kunigaikštis su savo draugais turėjo praleisti ištisą naktį, altaną saugojo žymus kareivių būrys, nes buvo laukiama kunigaikščio batalijono užpuolimas ir jo paveržimas iš priešų rankų. Bet batalijonas, kuriame kunigaikštis tarnavo, nematė reikalingu daiktų per daug rupinties busiuoju Anglijos valdovu ir tik antrą dieną jis iš tos "nelaisvės" liko išpirtas. Paskui kunigaikštis savo

batalijono vyresnybei privalėjo išduoti raportą, kokio budu ir del kokių priežasčių jis davėsis suminti priešams.

REVOLIUCIJA CHINUOSE.

Chinuose gimė revoliucija, arba, taip sakant, civilis karas. Andai valdiška kariuomenė sumušusi revoliucionistus ties upė Yang-tse-kiang. Pietų provincijos atsiskyrusios nuo dabartinės Pekino valdžios ir jau išsirinkusios sau naują prezidentą, nekoki Tsen-Chu-Hsuan, kuris buvęs Kanto-uo vice-karaliumi ir esąs dideliu priešininku prezidentui Yuan-Shi-Kai. Buvęs provizorinis Chinų respublikos prezidentas ir garsus revoliucijos organizatorius, dr. Sun-Yat-Sen, perėjęs revoliucionistų pusėn. Prezidentas Yuan-Shi-Kai atlaikęs su lojaliais generalais konferencija ir nusprendęs pats asmeniškai nusiduoti karo laukan.

Pekine manoma, kad tą revoliucija pagindė japonai, nes revoliucionistų pusėje esama daug japonų oicierių.

PASIKESINIMAS ANT SOSTO INPEDINIO.

Didelę sensaciją Norvegijos sostinėje Christiania pagindė norėjimas kokio tai nevidono atimti gyvastų Norvegijos sosto inpediniui, kunigaikščiai Olafui, turinčiam 10 metų. Vienamė rūmų darže, kur Olaf paprastai žaizdavęs, susekta ap-

siginklavęs suokalbinkas... Olaf yra Norvegijos karaliaus vienatinis sumus.

Toji sensacija yra tuo dar indomesnė, kad Norvegijos parlamentan įnešta reikalavimas, kad jei dabartinis karalius mirytų nepalikdamas savo inpedinio, tuomet Norvegijoje turi būti paskelbta respublika.

Karalienė išgirdusi apie tą atsitikimą, kuone apalpinus ir norinti ant visados apieisti šalį, kur pikti žmonės tykoja ant jos sunaus gyvasties.

PASKIAUSIOS ŽINIOS.

Binghamton, N. Y. Liepos 22 d. užsidedė keturių lubų dirbtuvė. Gaisras buvo baisus. 50 žuvo ugnij. Daugybė mirtinai sužeistų. Nukentėjo daugiausia moteris ir mergaitės. Užsidedė po pietų. Vidurnaktį 26 apdege lavonai buvo išimti ir degančių namų. Dirbtuvė žmonių buvo apie 125. Per langus krito apsvilę žmonės ir krisdami galą gavo.

Bulgarijai pasiduoda nelaimingam likimui. Visame savo priešininkams nusileidžia ir regis Balkanuose įvyks ramybė.

Tik Turkija šeiminkauja Adrianopolį. Bet jai aštriai iš Londono pagrasinta ir regis ji apieis tą miestą.

Dar vėliau pranešta, kad del turkų nepaklusnumo eimės išnaujo Europai grastint karą krizis.

Nesmagus padėjimas.

Nuolatinė Meksike revoliucija pagaliau Suvienytoms Valstijoms pagindė nesmagumus. Anglija susitariusi, su kitomis valstybėmis prisiuntė Washingtono valdžiai notą, reikalaujama tuojais arba dabartinę Meksiko valdžią pripažinti legale, arba įsiveržti Meksikan ir tenai įvesti prideramą tvarką. Ligšiol visos valstybės Huerto valdžią pripažinusios, bet Suvienytos Valstijos nežinia kodėl to padaryti nemorindos.

Delei to Meksike nuolat siaučia revoliucija ir kas aršiau, kad Huerta negali gauti pinigų paskolinti, kurie šaliai labai reikalingi. Meksiko valdžia nesulaukdama sau patvirtinimo iš Suvienytų Valstijų, visą savo pagiežą suverčia ant amerikiečių, taisydamas anti-amerikones demonstracijas, konfiskuodamas amerikiečių laikraščius ir kitką. Nuo to, žinoma, daug nukentėia ir kiti sveltinžemiai. Tatau Anglija su kitomis valstybėmis griežtai reikalauja pas Suvienytas Valstijas arba tuojais pripažinti dabartinę Meksiko valdžią arba tą šalį sutvarkyti, nes priešingai Europos valstybės savarankiai turėsiančios Meksike įvesti tvarką.

Prezidentas Wilson apturėjęs Anglijos notą, tuoj pasikvietęs pas save valstybės sekretorių Bryaną, taip pat pranešta ambasadoriui Wilsonui Meksike greitu laiku pributi Washingtonan.

Anglijos nota pagamino daug nesmagumų naujai Washingtono valdžiai ir gimusios neramybės. Valdžia, kaip paprastai, priešingai konstitucijiniams principams, visą reikalą palaiko slapybėje, o toks pasielgimas dar labiau sėja neramybės ir nepasitikėjimus.

Yra tikrai žinoma, kad Washingtono valdžia tu nesmagumų nusikratimui turi du išėjimu: arba Huerto valdžią pripažinti, arba savo jėgomis Meksike įvesti tvarką. Pirmutinis budas labai pažemintų Suvienytų Valstijų valdžią, kuri seniau buvo apreiškus, kad Meksike valdžią galėsianti pripažinti tik išrinkus ten naują prezidentą. Bet kada tasai prezidentas bus renkamas, nežinia ir todėl Suv. Valstijų valdžiai butų nepravartu ir negražu atsiimti žodį atgal. Antrasis išėjimui budas — labai pavojingas, nes reikalaujamas 300.000 armijos ir trejų metų nuolatinio karo. Tokiam ilgam karam Suvienytoms Valstijoms nesinorėtų įsi-

maišyti, nes tuomi lengvai pasinaudotų japonai.

Washingtono gyvuoja tvirta partija, prielanki Meksiko revoliucionistams, ir todėl toji partija padės visas pastangas, by tik nepripažinus Huerto valdžios. Ambasadorius Wilsonas, sakoma, turėjęs artimus santykius su nužudytu prezidentu Madera, tatau ir jis palaikys revoliucionistų pusę.

Huerto priešininkai tvirtina, kad tą visą trukmą sukėlę Europos kapitalistai, kurie finansais rūnė Huertą, gi dabar, kuomet Huerta atsiradęs plikas, norima jam įkišenius įvyti mažiausiai 50 milijonų, paskolos formoje, o paskui jam liepti su tais milijonais pasprusti Europon, kur jo su ištiestomis rankomis kapitalistai lauksią.

Tie visi dalykai tečiau neišria viso padėjimo. Monroe doktrina, kurią Suvien. Valstijos paskelbė kaipo dogmatą savo politikos, o kuri skamba "Amerika amerikiečiams", verčia Suv. Valstijas apsaugoti sveltinžemių gyvastį ir lobį ant viso Amerikos kontinento, išėmus Kanadą, ir padaro jas už tai atsakančiomis.

Tat jei Suv. Valstijos nori prisilaikyti to savo "monroizmo", priverstos Meksike įvesti tvarką ir gvarantuoti už sveltinžemių gyvastį ir jų ten idėtus kapitalus, nes kitaip Europos valstybės pamis Monroe doktriną ir savarankiai įsimašys į Meksiko reikalus.

Taigi, kaip matome reikalas labai svarbus ir tas viskas išrodo į diplomatinis sląstus, ir kuriuos norima primasinti Suvien. Valstijos ir nupuldėti joms Amerikoje intekmę.

Kardinolas susirgo. Neseniai neišgydomai pamišo Ryme officialis popežiaus patarėjas, kardinolas Vives y Tuto. Psychiatrų konsiliumas patvirtino, kad kardinolas proto sumišimu susirgęs delei asectinio gyvenimo ir persidirbimo. Kardinolas Vives y Tuto yra hispanas, kapucinas, Vatikanan pakviestas pirm 30 metų į "Propaganda fide" narius. 1903 m. iškeltas į kardinolus ir pildė priedermes teologiniuose reikaluose, popežiams, Leonui XIII ir Pijui X, buvo patarėju. Jis daugiausiai kovojo su modernizmu ir buvo didžiausias ano priešas. Laisvas valandas pašvędaves teologijos studijoms, kas jam išardė ir protą.

Žinios iš Lietuvos.

„SAULĖS“ NAMAI.

Jau ne kartą „Saulės“ draugijos valdyba išrodinėjo laikraščiuose savo varginą padėjimą ir prašė visuomenės padėti pastatyti „Saulės“ namų, sumesti trukstančius 57 tukstančius rub., bet visi tie paraginiai ir apskelbimai beveik tik tuo ir teliko. Aukos plaukia labai menkai ir jau buvo toksai laikas, priėjome prie tokios valandos, kad reikėjo darbas užmesti neapribotam laikui.

Bet visdėlto Dievo Apvaizda žiuri į mus. Tokioje sunkioje valandoje atėjo „Saulės“ valdybai su pagalba fabrikantas p. Tilmansas, kuris pusei metų paskolino 30 tukstančių rublių. Nors p. Tilmansas ir svetimtautis, bet labai užjaučia „Saulės“ draugijai ir lietuvių švietimui, už ką viešai jam galima išreikšti padėkos žodžius. Ir dabar, kaip matome p. Tilmansas išvedė mus iš labai varginogo padėjimo.

Taigi, lietuviai, atkreipkite į tai dėmesį: „Saulės“ namai, su Dievo ir žmonių pagalba, bus pabaigti, bet skola, praslinkus pusei metų, reikės sugrąžinti. Nesigailėkite pinigų, duokite kuodaugiausia aukų „Saulės“ namams, kad galėtumėm ir namus baigti, ir p. Tilmansui skolą sugrąžinti.

Murai. „Saulės“ namų jau išvesti, dabar dengiamas stogas ir atliekami darbai viduje namų, kaip antai: kanalizacijos, centralinio apšildymo, betoninių lubų, langų, durų ir t. t., ir turime vilties, jog ligi šv. Mykolo namai visiškai bus pabaigti.

„Saulės“ Valdyba.

MUSŲ DIENŲ PAVEIKSLĖLIS.

Keisti tie mūsų lenkai mums vietos gyventojams, o užsienių lietuviams jie jau visai nesuprantami. Lietuvis, atvykęs čion iš užsienio, daug turi iškęsti visokių mūsų lenkų išmeti-

nejimų, kartais ir grumojimų. Prieš porą metų p. Vydunas ir profesorius Kuršaitis iš Tilžės - Keleto kartų tiesiai gatvės buvo koliojami už tai, kad nemokėdami lenkiškai (slaviškai), driso čion informuoties ir klausies lietuviškai. Šiomis dienomis teko man būti liudininku štai kokio fakto. Aš su draugu S. iš Chicagos užėmėm gan sezon ir žinomom optikos J. Maleckio - firmom (Aušros vartų gatvė No. 1) ir prašom parodyti anglišką britvą „Gilette“.

Atsako mums ką tai be jokių pasiteisinimų lenkiškai. — Gal Tamsta galit lietuviškai? — klausia mano draugas pasiteisindamas nemokąs lenkiškai.

— Vilniuje būtinai reikia mokėti lenkiškai — atsako mums laužyta pusiau lietuviška, pusiau lenkiška kalba.

— Čion ne Varšavos ir ne Krakovos, tat galima ir be to apsieiti — atsako mano draugas.

— Oho, tai ponai esat iš tų, kurie nenori lenkiškai kalbėti, tokiais mes savą tavorų neparduodam — atsako mums matomai pats firmos principalas akyse keletos savo subjekto.

Šį faktą vertėtu. mums gerai išidėti ir atminti. P. Rimša.

PANEVĖŽYS.

Siemet IV kl. mergaičių mokyklą baigė dvi lietuvaitės: Pranciška Adomaitė ir Agnietė Peleckaitė. Abi žada mokytis toliau. Gimnaziją baigė viena lietuvaitė.

Atskira šakelė.

KRAKĖS.

Kauno apskr. Geguž. 20 dieną šim. kraikiškiai atidarė Vartotojų Draugijos krautuve. Šiuo laiku yra dalininkų 99. Krautuvei sekasi kol kas gerai. Žydai krautuviniškai stengiasi tamsius valstiečius atkalbinėti nepirkti

prekių, peikdami paskutines. Ir nemaža žmonių atsiranda, kurie žydu kalboms ir patiki. Būtinai reikia palaukyti savuosius, nes Krakū vartotojų krautuveje prėkės 1-mos rūšies. — Banas-Tvanas.

LIEPOJUS.

Sekmadienį birželio 9 d. Liepojaus Liet. Šelpimosi Draugija surengė pirmutinį šią vasarą pasilinksminimą „Karaliaus beržyne“.

Iš naujosios Lietuvių Draugijos salės griežiant jurininkų orkestrui, išėjo 2 valandoje po pietų, grįžo 9 valandą vakaro. Nors beržynėlin žmonių prisirinko gana daug, bilietų tešpurko visai nekiek: susirinkusioji publika visą laiką išbuvo arti pasilinksminimo vietos. Dauguma jų atsinešę tuštino degtinės bei alaus butelius, beveldami savo sunkiai uždirbtus skatikus pragrėti, negu pirkties bilietus.

Liepojiškis.

LIEPOJUS.

Pirmadienį birželio 10 d., 8 val. ryto, prie Augustino gat. No. 20 p. Zarino namuose, savame bute pasipjovė skustuvu 45 metų šaltkalvis Kliava, latvis. Apie 8 val. apačioje jo buto gyvenantiems, girdėti buvo velionies vaikščiojimas, paskui pasigirdęs nepaprastas bildesys, 8 tai valandai pasibaigus namų savininkė, inėjusi jo butan pažiuverti, pamatė baisy reginį. Kliauve gulėjo vienmarškinis, papludęs kraujuose, gerklė baisiai perpjauta, šale jo kruvins skustuvas.

Kaip jo kaimynai sako, nusizudėlis nebuvo koksi girtuoklis, bet visai dorai gyvenęs (tą gali liudyti ir jo bute esantieji puikūs baldai). Jis tik buvęs nerovingas žmogus ir pastaruoju laiku sirgęs proto liga. Gydytojas pasakęs jam, kad nebesą vilties išgyti iš tos ligos. Velionis buvo nevedęs. Jo bute atrasta 66 rubliai (dalis buvo kišenėje).

Jaunas liepojiėtis.

ŽADA MOKYTOJAMS ALGAS DIDINTI.

Žmonių švietimo minist-

rija pareikalavo, kad pildagogų tarybų pirmininkas skubina duotą žinių apie algų didumą, kokias gausna moterių gimnazijų mokytojai ir mokytojos.

RETAS TEISYBĖS BALASAS.

Vilniaus laikraštis „Kurjer Krajo“ duoda labai nepaprastą šiuo metu protestą iš lenkų tarpo. Tas protestas tai žinomos mūsų krašte lenkų rašytojos Stef. Jablonskienės laiškas, to laikraščio redakcijai rašytas. Ji rašo:

„Lietuviai turi Ežerėnuose mėnesyje kartą pamokslą savo kalba ir „Saulės“ draugijos skyrių. Buvusis Ežerėnų klebonas kun. Žilinskis šiemetai paskelbė iš sakyklos, kad lietuviams busiančios gegužės pamaldos sekmoje valandoje rytą (lenkų pamaldos esti 6 val. vakarą), bet tai įvykįsias jo inepėdins, kadangi jis išvažiuojas.

Jaunuomenės saujelė susirinko pas vargonininką ir pamėginti sugiedojo litanią. Mieste kilo toks trukšmas, tarytum švedai ar totoriai būtų besigriaunę. Kad ims kretėti: vieni graso aplaidysią giesmininkus supuvusiais kiaušiniams, kiti — degutu išdeguotusią, kiti vėl — iš bažnyčios išvysią; rėkavo, lojojo bjauriausiais žodžiais, kabinos gatve einant. Po kelių dienų liovėsi giedoje, nes naujasis klebonas apreiškė neturįs vyskupų įsakymo įvesti lietuviškų gegužinių pamaldų.

Sekmadienį, gegužės mėnesio 26 dieną, buvo „Saulės“ skyriaus susirinkimas. Į susirinkimą išgrudo tris padaužos, išvartalojo kėdes, šoko, kumštėmis mūsudami, į susirinkusius, o minia gatvėje staugė, rėkavo, keikėsi, duko it laukinių gauja, grasė išdaužysią langus, vis delto, kad čia, kad nebesą vilties išgyti iš tos ligos. Velionis buvo nevedęs. Jo bute atrasta 66 rubliai (dalis buvo kišenėje).

Galas buvo toks, jog reikėjo šaukties policijos ir rašyti protokolus. Kart-kartėmis skaitydama lietuvių laikraščiuose šioikių atsitikimų aprašymus, tariau laikraščius čia perdant: bet pamąčius šias riaušes noroms-nenoroms reik tikėti ir anais aprašymais.

Budama lenkė, protestuojau prieš tokį lenkybės platinimą, nes

„Dievas įsakė mus“ lenkų tėvynei,

Kad savą dorybę paveikslu

Taikintų meile ir santarve.

Artimas krašto tautas.“

Kas čia atsitiko, šiuo neteisė, išdykimas, nepadorumas, tai tik gėda ir sarmatė tedarą, pačiai lenkybės idėjai.

Taip-pat protestuojau teisybės vardu: tik jau bent savo krašte Lietuvoje lietuviai turi teisės vartoti savo kalbą.

Šiam nelemtam atsitikimui pašvelninti viena tegaliu pasakyti: tą trukšmą kelė tamsioji minia, bet, turiu pasakyti, inteligentai pernėlig dedas to nematą. Naudos iš to atsitikimo tik „Saulės“ draugijai tebuvo, nes trisdešimtįs kėli žmonės tuojuo įsirašė nariais.

„LIETUVOS GELEŽINKELIS“.

Žada dirbdinti naują geležinkelį nuo Naujosios Vilelikos per Ukmergę, Panevėžį lig Mintaujos. Naujasis kelias busias vadinamas „Lietuvos geležinkeliu“. Jis busias 245 varstų ilgio. Kiekvienas varstas, jį dirbant, kaštuosias apie 60.000 rub. Būsią 30 stočių. Didžioji kontora tam geležinkeiui ištirti ir dirbdinti yra Peterburge.

ŽEM. KALVARIJA.

Mūsų palangėje žemaitis X. kaip beįmanydamas stengias praplauti lenkybę. Tuo tikslu veltui išrašė lenkų laikraščius ir knygas, dalina kiekvienam, kurš siek-tiek pažleberioja lenkiškai. Tam reikalui kasmet leidžia pinigų dešimtimis ir gal šimtais rublių. Taip elgdamos daro skriaudą savo kraštui, o išdalies ir bažnyčiai. Budamas pats tikras žemaitis ir uždamas augstą vietą, galėtų ne vienam akis atkasti.

MARIJAMPOLĖ.

Birželio 5 (18) d. „Gabijs“ Sunksų girioje (5 varstai nuo miesto) surengė gegužines. Programa buvo įvairi: vaidino „Neatmezgamąjį mažgą“, paskui „Gabijs“ choras padainavo apie 10 dainelių, o toliau žaislai, šokiai ir k. Susirinko beveik vienas jaunimas, mokiniai ir mokinės. Norint diena buvo apsiniaukus, bet jaunimas buvo linksmas. Vakaro sulaukė 9 val. grįžo visi į namus. Gegužines dalyvavo daugybė studentų.

SKAPIŠKIS.

(Ežerėnų apskr.).

Per šių sekminių šventes man teko būti Skapiškėje. Siemet Skapiškio bažnyčioje atsibuvo ir 40-tų valandų atilaidai, per tai ir žmonių, ypač antrą dieną, privažiuoja daug. Tečiau žiurint į suplaukusius pagarbinti Dievo atilaidininkus, daro labai nemalonų įspūdį Skapiškių didelis girtuokliavimas. Po sumos per visas tris dienas (o ypatingai antrą d.) tris aludės ir didelis traktierius kimšte prisikimšę žmonių, kurie tuštino alkoholio butelius, o miestelyje daug buvo galima matyti apsigintomis galvomis stamatinėjančių vyrų. Iš to aiškiai matyti, kad šioje apylinkėje girtuoklybė tebežydi pilnoje skajstybėje.

Antras dalykas man, gerai žinančiam Skapiškio parapiją keleiviui, ligi išrodoga keistas, nes nors šioje parapijoje nemokančio lietuviškai nerastumei nė vieno žmogaus, tečiau bažnyčioje kas šventadienis skaitoma lenkiška evangelija.

Javų derlius šiemet netik apie Skapiškį, bet ir kitur toje apylinkėje atrodė nekoks. Rugiai menkesni už pernykščius, dobilai nekokie, o pievos visai neželė. Vasarojus nors dar mažas, bet irgi išrodo menkas, o ypatingai miežiai pageltuavę.

Vaikštikas.

PAMINKLO PAŠVENTINIMAS.

Birželio 17 d. Gražiškiuose, Griškabudžio parapijos, bus pašventinimas paminklo ant a. a. d-ro M. Ollakapo. „V.“

Mūsų bernaičiams ir mergaitėms.

GUDRI MERGAITĖ.

Buvo kituomet karalius, kuriam niekas nesisekė. Viena kartą išsiuntė jįsai savo tarnus pas visokius galvočius paklausti, delko jam niekas nesiseka. Vienas galvočius tarė: „Delto, kad jis nežino laiko, kada ir ką veikti“. Antras tarė: „Delto, kad jis nežino žmogaus, kuris jam yra reikalingiausias“. Trečias tarė: „Delto, kad jis nežino, kuris daiktas jam yra brangiausias“. Tada karalius siuntė tarnus paklausti galvočių, koks laikas jam geriausia tinkamas, koks žmogus jam yra reikalingiausias ir koks daiktas yra brangiausias. Bet niekas nevaliojo išpėti. Be pertrukio karalius apie tai vis mąstė ir visų klausinėjo. Antgalo išėjo tai visa viena mergaitė. Ji pasakė, kad tinkamiausias laikas — dabartinis, nes kito tokio-pat daugiau nebus, brangiausias tas žmogus, su kuriuo dabar turime kokį-nors svarbų reikalą, nes tik tai tokį žmogų tikrai pažįstame; brangiausias daiktas, tai padaryti tam žmogui gera.

Vertė Miško Šakalas.

UŽMUSTA PAUKŠTYTĖ.

Buvo šventė. Mes rengėmės į bažnyčią. Aš jau buvau apsilvilkęs išėginiais rūbais ir, matydamas, kad dar kiti negreit prisirengs ir kad yra da laiko, sumaniau juo pasinaudoti.

Išbėgau į sodą. Sodne buvo viskas labai gražu.

Štai aš pasilenkiau nusiskinti gėlių, bet staiga kas tai pralėkė pro mano galvą ir nusileido netoliese. Pasiziurii — netoli manęs šokinėja mažutė, gražutė paukštytė.

Aš nesuskubau apsižvalgyti, kaip štai iš mano rankos jau lėkė akmuo, kuris ir papulė jai tiesiai į galvą.

Aš pribėgau arčiau — net žada užgavo... Paukštytė guli kruvina nekrutėdama. Aš nusiminiau. Mane pradėjo sąžinė graužti, kad aš užmušiau tokią gražią paukštytę, kuri nieko pikta nedarė, o dar labiau buvo man jos gaila, kada atsiminiau, kad paliko jos maži vaikeliai, kurie jos lauks sugrįžtančios ir kad graudžiai verks nesulaukdami.

Dabar jau kiek metų praėjo nuo to laiko, o man vis dar stovi akyse negyva kruvina paukštytė.

Visa širdžia gailiuosiu, kad taip padariau.

Kazys Kepuriniukas.

MOTIEJUS.

Motiejus buvo nebejaunas žmogus. Jis gyveno netoli geležinkelio. Vieną sykį Motiejus išėjo pasivaikščioti. Nuėjo nuo namų tolokai. Jam reikėjo pereiti per geležinkelį. Štai eidamas jis per geležinkelį pastebėjo, kad geležinkelio šėnis dreba, ir jam tuojuo atėjo į galvą mintis: „Ar neįsardytas kurnors geležinkelis“. Ir ištikrųjų, kiek paėjęs pamatė, kad gele-

žinkelis išardytas. Ir jis kaipo žmogus, gyvenantis netoli geležinkelio, žinojo, kokia vėluvėlė reikia parodyti, kad sustabdžius traukinį. Bet kur gi gauti dabar raudona vėluvėlė, o traukinys jau visai arti. Štai atėjo jam į galvą gera mintis. Išėmė jis iš kešenės nosinę (skepetaitę), paėmė peilį, priprovė rankoje ginslą, skepetėlę sukruvino, priėjo prie lazdelės, ir taip jis pasidirbo raudoną vėluvėlę.

Kraujas iš gislos bėgo be galo, ir todėl jis labai susilpnėjo, vargiai galėjo pastovėti ant kojų, bet ir traukinys buvo jau čia-pat. Pamatęs raudoną vėluvėlę, traukinys sustojo.

Traukinys išsigelbėjo. Motiejų gi keliauninkai rado jau visai be nuovokos, tečiaus po kiek laiko jis atsigavo ir pasveiko.

Kazys Kepuriniukas.

JUOZUKAS.

— Ai kaip bus gera, kaip bus linksma, kada sulauksime mylimiausių mūsų Juozuką, — taip kalbėjosi kaimo vaikinai, laukdami Juozuko parvažiuojant iš gimnazijos. Jie labai jį mylėjo. Bet buvo ir ką mylėti. Budavo tasai Juozukas sušikvies visus kaimo vaikus pas save ir apskatinėja jiems apie viską: apie Lietuvą, apie kitas šalis, kur kokie žmonės gyvena, apie žemės ritulį, kaip jis išrodo, ir taip toliau. Vienu žodžiu, apskatinėja ilgai ir gražiai.

Percitą rudenį, išvažiuodamas į gimnaziją, sakęs kai parvažiuosias vasarą namo, tai apsakysias apie orą, kas jis toks, iš ko jis susideda ir t. t. Užtat dabar visi jo su nekantrumu laukė. Ir štai atėjo gegužės penkiolikė, ir jis atvažiavo.

Štai Juozukas prisikvietęs daug vaikinų, juos dailiai susodinęs, pats sukinėjasi po vidurį ir rengiasi kalbėti.

— Dabar, — pradėjo Juozukas, — kalbėsime apie orą. Pirmučiausia aš jus intikišiu, kad oras apsupa mus, ir mes jo neįjausime tik delto, kad labai prie jo pripratę, kaip neįjausime, sakysime drapamų.

Kad būtų mums aišku jog oras ištikrųjų yra, paimekime plono poperio, knyga ar sąsiuvinį ir sudėkime tai ant stalo eilioni, tai yra pirma sąsiuvinį, paskui knyga ir ploną poperį. Jei-gu gi mes sąsiuvinį knyga stumsime, tai ji stums ir ploną poperį, jei-gu mes ilgiaus stumsime knyga sąsiuviniu, tai ploną poperį ir viską nuo stalo nustumsime.

Dabar knyga atimkime. Belieka sąsiuvinys ir plonas poperis. Pradėkime sąsiuviniu mosuoti, poperis juda, o jaigu labai užnosuomsime, tai ir visai nulėks. Dabar knygos nėra, jos nemsime, o poperis juda, tai aišku, kad jos vietą užėmė kitas koks-nors nematomas daiktas, o tas daiktas ir yra — oras.

Kazys Kepuriniukas.

„S.“

—Sykes in Philadelphia Public Ledger.

Didėsės valstybės nesikiša Balkanų reikaluosna,

Valstiju liepos 1

„išvalyti išsitarė, griaujan dustrial World o

Čia bu rūs Dar pasmerk Riaušės

pešus ke nariais W., kuo

gatvėj s Užpuo

tijos. V 12 jureiv ru, vaik

kima, a miesto o Westlak

bėtoja r nės, o p lius sula

socialist naikino. ėjo prie

mušė la vienytų Visas n

kė ir į š kui, jūr ve Pike

buvo po kad jei visus j

sia. „Ju na apsa mes gel

atsakė j Tuo 1

vių bur miesto W. W.

se. Visk namų i Buvo

ir litera Sekre ra pokil jora, k nos vėl

„Rau vietos š

AMERIKOS ŽINIOS.

Tureivių susirėmimai su socialistais.

Seattle, Wash. Suvienytų Valstijų laivyno jureiviai liepos 18 d. ėmėsi darbo "išvalyti miestą", kaip jie išsitarė, užpuolant ir išgriaunant socialistų ir Industrial Workers of the World organizacijos istaigą. Čia buvo laivyno sekretorius Daniels ir savo kalboj pasmerkė raudoną vėluva. Riaušės prasidėjusios susipešus keliems jureiviams su nariais organizacijos I. W. W., kuomet pastarieji laikė gatvę susirinkima.

Užpuolikų buvo dvi partijos. Viena, susidedanti iš 12 jureivių ir 100 civilių vyrų, vaikė socialistų susirinkimą, atsilikantį biznevo miesto dalyje ties 4 ave. ir Westlake boulevard. Kalbėtoją nuvertė nuo stovėnės, o pačią stoveinę į šipulius sulaužė. Radę daugybės socialistiškos literatos sunaikino. Paskui goveda nuėjo prie socialistų namų, išmušė langą ir prikėlė Suvienytų Valstijų vėluva. Visas namų iškabas nudrasė ir į šipulius sulaužė. Paskui, jureiviams einant gatvę Pike, automobiliais pribuvo policiantai ir pasakė, kad jei neišsiskirstys, tai visus jureivius suareštuos. "Jūs majoras nesirūpina apsaugoti vėluva, todėl mes gelbstame jus miestą", atsakė jureiviai.

Tuo tarpu antras jureivių burys siautė pietinėje miesto dalyje. Jeibes darė I. W. W. organizacijos namuose. Viskas buvo ištraukta iš namų ir ugnim sunaikinta. Buvo sunaikinta rakandai ir literatura.

Sekretorius tą pat vakarą pokilyje gyvė Bostono majorą, kurs uždraudė raudonos vėluvos parodavimus.

"Raudonai vėluvai nėra vietos šioj šalyj", sakė jis, "ir tiems, kurie į ją tiki, nėra vietos šioj šalyj. Majoras, kuris neuždraudžia demonstracijų su raudona vėluva, netinka tokiam ofisui, asmenįs pripažįstantieji raudoną vėluva, turėtu būti išvyti iš šios šalies."

Šio miesto majoras Catterill daleido socialistams laikyti prakalbas gatvėse by kokioj miesto vietoj taip ilgai, kiek nori ir taip balsiai, kiek išgali, by tik neužstotų gatvę praėjimams ir neiškeltų raudonos vėliavos. Majoras už tai yra kritikuojamas.

Sufragisčių pasielgimas.

Volo, Ill. Po ingijimo balsavimo teisių, šio miestelio sufragistės ėmėsi platinti savo darbavimosi lauką. Joms labai netiko pasielgimai raišo krautuvninko pačios Richardsonienės. Vyru sergant ji užsiėmė perdaug su savo švogerių ir juodu buvo apšnekamu. Vieną gražų vakarą sufragistės sumanė pamokyti juodu. Iš žymesniųjų miestelio moterų susidarė komitetas ir atėjo prie Richardsono namų. Tuo tarpu Richardsonienė su švogerių sugrįžta pasivažinėje.

"Mes parodysime, ką mes manome apie judvieji elgimosi", pasakė moteris. Tuoj Richardsonienės rankos buvo surištos. Nefikėtai atsirado stanga. Krykštaujant

čią ir besisparandčią moterį užvertė ant stangos. Pustuzinis moterų pagriebė stangos galus ir visos maršavo miestelio gatvėmis. Vyrai, buriais stovėdami ant gatvių, švilpė ir staugė ant stenandios moteris. Nuo krašto miestelio moteris pasuko atgal ir sugrįžo, švystelėjo ją ant žemės ir įsakė apleisti Volo į 24 valandas, jei ne, tai antru kartu pateks ant stangos. Po kelių valandų ji išvažiavo į Waukegan, kurs randasi už 17 mylių nuo Volo.

Po to moteris nuėjo pas švogeri. Turbut numanė, ką jam moteris ketino padaryti, ir apleido miestelį. Moteris sugrįžo namo ir klausinėjantiems atsakė by ką sakyti. Sakė nieko nežinančios.

Ant rytojaus Richardson nuvažiavo į Waukegan ir tarėsi su savo pačia. Sutarę persikirti.

Apsivedimas antru kartu buvo kliutim.

New York. Vyras, kuris antru kartu apsiveda mirusio pirmajai pačiai, neturi su velione jokios giminystės, jokio sąryšio ir todėl negali turėti jokio reikalo su palaidotu kumu. Minėtam mieste buvo toks nuotikis. Nekokis George B. Stone panoro savo pirmosios pačios karštą perkelti iš loto į pavienį kapa. Tą lotą norėjęs parduoti, nes jam pinigai buvę reikalingi. Lotas kainuoja \$1.700. Tam pasipriešino mirusios sesuo. Tvirtino, kad velionė labai prikildavosi lavono atkaimu ir taipgi darodinėjo, kad Stone apsivedęs antru kartu jokių reikalų su mirusia savo pirma pačia negalys turėti. Dalykas buvo peržiurimas teismo namuose. Teisėjas Philipin palaike sesers puse.

Gerai milijonierius.

Tulsa, Okla. Chas. Page, turis turto apie \$5.000.000, priėmė į sumius 300 bėdinių vaikų ir tikisi davaryti skaičių iki tukstančio. Padarė padavadijimą, kad po jo mirties didesnę jo turto dalis eitu ant bėdinių vaikų ir užlaikymo namų, kuriuos jis įsteigė Sand Springs, Tulsos priemiestyje.

Milijonierius pastatydino gatvekarių liniją nuo namų iki miestelio ir kas rytas vaikai gabenami gatvekariais į mokyklą, kuri yra viena geriausių valstijoje.

Jei kurs berniukų arba mergaičių panori pasiekti augštesnės profesijos, tai milijonierius suteikia išteklių. Ir gali į tokią istaigą eiti į kokią nori.

Prie namų yra didis ukis ir skardinių dirbtuvė, kur vaikai ir mergaitės gali dirbti. Mokinama juos visokių amatų ir naminių darbų. Kad daugiau tokių milijonierių būtų.

Ką veikia vaikai gatvėse.

New York. Buvo surinktos tikros žinios apie tai, kaip to miesto vaikai praleidžia laiką gatvėse. Idant tą atrasti People's institutas nutarė susekti tai viena popietį, tarp 4 ir 5 valandų. Buvo tēmyta ant visos Manhattan salos. Buvo nutēmy-

ta 158.636 vaikai gatvėse. Iš jų apie 20% tik žiopsojo ir nieko nedarė. Ž.

Kiti buvo užimti įvairiose žaismėse. Patēmyta 52 įvairios žaismės. Daugiausia žaidžiama pilke.

Paprasčiausia mergaičių žaismė buvo šokti per virvę. Iš 7.364 šokikų buvo tik 1.575 vaikai.

Ant visos Manhattan salos 904 vaikai ir šešios mergaitės pešėsi. Iš 52 įvairių žaismių buvo tik keturios, kurios visai nepritinka vaikams.

Tas žaismes ir kitus veikimus tēmyjo 500 asmenų. Atrasta, kad gatvės yra baisiai bjauri vieta žaisti. Yra labai pavojinga iš doriško atžvilgio.

Vaikščioja gatve miegant.

St. Louis, Mo. Effa Eubanks, 23 metų moteris, išėjo miegant iš namų ankstyryte. Vaikščiojo gatvėmis virš valandos. Ji buvo bėsi ir naktinose rubuose. Ant jos rankų spindėjo du žiedai su dideliais deimantais. Chas. Marrs patēmyjo ją iš gatvekario, išlipo iš jo ir pamatė, kad du kitu vyrų sekė ją, nežinodamu kas daro. Visi tris tuomet sekė ją. Marrs nusivė čėvrykus. o du kitu vyrų sustabdė moterį. Marrs užmovė jai savo čėvrykus. Moteris nepabudo. Ejo linkni savo namų, o vyrai sekė. Netoliese namų esant pamatė jos motina ir bėgo prie jos. Tuo tarpu sulėjo šuo ir moteris pabudo. Ji suklykė ir apalpė ant trepu. Ji buvo atvažiavus pas savo motiną iš Metropolis, Ill.

Užmušta ir suzeista.

Los Angeles, Cal. Susikūlė du elektrikinii traukinii, kuriuose važiavo ekskursantai. Dvylika ant vietos žuvo ir virš 50 suzeista. Iš jų apie pusė nepragyvęs žaidė. Reginys buvo baisus. Daktarai ir ligonių prižiūrėtojos pribuvo automobiliais ir gatvekariais. Buvo norėta nuimti paveikslą, bet fotografas intūziasų žmonių buvo nuvytas. Vagonai buvo sugrusti ir pagelba buvo sunku suteikti. Nekuriems suteikta pagelba tik po dviejų valandų. Nekurie bėsiiai sugnuždyti ir aplamdyti prašė aplinkui stovėčių pribaugti juos. Moteris draskė savo apatinius andarokus, kad aprišti žaidas.

Cambridge, Ohio. Traukinys smogė į gatvekarių ir sulaužė jį. Keturi ant vietos žuvo ir daugybė suzeista.

Detroit, Mich. Gatvekarių trenkė į tris žmones. Du ant vietos užmušta, trečiasis sunkiai suzeistas.

Jackson, Mich. Susidaužė traukinys. Du užmušta ir virš tuzino suzeista.

Nepakanka pragyvenimui.

Asheille, N. C. Čia pirmu kartu šiemetai pasirodė ant Chautauquos platformos W. J. Bryan, valstybės sekretorius. Prieš kelis tukstančius klausytojų Bryan pasakė, kad iš savo gaunamos algos nepragyvenas ir todėl esąs prispirtas uždarbauti kitais budais. Kadangi ant Chautauquos platformos jau aštuonioliktai metai kai pasirodąs, tai tas budas uždarbiavimo jam esąs patogiausias.

Orlaivis užsidegė.

Valley City, N. D. Kuomet orlaivis buvo 100 pėdų augštumo, netikėtai užsidegė. Už valandėlės pradėjo leistis žemyn. Orlaivininkas išliko sveikas. Jo mašina į niekus pavirto.

Roosevelt medžioja.

Williams, Ariz. Pul'k. Roosevelt randasi ties Grand Canyon. Čia po canyonus jodinėsiąs ant mulo ir medžiosiąs. Čia išbusiās apie tris savaites.

Amerikos indionai mažina.

Washington, D. C. Tyrojo kraujo indionai gan sparčiai mažinasi skaičium. Bet maišyto kraujo indionai dauginasi. Tikrieji indionai nyksta per susiliejimą ir asimiliaciją su baltveidžias. Tikrųjų indionų daugiausia esama valstijoje

Washingtonė labai nustebėta, kad Bryan negali pragyventi gaudamas algos \$12.000 metais. Gubernatorius South Carolina valstijos, klausė Bryano prakalbos, pasakė, kad jei jis negali tiek gaudamas pragyventi, tai jis turi pasitraukti iš prezidento kabineto.

Bryan turi 160 akrų žemės ties Lincoln, Neb. Žemė su namais verta apie \$100.000. Apart to Bryan turi 240 akrų žemės ties Mision, Texas ir žiemos namus mieste Miami, Fla. Bryan išleidžia apie \$20.000 metais.

Aprovogė dentistus.

Joliet, Ill. Vagiliai apvogė 14 dentistų ofisų. Pavogė visus aukso šmotelius. Į Chicago atvažiavo policijos viršininkas Murphy ir tikisi susekti vagilius. Tik dviejų daktarų ofisai nebuvo apvogti.

Ekskursiantų nelaimė.

St. Paul, Minn. Ekskursiantai plaukė garlaiviu ežerpe Pepin. Ištikio audra ir garlaivis buvo apvožtas. Žuvo daug žmonių. Išviso per pastaruosius 3 metus tame ežere žuvė 104 ekskursiantai. Tų nelaimių paminėjimui buvo surengtas apvaikščiojimas.

Karsčiai.

Kansas City, Mo. Vidurinėse valstijose Suvienytų Valstijų liepos 16 d. buvo nepaprastai dideli karsčiai. Termometras rodė tarp 100 ir 112 laipsnių. Deginantis vėjas kvesnojo. Minėtame mieste keturi buvo karščio užmušti ir daugybė apalpo.

Dubuque, Ia. Temperatūra čia tepasiekė tik 96 laipsnius. Užtat merkimas buvo bėsius. Vienas apkvaišo nuo karščio ir kėsinosi visą šeimyną išžudyti. Vidurdienį darbas buvo sustabdytas.

Omaha, Neb. Čia buvo 113 laipsnių karščio. Du žuvo ir daugybė apalpo.

Kova su žiogais.

Dodge City, Kans. Per tris savaites žiogai gadino javus įvairiose valstijos dalyse. Ypač daug jų radęsi Ford apskrityj. Tam tikri nuodai dabarties išdalyti fermeriams novyti ilgakiovių priešus. Taigi apie tukstantis fermerių stojo kovon su žiogais.

Orlaivis užsidegė.

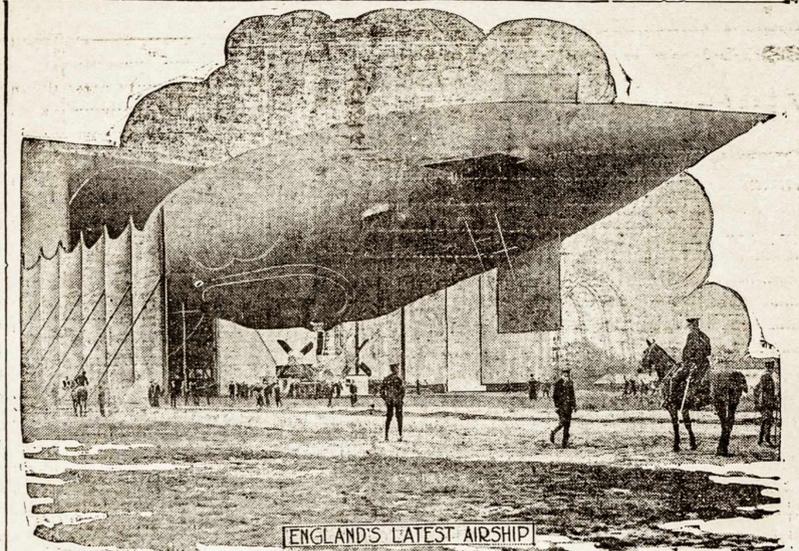
Valley City, N. D. Kuomet orlaivis buvo 100 pėdų augštumo, netikėtai užsidegė. Už valandėlės pradėjo leistis žemyn. Orlaivininkas išliko sveikas. Jo mašina į niekus pavirto.

Roosevelt medžioja.

Williams, Ariz. Pul'k. Roosevelt randasi ties Grand Canyon. Čia po canyonus jodinėsiąs ant mulo ir medžiosiąs. Čia išbusiās apie tris savaites.

Amerikos indionai mažina.

Washington, D. C. Tyrojo kraujo indionai gan sparčiai mažinasi skaičium. Bet maišyto kraujo indionai dauginasi. Tikrieji indionai nyksta per susiliejimą ir asimiliaciją su baltveidžias. Tikrųjų indionų daugiausia esama valstijoje

ENGLAND'S LATEST AIRSHIP

Vėlausio išradimo Anglijos orlaivis.

se: Utah, New Mexico, Arizona, Colorado ir Nevada. Tose valstijose esama apie 80% visų indionų. Oklahomos valstijoje jų yra daugiausiai, bet daugiausia jie čia yra maišyto kraujo.

Indionų skaičius mažėjo nuo pat 1890 metų. Apskritai imant ir maišyto kraujo nesparčiai tesidaugina. Per pastaruosius 20 metų sulgy valdžios apskaitliavimo abelnas indionų skaičius tepasididino 7%.

Negulės daugiau tunelių.

New York. Nekokis valkata buvo ištyžęs nakvoto požeminiame tuneliuj. Jam sekėsi tai daryti per 3 mėnesius. Kas kartas jis pasieškodavęs naują vietą. Galop policija jį susekė ir suareštavo. Policijai jį besigėnant jis vos neištruko. Apie 100 pašalinių asmenų prigėlbėjo jį sugriebti.

Žuvo mokslo vyras.

Winnipeg, Kan. Žymus Šveicarijos mokslo vyras Frauhauer Rocky kalnuose rastas negyvas kulipkos povertas. Nežinia ar pats nusizudė, ar netikėtai jį pėvėre kulipka.

Sušalo.

New York. Jaunas vokieitis H. Weissner dirbo prie lėlo dirbtuvės. Jam reikėjo atlikti koki ten darbą vienoj dirbtuvės kamarioj. Duris užsidarė ir negalėjo nieko prisiskauti. Nors lauke buvo 90 laipsnių pavėsyj, bet visgi sušalo.

Dėkojo motina už trinučius.

Valley City, N. D. Nekoki Andrew Gunderson pagimdė tris dukteris. Joms davė vardus trijų prezidento Wilsono dukterių. Margaret Wilson pasiuntė motinai laišką dėkodama už tokią pagarbą. Tikisi kuomet nors galėsianti aplankyti jos trinučius.

Ištraukė žemčiugų.

Pana, Ill. Vienas plaukė per nedidelį upelį ir griebtelėjo žvyro. Jame rado 55 grudelius žemčiugų. Jubilieus Feeming apkainavo žemčiugus ir sako, verti esą \$1.500.

Kratos saliuuose.

Gary, Ind. Buvo padarytos kratos 200 saliuuose. Buvo vežimai prikrauti įvairiais nelegalių žaidimų irankiais. Tie irankiai padaryti lošimui iš pinigų.

Dingo stora mergaitė.

Gabsburg, Ill. Sešiolikos metų mergaitė, sverianti 327 svarus, netikėtai kažkur dingo. Policija negali niekur susekti. Išėdama iš namų ji sakėsi einanti ant krutancijų paveikslų. Spėjama, teatro vedėjai ją prisiviliojo del parodos.

Išgelbėjo kalnakasius.

Eveleh, Minn. Penki žmonės, visi svetimtaučiai, buvo užgriuti kasykloj ir 31 valandą išbuvo vandenyj iki kaklo. Gyvasties gelbėtojai dirbo nenuilstančiai. Visus išgelbėjo; nors visi buvo bėsiame nuovargyj, vienok tikimasi visi pasveiksia. Artimieji išgelbėtujuj verkė iš džiaugsmo. Nelaimės priežastis buvo bėsius lietus. Vanduo ėmė užti į kasyklą ir buvo liepta eiti laukan. Bet pamatę bėgančius į kasyklą srioves, pasitraukė atgal ir papuolė bėdon.

LAIŠKAS REDAKCIJAI.

Gerbiamasis Redaktoriau!

Jau treji metai praėjo, kaip sumanyta Vilniuje, Lietuvos sostapilėje, taip svarbioms lietuvių kultūros istaigoms, kaip Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijos, savo namus statydinti. Tuo tikslu atsišaukimus į visuomenę paleidus, sulig 17.600 r. 12 k. nupirkta Vilniuje, labai gražioje vietoje, 1600 keturkampjų sieksnių žemės. Namai, kuriuos manoma statyti, turėtu būti Mokslo ir Dailės Draugijos muzejui, bibliotekai, archyviui talpinti, salei susirinkimams, vaidinimams, parodomams ir t. t. taisyti. Salyje kitų, Vilniuje gyvenančių tautų, kurios tokius namus iš surinktu aukų turi sau pasistatę, ir lietuviams butinai priderėtų savo sostinėje tokius namus įgyti, kad geriau galėtų atstovauti savo tautą ir josios kultūros reikalus tarp svetimtaučių.

Kadangi nuo tulo laiko aukos, delei įvairių priešių žasčių, beveik nustojo plaukusios ir tuo tarpu negalima numanyti, kada virs geresni šitam sumanymui laikai, tai visuotinasis šių metų Mokslo Draugijos susirinkimas pastarame savo posėdyje birželio 13 (26) diena, apsvarstęs įvairius aukoms rinkti budus, kaip Lietuvoje, taip ir pas savo tautiečius anapus vanden-

Potviniai. Vengrijos distrikte Moros Torda upės smarkiai išsiliejusios ir sunaikinusios visas apylinkes. Užlieta 15 sodžių, žuvo 80 žmonių. Tiek tik ligšiol sužinota.

Geltonasis drugys. Havanos uoste, ant Kubos, ant atplaukusio iš Brazilijos garlaivio "Hydra" susekta vienas geltonojo drugio atsitikimas. Apie tą pavojingą ligą ilgai nieko nebuvo girdima.

no gyvenančius, vienu bal su nutarė siųsti ir pas Amerikos lietuvius savo išrinktuosius žmones aukų rinkti. Delegatais paskirti d-ras J. Basanavičius, Mokslo Draugijos pirmininkas, ir Martinas Yčas, lietuvių atstovas valstybės dumoje Peterburge.

Apie šitą nutarimą Amerikos lietuvių visuomenei per Tamistos laikraštį pranešdamas, Lietuvių Mokslo Draugijos Komitetas tikisi, kad mūsų gerbiamieji tautiečiai Amerikoje gyvenantieji, kurie jau nekarta savo gausingomis aukomis rėmė ne vieną savo brolių, Tėvynėje vargstančių, reikalą bei įvairius sumanymus, ir šiuo kartu neatsisakys paremti taip begalo svarbų visai Lietuvai sumanymą ir padės jį gyveniman įvykdyti.

Todelei L. M. Draugijos Komitetas drįsta šiuo atsišaukimu kviesti pavienius asmenis, visus lietuvių susivienijimus bei jų kuopas, įvairias Draugijas, sąjungas, klubus ir t. t. kas kiek išsigali, kad šelptų mūsų atstovus, aukas renkant, Mokslo ir Dailės Draugijos Vilniuje pastatyti savus namus, kurie bus svarbiaus mūsų atgijusios tautos židiniu mūsų Tėvynėje.

Pildydamas VII jo visuotinojo M. Draugijos susirinkimo nutarimą, Lietuvių Mokslo Draugijos Komitetas prašo Tamistos apie tai Amerikos lietuvių visuomenei pranešti.

Liet. Mokslo Draugijos Komitetas.

Nedėldienų mokyklų kongresas. Nesenai Zurich, Šveicarijoje, atsibuvęs tarptautinis nedėldienų ir šventadienių mokyklų organizacijų kongresas. Tikslams tos centralės organizacijos nuspresta surinkti \$300.000. Sekantis kongresas atsibusiās Japonijos sostinėje Tokio.

MOTERIŲ SKYRIUS.

KAME MUSŲ MOTERIS?

Neseniai Illinois valstijoje suteikta moterims balsavimo teisės. Visoj valstijoje moterų piliečių, ty. tokių, kurios galės ateityj naudotis balsavimo teisėmis renkant valdininkus, yra daugiau pusantro milijono. Tuo skaitliu įeina visų tautų moteris ir visos vienur ir kitur jau ima naudotis savo teisėmis.

Yra gerai žinoma, kad Chicagoj randasi daug ir lietuvių moterų piliečių, kurioms taip pat būtų praversta naujai užgirtomis teisėmis pasinaudoti. Bet kur yra tos mūsų moteris pilietės? Ko jos ramiai sudėjusios rankas miega? Kodel jos neatsižvelgia į kitų tautų moterų veikumą politikos srityj?

Musiškės senoviškai miega kietu miegu ir sunku jas pažadinti. Miega prasčiokelės, jas seka ir apšviestės ir apie jų dalyvavimą politikoje nieko negirdima.

Tai stebėtinai apsilaidimas. Bet panašus apsilaidimas nėra joms pirmiena. Jei neklysiu, anais metais, kuomet "Katalike" įvesta moterų, reikalų skyrius, tuomet kelios apšviestės moteris pasižadėjo tam skyriui darbuotis, rašinėti straipsnius apie bėgančius moterų reikalus. Tilpo jų keli gražūs ir naudingi straipsniukai, bet neužlgo toki graži idėja nustaugė laukais ir paliko viskas senoviškai.

Štai jau kelinti metai, kaip tame "Kataliko" moterų skyriuje nesimato jokių žinių apie Chicago moterų veikumą, nei net apie tos pačios moterų "Apšvietos" dr-jos gyvavimą ir pažangumą.

Indomesnio apsišviškimo, kaip šis, rodo negali būti. Kad miegoti, tai jau visa širdžia ir siela! Tai lietuvių moterų paprastas įprotis.

Tečiau toksai savo priedermėse apsilaidimas kuomet nors turės sugulti ant jų pačių ir jų dukterijų, jei jos žadinamos ir skatinamos nepakils ir neiškels augštin blizgančio moterų susipratimo žibintuvo. Pakils joms labai skaudu kuomet jas svetimtautės ims žadinti ir pratinti jų žingsnius pažangos keliu. Bus atsilikusios toli už visų kitų tautų moteris pajus ir gėda.

Ištikro, prieš mūsų moteris išsiskleidžius plati dirva apsišvietimui, tik joms pridera sukrusti, apsižvalgyti aplinkui, kas kitų tautų moterų veiklama ir pasižiūrėjus į anas pradėti savarankiai veikti, tobulinti protus, bet ne nuolat snausti ir ateitimi nesirūpinti.

Chicagoje lietuvių kolonija didelė. Priskaitoma keli desėtkai tukstančių lietuvių. Žinoma, kuone pusė bus moterų, kurių gėda, beabejonės, yra pilietiškas. Taigi lietuvių moterų piliečių rasime kelis tukstančius. Ir ką gi jos veikia? Tik vaikais jos apsišvietusios, gi jų dukteris tik balius ir piknikus lanko. Tarpe jų rasime

daug ir apsišvietusių, bet ar jos skaito laikraštį, ar parašo laikraštini kokią nors žinutę iš moterų pasaulio? Tas tai svetimas joms darbas, tam tikslui neturi laiko.

Ir vanduo ilgai stovintis vienoj vietoj ima atsiduoti. Taip bus ir su mūsų moterimis, gi jos žadina mos nepasikruti.

Išbuskite nors kartą jį, apšviestės moteris, ir imkitės šios šalies ir savo tėvynės labai darbuotis! Agnė Jurkiutė.

MOTERIS, ALKOHOLIS IR KUDIKIS.

Ką turi bendro kudikis ir moteris su alkoholiu? Moteris, kaip tikroji naminio židinio dvasia, auklėja vaikus. Bet alkoholis? Deja, ne su vienu jis naminiu židiniu turi bendrumą, nes atskiria motiną nuo vaikų, naikina šeiminių gerbuvį.

Kuomet vyras, darbininkas, amatininkas, prekėjas ir tt. pasiduoda piktam alkoholio įpročiui, aplėiamas visiškai uždrausti degtinės vartojimą, negu nuolat kovoti su kenksmingomis girtybės pasekmėmis. Jos nenori turėti vaikų idiotų, epileptikų, džiovininkų, prasižengėlių. Juk tokių nelaimingų vaikų gydymui ir užlaikymui reikalaujama daug viešųjų įstaigų ir pinigų. Moteris supranta, kad alkoholio vartojimo uždraudimas pakeltų sveikumo lygmenį, taigi ir gyvenimas būtų laimingesnis. Butų daugiau vienuot gabių prie darbų, naudingų gyvenimo, mažiau gi nelaimingų, gyvenančių ir užsilaikančių iš viešosios labdarės. Moterų filantropija yra paremta ant išmintingo, plataus pagrindo, turi plačias apregius. Moteris taip pat trokšta sveikumą įnešti ir į naminius židinius, kuriuos alkoholis naikina. Ir šaukia: — šalin alkoholis! Labai teisingai. Gangreit jis yra gyvasties priešus, šalin jis.

Nuolatos žmonijos didžiausiam priešui paskelbtas karas — vedamas su patingai moterų, nes vyrai labai mažai anamė dalyvauja. Vyrai yra surišti su alkoholio platinimo reikalais, kaip augščiau buvo sakęta. Moteris ty reikalų nepažįsta ir tuomi jos yra skriaudžiamos, tatau tai piktą įprotį ir nori kuogrečiau panaikinti. Jos alkoholyj mato tókį baisų priešą, kokį vyrai mato pav. kare. Karas, vyrais vadinas žmonijos ryškė, neišnyksta tečiau ant žemės, bet dar šiais laikais grasia visos Europos ramybei, grasia išnaikinti šimtus tukstančių žmonių. Vyrai bijosi tos ryškės, bet kantiariai aną pakelia ir jai apsišviškusi pasirengę stoti eilesna su šautuvais.

Kitokiomis yra moteris. Jei joms būtų leista visose šalyse valdovauti, imti valdžioje kadir dalyvumą, rasi visai panaikintų karus, o alkoholizmą tai jau butina. To prirodymu — moteris Naujoje Zelandijoje.

K. S.

Be to, alkoholio pardavi-

neįmanoma yra pajamų saltiniu ne tik privatių žmonių buriui, bet ir valstybei.

Nekurių valstybių samatosė pajamos iš degtinės pasirodo milžiniškos. Tokioms sąlygoms esant tatau sunku parlamentuose tokių kultūrinių šalių kaip Anglija, Francija, Vokietija pravesiti įstatymai apie uždraudimą alkoholi parduoti. Tokioj Francijoj tukstančiai smuklininkų surengtų manifestacijiniisėjimus, stengtusi sukelti riaušes, jei alkoholis parduoti būtų uždrausta. Čielos žmonių minios smuklėmis palaiko sau gerbuvį, girdydamos savo artimus ir naikindamos jų naminius židinius. Francuzinės smuklės savininkas tiesiog negal suprasti, kad tai turėtų but geriau, kuomet darbininkas negalėtų ragauti degtinės.

Tarp moterų gyvuoja viena mintis. Jos visos vienbalsiai pripažįsta didį alkoholio kenksmingumą.

Kiekvienos šalies moteris susivienytę po viena vėluva, ant kurios matytusi parašas: "šalin degtinė", jei tik jos visur turėtų lygias teises su vyriškiais politikoje. Moteris supranta ir teisingai atjaučia, kad verčiau visiškai uždrausti degtinės vartojimą, negu nuolat kovoti su kenksmingomis girtybės pasekmėmis. Jos nenori turėti vaikų idiotų, epileptikų, džiovininkų, prasižengėlių. Juk tokių nelaimingų vaikų gydymui ir užlaikymui reikalaujama daug viešųjų įstaigų ir pinigų. Moteris supranta, kad alkoholio vartojimo uždraudimas pakeltų sveikumo lygmenį, taigi ir gyvenimas būtų laimingesnis. Butų daugiau vienuot gabių prie darbų, naudingų gyvenimo, mažiau gi nelaimingų, gyvenančių ir užsilaikančių iš viešosios labdarės. Moterų filantropija yra paremta ant išmintingo, plataus pagrindo, turi plačias apregius. Moteris taip pat trokšta sveikumą įnešti ir į naminius židinius, kuriuos alkoholis naikina. Ir šaukia: — šalin alkoholis! Labai teisingai. Gangreit jis yra gyvasties priešus, šalin jis.

Nuolatos žmonijos didžiausiam priešui paskelbtas karas — vedamas su patingai moterų, nes vyrai labai mažai anamė dalyvauja. Vyrai yra surišti su alkoholio platinimo reikalais, kaip augščiau buvo sakęta. Moteris ty reikalų nepažįsta ir tuomi jos yra skriaudžiamos, tatau tai piktą įprotį ir nori kuogrečiau panaikinti. Jos alkoholyj mato tókį baisų priešą, kokį vyrai mato pav. kare. Karas, vyrais vadinas žmonijos ryškė, neišnyksta tečiau ant žemės, bet dar šiais laikais grasia visos Europos ramybei, grasia išnaikinti šimtus tukstančių žmonių. Vyrai bijosi tos ryškės, bet kantiariai aną pakelia ir jai apsišviškusi pasirengę stoti eilesna su šautuvais.

Kitokiomis yra moteris. Jei joms būtų leista visose šalyse valdovauti, imti valdžioje kadir dalyvumą, rasi visai panaikintų karus, o alkoholizmą tai jau butina. To prirodymu — moteris Naujoje Zelandijoje.

K. S.

Be to, alkoholio pardavi-

LIGONINIŲ PAGERINIMO TOJA.

Sako, kad žmogaus gabumai ir dovanos apsišviškia iš mažatvės. Jeitai, tai Florence Nightingale palinkimai ir jos gyvenimo veikimai galėjo but nuspresti iš jos jaunų dienų.

Apie 80 metų atgal mažutė Florence laimingai augo turtinguose namuose Anglijoj ir guviai žaidė puikiose daržuose. Jai labai tiko žaisti lėlėmis. Ji nurėdydavo jas ir guldydavo, taisydavo joms užkandį. Darydavo taip, kaip ir kitos jos amžiaus mergaitės. Bet viena dalyką ji darydavo, ko kitos daryti nedasiprotėdavo. Ji daleisdavo, kad jos lėlės susergera, išsilaužia koją ir kitos negalės jas apima. Taigi ji kaip tokias ir su ypatingu rūpestingumu liuobdavo jas, aprišdavo jų kojas ir rankas.

Ben kiek paaugus, ji liuob eidavo į ukininkų grinteles, kurios rasdavosi aplink jos tėvo dvarą ir, radus by ką negalę arba ligoj, prižiūrėdavo tai asmeni ir rupindavosi apie jų pasveikimą. Nuostabu buvo matyti vikrią mergaitę, kuri galėdavo atsiduoti linksmybėms ir žaismėms, pasišventus prižiūrėjimui kaitinės vartojimą, negu nuolat kovoti su kenksmingomis girtybės pasekmėmis. Jos nenori turėti vaikų idiotų, epileptikų, džiovininkų, prasižengėlių. Juk tokių nelaimingų vaikų gydymui ir užlaikymui reikalaujama daug viešųjų įstaigų ir pinigų. Moteris supranta, kad alkoholio vartojimo uždraudimas pakeltų sveikumo lygmenį, taigi ir gyvenimas būtų laimingesnis. Butų daugiau vienuot gabių prie darbų, naudingų gyvenimo, mažiau gi nelaimingų, gyvenančių ir užsilaikančių iš viešosios labdarės. Moterų filantropija yra paremta ant išmintingo, plataus pagrindo, turi plačias apregius. Moteris taip pat trokšta sveikumą įnešti ir į naminius židinius, kuriuos alkoholis naikina. Ir šaukia: — šalin alkoholis! Labai teisingai. Gangreit jis yra gyvasties priešus, šalin jis.

Tame darbe jai esant, ištiko baisus karas Anglijos su Rusija Kryme. Pirmiau žmonės tik manė apie pergalės garbę ir kareivių drąsą, kurie dainuodami ėjo mušin. Bet vėliau kitos naujienos atėjo į Anglija. Tai buvo baisios žinios, kaip sužeistieji kankinomi ir mirė ant kraujuprisisunkusių pakasų. Anglija pasibaisėjo tomis žiniomis ir kiekvienas sakė, kad šitą reikia daryti, kad nelaimingiesiems palengvins, kad sumažins kančias narsių kareivių. Ta atliko Florence Nightingale.

Mergaitė, kuri bndažudavo lėlių ir šunų kojas. dabar pasirodė, kaip pasi-gailėjimo angelas. Kol Anglijos istorija gyvuos, tol tos moteris vardas auki-nėmis rajdėmis joj blizgės. Ji nukeljavo į Krymą su apie 40 ligonių prižiūrėtojų ir i keliat mėnesių ji padarė naują tvarką ligoninėse. Didis buvo suraminimas, išgelbus apsiėjimas praklamos moteris perkaršusiemis kareiviams. Dieną naktį vaikštinėjo Florence ligoninėj ir žiūrėjo, ar ne-truksta kó sergantiems. Koki didi atmaina įvyko jai atvažiavus, galima spręsti iš to, kad pirmiau mirdavo iš šimto sužeistų 42, o po jos atvažiavimo mirdavo 10. Ji aprūpinėjo virš 10.000

sužeistų kareivių. Reikia atminti, kad tuomet medicinos mokslas dar nebuvo augštai pakilęs, nebuvo dar užmigdancio chloroformo, taigi operacijas atliekant sužeistieji kentėdavo pragariškas kančias. Prie tokių operacijų vis rasdavosi Florence ir savo švelniais žodžiais ramindavo nelaiminguosius.

Anglijoj buvo žinomi šaunūs praklinios moteris darbai. Visuose namuose jos vardas buvo ant lūpų. Jai buvo surinkta 50.000 svarų dovanoms. Karo garlais buvo pasiūstas parvežti ją namon. Tuo tarpu Londone imtasi prie iškilmingiausios jos priėmimo. Bet Florence Nightingale nesirūpino apie garbės ingijimą. Ji nežinoma sugrįžo namo ir ramiai nusidangino pas savo gimdytojus. Už aukas ji padėjo savo tėvynei ir įsteigė už jas mokyklą prirengti ligonių prižiūrėtojus. Ji nekuomet nesirūpino apie garbę ir jos džiaugsmas buvo kitam kančių palengvinimui.

Didelė vagystė. Londone pavogta siuntinys su briliantais vertės \$65.000. Siuntinys buvęs pasiūstas iš Paryžiaus. Tam tikslui nusamdyta garsioji Anglijos "Scotland Yard" policija, tečiau vagilius ikišiol nesusektas. Siuntinys su briliantais ir žemėnigais buvo siunčiamas Londonan jubilieriui Majerui, bet šis užuot žemėnigų gavęs tik... eukraus pakelį.

Moteris ruko cigarus. Londone buvo priimtas paprotis moterims rukti cigaretes, bet dabar daugumos moterų ėmė rukti jau net cigarus ir pypkis. Prekėjai turi gerus pelnus, nes už "moterišką pypkį" mokama \$1.00, o už "moterišką" specialj vieną cigarą 50c. Vadinas, pažanga. Sufragistės labai džiaugiasi. Bet moterims visgi yra specialiai išdirbiniai — pataisymai.

Skausmai ir Diegliai

priklauso prie paprasčiausių vidurių suirimų šiame metų laike.

Severos Vaistai Nuo Viduriavimo

(Severa's Diarrhea Remedy)

yra gyduole sustiprinanti ir reguliuojanti vidurius. Pasekmings ir vertos užsitikėjimo: vidurių paliuosvime, degliuose ir vidurių skausmuose, esant žarnų uždegimo prajovams. Kaina 25c ir 50c

SEVEROS Gothardo Aliejus

(Severa's Gothard Oil)

priklauso prie geriausių išlaikinių gyduolių nuo reumatiškų skausmų. Patarimas nuo reumatizmo stėnuose, skaudėjimų kryžkaulio, šonų ir krutinės, nuo susidauzymo, aptinimų ir uždegimų.

Parduodamas dabar dviejų didumo: 25 ir 50 centų.

W.F. SEVERA CO

GEDAR RAPIDS, IOWA

Jeigu reikalaujat vaistų — reikalaukit Severos. Reikalaukit, kad Jums duotų ne kitokių, tik Severos. Jeigu jusų aptiekorius negali jų pristatyti, parsitraukit statiai nuo mūsų

F. Dalkus

Druciausias Lietuvys Ristinykas Amerioj.

Užlaikau puikia karežama ant kampo So. Halsted ir Canalport Ave. po nr. 2013 Jeigu busi Chicagoj, nepa mirstek užeit pas mane, nes tu ju visokių gerymų su kurais gali užgimdit kožna. Taip pat suteikiu kožnam visokias rodas dykai

Sergancioms moterims.

Seute. AA eamiu moteriu. Zinau kiek moteriu turi iskonteti. Jai... (Image of a woman)

Mrs. A. S. Hon, South Bend, Ind. Box L. I.

AR NORI

zauti DYKA! dvi geras zinikas ir Katalioza visokiu geru medicisku suzuku ir kitoku visokiu dalyku, kuriu tu la... (Image of a woman)

JUOZAS J. SZLIKAS, (MAGIKAS) 3250 Union Ave., CHICAGO, ILL.

Russian - American Lino

Tiesioginis plaukinėjimas tarp Rusijos ir Amerikos didžiausias geriausias ir greičiausias. Rusijos imperatoriškais paštiniais garlais. Nauji, su dubeltavų sriubu.

RUSSIA — 16,000 tonų.
KURSK — 13,000 tonų.
CZAR — 13,000 tonų.

ROTTERDAM 9 dienos be permainos. 11 dienos be permainos LIEPOJŲ.

\$31 — 3 klasa — \$33
\$45 — 2 klasa — \$50
\$65 — 1 klasa — \$75

Plaukia kas antra subata.

Del tolesnių žinių kreipkitės. A. E. JOHNSON and CO., General Pass. Agent, New York.

A. E. JOHNSON & CO., 156 West Kinzie St., Chicago, Ill.

Ar matei kada nors laikraštį "DRAUGA"?

"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių rašinių raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gyvildena svarbiausias gyvuočius lietuvių reikalus.

"DRAUGAS" atsislona metams \$2, pusė m. \$1 Užsieniosse metams \$3, pusė metų \$1.50 Rašydami laiškus adresuokite DRAUGAS PUB. CO. 2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

Telephone Yards 3547

C. J. KILL

kontraktorius

Pervezimo ir pakelimo namu.

Visur užkalbinimus atlieka kuovečiausiai.

824 West 35th Street, Netoli Halsted St. CHICAGO, ILL.

Geriausios su naujaisiais patobulinimais Fountain plunksnų!

Kiekvienas yra matęs ir kiekvienas mokas rašyti yra rašęs fontanine plunksna. Nei vienas mokas rašyti negali apsieiti be to parankiausio rašymui įrankio. Ištikrųjų, fontaninė plunksna didžiai svarbus išradimas ir patogus įrankis. Bet vartoti fontaninę plunksną, vietoj paprasto plunksnačio, yra ne vien patogiau, parankiau ir švariau, bet taipgi, viską apokavus, kur-kas PIGIAU ATSIENA. Nes gerą plunksną įsitaisius, naudojies ja ilgus metus. Išvengi daug kėblumų, nuolatinio dažymo, vartojant paprastą plunksnakotį.

Pas mus randasi geriausios ir su paskučiausias patobulinimais fontaninės plunksnos. Pas mus pirktos plunksnos tarnaus jums ilgus metus. Jos yra padarytos geriausioj firmoj ir visos yra garantuotos. Visiems užsisakantiems pas mus plunksnas, išsiunčiame kuogreičiausiai ir kuorupestingiausiai jas aptaisę.

NEW LINCOLN FULLY GUARANTEED

Kaina \$1.50

A WATERMAN & CO. MODERN SELF-FILLING

Kaina \$2.25

AUTOMATIC SELF-FILLING

Kaina \$2.75

Siunčiant pinigus adresuokite:

Jonas M. Tananevičia

3249 So. Morgan St. CHICAGO, ILL.

Iš Lietuviškų Dirvų.

Donora, Pa.

Draugo No. 28 tilpo korespondencija iš mūsų miesto, po kuria pasirašo L. J. Labai nemalonu, kad korespondentas neteisingai rašo apie nekaltus žmones, pasi-slėpdamas po slapyvardžiu. Jisai rašo, kad vietos lietuviai parengė teatrą parapijios naudai. Girdi raudonkakliai atkalbinę du trečdaliu parapijonų neiti į teatrą. Aš, kaip bažnyčios komitetininkas visai nežinojau kam buvo lošiamas teatras ir maniau, kad loš vietos teatralė kuopa. Tiesa, nors ir buvo garsinta, kad atsi-buvo teatras, tik nebuvo pažymėta kokiam tikslui atsiliks. O vargonininkas jau už mėnesio brukte brukto tikietus pirkti. Kun. Misius prieš lošimą pagarsino per pamokslą. Kunigo pasieligmas žmonėms nepatiko ir dauguma nedalyvavo teatre. Taigi ne raudonkakliai, kaip L. J. mano, atkalbino žmones, bet rengėjai patįs kalti už nepasisekimą. Taigi netiesa, kad vien raudonkakliai temoka griauti, o ne statyti.

Praeitą pavasarį čia susitvėrė teatrališka kuopelė ir ėmė teatrą mokyti. Prieš statant, manęs, kaip bažnyčios komitetininko, paprašė, kad prašyčiau kun. salės repetitijoms. Prizadėta buvo duoti dalį pelno ant bažnyčios. Kun. griežtai atsisakė duoti. Ėmus man aiškinti, kad delto parapijonis neužganėdinti, nenoromis kolektą duoda, tai kun. at-sakė, kad jis to nepaiso, ir jis išsikraustysias, jei nebus galima užsilaikyti. O dabar paniekindamas vietos aktorius traukia net iš W. Pittsburgo.

Toliau nekaltai užkabina ma Banionis, Pukas ir aš. Aš visai nekalbinėjau žmo-nes nuo teatro. Lai korespondentas prirodo, kur ir ką atkalbėjau. Aš visuomet bu-vau geru parapijonu ir gero velijančiu lietuviu. Taigi, jei korespondentas negali prirodyti, tai lai atšaukia, ką yra neteisingo parašęs. J. Urbaitis.

Spring Valley, Ill.

Pas mus oras gražus. Lie-taus nėra. Daržovės labai gražios. Matyt bus apsciai tomačių. Sodai irgi gražiai išveži. Gausiai yra slyvų, pyčių. O tų gėrybių yradaug lietuvių savininkų. Taigi blaivūs, taupūs žmoneliai čia gėrybėse gyvena. O tokių žmonių, ačių Dievi, yra gražus skaičius. Nors yra tarp grūdų ir kukalių, bet kur jų nėra.

Miesto gatvės yra gren-džiamos plytomis. Statoma viena dirbtuvė. Ketinama ir daugiau jų statyti. Bus žmonėms kur uždarbiauti. Ligšiol čia teuzdarbiaujama tik anglų kasyklose.

Lietuvių parapijos reika-lai eina gerai. Vis tai ačių mūsų klebono rupestingumui. Jis parapijai pasakė, kad per praeitus metus šiame miestely tarp lietuvių buvo laidotuvių 30, krikštynų 300, šliubų 30. Mūsų klebo-nas Deksnius yra stropus ir rupinasi visiems intikti. visus užganėdinti. Žinoma, yra tokių, kuriems jis jokiu budu negali intikti. O tai "cicilikams". Jų klebonas

nekeikia, nepravardžiuoja iš sakyklos. Nes žino, kad tuo-mi nieko neištaysys. Jis va-dina juos ligoniais ir liepia geriems pasimelsti už juos, kad jie protiškai pasveiktų. Del to cicilikai sarmatijasi ir pyksta. Jiems geriau tik-tų, jei juos klebonas keiktų ir pravardžiuotų. Iš piktu-mo jie savo kailyjnesitveria. Jei ir kitų parapijų klebo-nai taip elgtųsi, darbuotųsi ir socialistų nekirsytų, tai visur būtų ramybė ir Kris-taus meilė.

Springvalietis.

Dekalb, Ill.

Pas mus oras gražus, ty-ras. Čia žmogui gyvenimas vasaros metu yra tikras ro-kietus pirkti. Kun. Misius prieš lošimą pagarsino per pamokslą. Kunigo pasieligmas žmonėms nepatiko ir dauguma nedalyvavo teatre. Taigi ne raudonkakliai, kaip L. J. mano, atkalbino žmones, bet rengėjai patįs kalti už nepasisekimą. Taigi netiesa, kad vien raudonkakliai temoka griauti, o ne statyti.

Lietuvos berniukas.

Hartshorne, Okla.

Šis miestelis guli tarp kalnų. Jis yra daugiausiai lietuvių apgyventas. Dauge-lis lietuvių turi savo namus. Yra du lietuvių biznierių. Juodviem klojasi gerai. Yra dvi draugijai — Gedimino ir šv. Kazimiero. Draugijos buvusios nebuvusios: nieko neveikia. Nieko nesumano, nieko neužveda, nei piknin-kų, nei kitų pasilinksmini-mų. Kaip žinoma, ši valsti-ja yra sausa, t. y. nevalia ingabendinėti svaiginančių gėrimų. Bet žmonės išrado kitą gėralą, kurs vis-gi ap-kvaišina galvą. Taigi tuo gėralu ir troškina savo ne-labą palinkimą. Bet vis-gi nesidaro tokių baisenybių, kai prie anų gėralų. Žmo-nės ir ramesni, ir turtinges-ni, ir blaivesni. Gal uždrau-dimas vartoti svaiginančius gėrimus ir geras budas prieš girtybę kovoti. Jei žmogus negali susivaldyti, tai tegu jį kiti suvaldo. Girtuoklius reikėtų taip valdyti, kaip

vagis ir kitokius piktada-rius.

Liepos 9 ir 10 d. buvo čia baisus karščiai. Termomeras rodė 110 laipsnių. Dabarties čia darbai suma-zėjo. Dirba po 4 arba 5 die-nas savaitėje. Darbai yra tik anglų kasyklose. Uždar-biai pusėtini. Nuo \$25 iki \$70 už dviejų savaitių dar-bą. Lietuviai gyvena sutiki-me. Bet apsišvietimu nela-bai tesirupina.

Švietimą mylįs.

Waterbury, Conn.

Birželio 12 d. teatrališka dr-ja "Aidas" vaidino vei-ka-lą "Kerštas". Tai yra tra-gedija iš senovės laiku. Žmonių buvo prisirinkę la-bai daug — pilna svetainė. Užsilaikymas susirinkusių jų buvo labai geras visu lo-šimo metu. Lošimas mano žvilgsniu nusisekė puikiai. Kaip tik uždanga pakilo, iš-vydome puošnią sceneriją. Gražu ir malonu buvo ži-rėti. Lošėjai atliko savo ro-lės gerai. Ypač atsižymėjo šie asmenys: Kuno, Manigir-das ir Rutelė. Lėlos balsas truputėlį buvo perastrus. Jos nudavimai buvo geri. Tik nusijuokti nesisekė. Juokėsi lyg pamišėlės rolė-but buvusi. Bet apskritai imant lošimas labai nusise-kė. "Aidas" pasitarnauja scenai.

Kakaryku.

Cedar Rapids, Iowa.

Trumpai aprašysiu apie savo nusidavimus šioj aukso šalyj. Jau treti metai, kai iš Lietuvos. Du metu atgal pasitaikė sugriebti pastovų darbą. Amato nemokėdamas negaliu daug uždirbti. Alga esti nuo \$10 iki \$12 savai-tėje. Man 40 metų amžiaus ir 10 metų kai vedęs. Prie-svaiginančių gėrimų neturi palinkimo. Ne beto, kad retkarčiais neišsimesčiau vieno, antro stiklelio alaus. O bet saliume nepraleidinėjau laiko. Degtinės nekuomet neragauju. Darbą dabuju. Per visą laiką buvau susi-geręs del ligos tik čverti dienos. Randos mokava tik \$10 mėnesij. Pinigų menk-niekiamis neleidžiava, bet ligšiol dar nesutaupėva. Tai-gi bankoj dar nieko neturi-va. Mėgstu pasiskaityti raš-tų.

Tėvynainis.

Kingston, Pa.

Mūsų gerbiamo tautiečio, Jono Kučinsko namuose nu-liudimas. Minėto vyro su-nus Vincukas, 8 metų am-žiaus, po ilgo sirgimo persi-skyrė su šiuo pasauliu. Liko palaidotas liepos 9 d. Mirdamas paliko nuliudime gimdytojus, tris brolius ir dvi sesyti. Vincukas buvo prirašytas prie S. L. R. K. A. 1-mos kuopos, Edwards-ville, Pa.

J. Kučinskas yra visų ger-biamas tautietis. Lai nusi-ramys gimdytojų superšusi širdeli.

Gailingas.

Woodlawn, Pa.

Darbai čia labai gerai ei-na. Darbininkų stokuoja. Pribuvusiems iš kitur len-gva darbas gauti. Darbų yra visokių. Užmokesčiai ge-ri. Lietuvių čia nedaug tē-ra. Tarp jų randasi visokių. Nekurie per daug rudį my-lį. Yra du lietuviu polician-tu, vienas raštininkas.

August S.

REDAKCIJOS ATSAKY-MAI.

August S., Woodlawn, Pa. Už žinutę ačiū. Bet Tamstos eilių netalypsime. Meskit rašinėje eilės. Ge-ras eiles rašyti yra didelis daiktas. Reikia turėti tam tikrą dovaną.

Tėvynainiui, Cedar Ra-pids, Iowa. Tamstos raštelį talpiname. Malonėkit karts nuo karto parašinėti mums įvairių žinučių iš lietuvių gyvenimo.

LIETUVIŲ MOKSLO DRAUGIJOS SUVAŽIA-MAS.

Kaip ir kiekvienais me-tais, kaip ir šiemet vilniškė Lietuvių Mokslo Draugija su-saukė savo metinį suva-žiavimą. Per tą suvažiavi-mą buvo daug kalbėta, tar-tasi, nemaža paskaitų pa-daryta. Žmonių suvažiavi-man atvyko iš visų Lietu-vos kraštų; buvo atvykusių ir iš Rusijos ir net iš užsie-nio. Bet vis tik negalima pasakyti, kad visi draugi-jos nariai būtų atvykę tan suvažiavimam. Daugelio trū-but buvusi. Bet apskritai imant lošimas labai nusise-kė. "Aidas" pasitarnauja scenai.

Kakaryku.

Trumpai aprašysiu apie savo nusidavimus šioj aukso šalyj. Jau treti metai, kai iš Lietuvos. Du metu atgal pasitaikė sugriebti pastovų darbą. Amato nemokėdamas negaliu daug uždirbti. Alga esti nuo \$10 iki \$12 savai-tėje. Man 40 metų amžiaus ir 10 metų kai vedęs. Prie-svaiginančių gėrimų neturi palinkimo. Ne beto, kad retkarčiais neišsimesčiau vieno, antro stiklelio alaus. O bet saliume nepraleidinėjau laiko. Degtinės nekuomet neragauju. Darbą dabuju. Per visą laiką buvau susi-geręs del ligos tik čverti dienos. Randos mokava tik \$10 mėnesij. Pinigų menk-niekiamis neleidžiava, bet ligšiol dar nesutaupėva. Tai-gi bankoj dar nieko neturi-va. Mėgstu pasiskaityti raš-tų.

Ne tokie, žinoma, nariai ir draugijos darba tveria. O draugija nors ir visai pala-ngva, bet vistik dirba, kruta. Štai ji šiemet nu-pirko Tautos Namams ple-gaišes del ligos tik čverti dienos. Randos mokava tik \$10 mėnesij. Pinigų menk-niekiamis neleidžiava, bet ligšiol dar nesutaupėva. Tai-gi bankoj dar nieko neturi-va. Mėgstu pasiskaityti raš-tų.

Ne tokie, žinoma, nariai ir draugijos darba tveria. O draugija nors ir visai pala-ngva, bet vistik dirba, kruta. Štai ji šiemet nu-pirko Tautos Namams ple-gaišes del ligos tik čverti dienos. Randos mokava tik \$10 mėnesij. Pinigų menk-niekiamis neleidžiava, bet ligšiol dar nesutaupėva. Tai-gi bankoj dar nieko neturi-va. Mėgstu pasiskaityti raš-tų.

Draugija turi surinkusi daug žmonių dainų, pašakų, patarlių, burtų, vieni žo-džiu, daug tokių mēdžiag-os, kurią moksliškai fol-klioru vadina. Toji mēdži-aga tik tuomet turės vertės, kuomet ji įsvietą galės pa-sirodyti, kuomet ji bus iš-spauzdinta ir išleista. Nes tik tuomet galės ją moksli-ninkai tyrinėti, ir iš ten ži-nių savo išvadėjimams senti. Taigi neužmiršta ir tasai darbas: rasta du žmo-nės, kuriuodu tvarko pa-rtarles ir burtus. Už kokios poros ar trejeto metų, kuomet tuodu skyriu bus sut-varkytu, juos galima jau bus išspauzdinti ir išleisti. Tvarko gi tuodu skyriu gimnazijos mokytojas U-

tulis ir kun. Tumas. Šie-met per suvažiavimą nutar-ta ir liaudies dainos tvar-kyti. Tą darbą apsiėmė at-likti kun. Žilinskis. Bus pa-sirupinta ir pasakų tvarky-mu. Sutvarkytai mēdžiagai išleisti draugija paskyrė nuo 300 ligi 500 rub.

Mokslo Draugija turi ke-lis savo skyrius arba sek-cijas, kaip tai: medikų (daktarų), gamtininkų, pe-dagogų (mokytojų), filolo-gų (kalbininkų) sekcija ir t. t. Kalbininkai, rupinas lietuvių kalbos reikalais: pedagogai peržiurinėja ir kritikuoja mokykloms ra-šomus vadovėlius ir t. t. Bet tų skyrių darbas iki šiol labai sunkiai varomas, mažai kas tenudirbama. De-lei tos priežasties buvo net pakelta susiainymas tuos skyrius visai panaikinti. Vienok jie palikta, nes vis delto jie nors šiek-tiek dar-buojas.

Per suvažiavimą draugi-ja nutarė paminėti mūsų rašytojų Daukanto ir Duo-nelaičio sukaktuves. Mat tuojuos po Kalėdų sukanka 100 metų nuo Duonclai-čio mirties, o rudenį kitų (1914) metų sukanka 50 metų, kaip Daukantas mi-rė. Kaip tas sukaktuves pa-minėti — tai apie tą nutars tam tikras iš 7 žmonių ko-mitetas, kuris išrinkta per šį suvažiavimą.

Buvo ir kitokių sumany-mų ir paklausimų, bet jų čia neminėsimė.

Dabar šiek-tiek apie draugijos turtą. Draugija

turi savo kningyną, kuriame yra 1912 kningų arba 990 veikalų. Dauguma kningų — paaukota įvairių žmonių ir ištaigų. Draugijos archy-ve yra surinkta 7000 dai-nų, daug pasakų, burtų, pa-tarlių ir kitokių liaudies tvr-riųjų. Draugijos muzėjų, kur sudėta visokios seno-viškos liekanos, surinkta taippat nemaža mēdžiagos, juostų, žiurstų, senoviškų pinigų ir kito ko.

Šį met draugija turėjo 1775 rub. 3 kap. ineigų; iš-laidų gi — 1599 rub. 57 kap. Taigi šių metų pelno drau-gija turėjo 175 rub. 46 kap. Nuo perykščių metų kaso-me buvo 4892 rub. 37 kap. pridėjus dar tuos 175 rub. 46 kap. bus viso labo kaso-jos 5067 rub. 83 kap. Iš tų pinigų 21 39 rub. 24 k. skiri-ama vadovėliams leisti ir kaip jau minėjome, nuo 300 ligi 500 rub. folklioriu spauzdinti.

Baigdami šį suvažiavimo paminėjimą, pridursime, kad suvažiavimo tęsėsi 4 dienas. Pirmos tris dienos pašvęsta paskaitoms, val-dybos rinkimams, apyskai-toms ir kitiems draugijos tvarkymo reikalams, o ket-virtą dieną aplankyta M. Draugijos butas, pirktoji namams, statyti vieta ir pa-daryta gegužinės.

Per suvažiavimą išrinkta draugijai komitetas ir ke-letas kitokių komitetėlių bei komisijų. Į vyriausįjį drau-gijos komitetą arba valdybą išrinkta šie 9 žmonės: d-ras

Basanavičius, M. Biržiška, J. Vileišis, Šlapelis, A. Bu-lota, A. Vileišis, Smetona, Žemaitis ir kun. Stepanavi-čius. Visi jie gyvena Vil-niuje.

Milžiniškas viešbutis.

Londonė ant plečėnis, kur stovėjo garsus šv. Grigo-rius ligonbutis, busias pa-statyntas didžiausias pas-atulj viešbutis lėšomis \$6.250.000.

Trijų metų kareiviavi-mas. Francijos parlamen-to žemesnysis butas didži-uma balsų priėmė trijų me-tj armijoje kareiviavimą ir jaunikačiai kariuomenėn bus imami 20 metų am-žiaus. Jauniausi kiek gali-ma pakirtimui tautos zie-dai.

Našlėms pensija. Dani-jos parlamentas užgyręs našlėms, neturinčioms me-tais \$1.000 pajamų, mokėti \$22.50 metais savo vaikų auklėjimui.

Metiniai manebrai. Šie-met Austro-Vengrijos ar-mijos metiniai manebrai at-sibusią Bakono miške, Ven-gruose.

Ministerio atsistatymas. Vienoje daug kalbama apie atsistatydinimą Austrijos užsienių reikalų ministerio, grafo Berchtoldo, kuris daug "nesąmonių" pada-ręs Balkanų politikoje.

Visai Dykai!

Laikrodis-Budilninkas Dovanoms!

Puikiausiu \$1.25 vertės budilninku "KATALIKO" išleistuvė apteiks vi-sus tuos, kurie užsisakys "KATALIKA" ant psantrų metų (t. y. 18 mėn.) prisiųsdami tiesiog ant mūsų rankų \$3.00. Už tą menką sumą lankys jus ge-riausias ir didžiausias laikraštis per psantrų metų ir gausit dykai budil-ninką, kurs buvo tam tyčia užsakytas geriausioj firmoj. Šis laikrodis yra gvarantuotas. Eis gerai nei skubydamas nei vėluodamas. Šis mūsų budil-ninkas ryta-metą neapsirinkanciai pabudys jus lygiai toj valandoj ir minu-toj, ant kurios užstatysit. Todel galėsit miegoti ramiai, o ne kaip zuikis pa-krumj, nes busit tikri, kad atsikelsit pagedaujamoj valandoj.

Ši mūsų nepap-rasta dovana yra daroma su tikslu

supažindinti ir parodyti kuopla-čiausiai tarp žmonių žinomu,

kad

"Katalikas"

yra

tobuliasias ir didžiausias

iš visų lietuviškų laikraščių Ameri-kos ir Lietuvos. Šią didžiausią do-vaną, kokios nei vienas laikraštis nėra suteikęs savo ėmėjams, "Katali-kas" pradėjo davi-nėti naujai užsisa-kamiems ėmėjams nuo Geg., 1 d. š.m. Siųskit pinigų šiuo adresu:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 SOUTH MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

LIEPOS, 1913 m.

24. K. Kristynos
25. P. + Jokubo Ap.
26. S. Onos Motinos P. M.
27. N. 11 po Sek. Kunigun. Kar.
28. P. Innocento ir Viktoro
29. U. Mortos panos.
30. S. Julitos K., Donatilos

Patėmijimai.

Socialistai — tai tikrieji šios gadynės pranašai! Jie viską numanę, kas gali būti ateityje. Štai "Pirmyn", kuris socialistiškais savo "ideomis" aplenkia visus tos rūšies laikraštपालिका, rašo, kad socialistai iškalno žinoję, kas turės atsitikti Balkanuose. Jie žinoję, kad Balkanu krikščioniškos valstybės turks išviję iš Europos norėdiančios tik daugiau pasipelninti iš turkų atimtu grobiu. Jie žinoję, kad Balkanų valstybės ne geriau apsieisiančios su užkariautais gyventojais už turkus. Jie žinoję, kad Balkanų klausimui išristi karas buvęs nereikalingas; užuot karo Balkanų gyventojams buvus reikalinga kultura. Jie dar aiškiau žinoję, kad Balkanuose karui buvus priešinga visa liaudis. Ir ant galo jie nepranašavę dabartinį Balkanuose stovį, kur ėmusios pjautes susibroliavusios tautos už grobio pasidalinimą.

Tikri iš jų pranašai. O kokie laimingi ir išmintingi, jei ateitis jiems visuomet spindi prieš akis!

Turime tik pabrėžti, kad tokie keisti pasigirimai netinka nei lapės uodegai, nes nudien kiekvienas supranta, ką reiškia tušti: mes, mes ir tikrai mes. Po taja uždanga mes, atskleidžius, galima pamatyti... niekam nederančius daiktus.

Argi reikia dar didesnių egoistų?

S. L. R. K. A. 28-to seimo protokole, spaudžiamame "Drauge", tarp kitko paminėta, kad prieš pat seimą po pamaldų pamokslą sakęs kun. J. Dumčius ir intaręs "Kataliką" buk šis sėjas Sus-me neapykantos sėklą ir ardas lietuvių vienybę. Tuo tarpu to pamokslas asmeniškai klaususieji delegatai mums tvirtina, kad kun. Dumčius kalbėjęs apie kokią ten jo išsvajotą neapykantos sėklą ir lietuvių vienybės ardymą, bet anaiptol neišvardijęs "Kataliko", nepasakęs, kad tai "K-kas" tą daras. Tada kokią galiu tokie nebutniekiai intarukai į protokolus ir dar viešai skelbiama? Argi tas daroma atžvilgiu krikščioniškos meilės? O juk mūsų Susivienijimo pseudo-vadovai ir perdaugmyli girties apaštališkais vardais, o ne kurie stengiasi savo išmintimi pralenkti net patį šv. Povilą. Tokie dalykai negali būti pakenčiami ir pro asis praleistini. Todel mes atvirai reikalaujame buvusi 28-to seimo pirmojo sekretoriaus apie tą dalyką viešai laikraščiuose paaiškinti, kokiam tikslui perkreipiama kun. Dumčiaus pamokslas žodžiai ir kas norima tuo pasielgimu atsiekti?

Ne visi šio pasaulio turčiai turi ledo širdis. Esama

ir gerų žmonių. Bet tai reatas atsitikimas. O kaip toks vertas ir paminėti, Oklahama valstijoje gyvena Charles Page, turintis penkis milijonus vertės turto. Nesenai jis savo globon parėmė 300 bėdinių vaikų ir juos visus priderančiai užlaiko ant savo didelės farmos Sand Springse, netoli miesto Tulsa. Jis manas ant tos farmos savo lėšomis užlaikyti 1.000 vaikų našlaičių, arba turinčių bėdinus gimdytojus. Milijonierius iš miesto į farmą pravedęs tramvajų liniją, idant vaikams visuomet galėtų aplankyti savo gimdytojus. Ant farmos apart erdvų sanitarinių namelių, milijonierius pastatydinęs vaikams dar mokyklą, kurioje vaikai mokosi, ir kurią išėjus bernaičiai ir mergaitės sulgy savo noro galį įstoti į vidurines ir augštesnes mokyklas milijonieriaus lėšomis. Taip pat ant minėtos farmos taisy baltasis varnas žadąs inkurti amatų mokyklą. Iš tikro gražus daiktas paminėjimui, jei tik tas veikiama ne kokiais nors asmeniniais tikslais.

Naujas Rusijos vyriausios kalėjimų valdybos viršininkas Gran esąs užsiėmęs sutaisyti naujus kalėjimus istatymus, kuriais ypač busias katorgos sutvarkymas reformuojama. Sulgy jo manymo, Sibirijos katorgos dalis busią panaikinta. Katorgon nuteistieji busią Rusijos kalėjimuose laikomi. Kaliniams bus duodama darbas dirbti. Taigi tokie katorginiai kalėjimai busią intaisyti Kaukaze, Turkestane ir kitur. Nėr ko gražaus suraminimas.

Seinuose, Suv. gub., kilęs sumanymas statyti naują parapijos bažnyčią. Dabar Seinuose yra tik viena katedros bažnyčia. Parapija susidaro daugiausiai iš lietuvių, gi bažnyčioje visos pridėtinės pamaldos laikomos lenkų kalba. Kaip tai keista. Net vyskupas lietuvis nesistengia lietuviams pripažinti prideramųjų teisių bažnyčioje!

Iš "D. V." sužinome, kad Serantone lietuvių katalikų šv. Juozapo bažnyčia išnaujota esanti atidaryta ir p. Micevičius laikas ten savas "pamaldas". Leidimas atidaryti gautas iš augščiausiojo Pensylvanijos valstijos teismo. Indomu, kuomet ten su ta bažnyčia pasibaigs varomos komedijos.

"Keleivis pastaraisiais laikais taip įširdo ant "Draugo", kad del didesnio jam atkeršijimo viešai užgina Dievo nebuvimą. Tam tikslui pasinaudoja tokiais svetimačių laikraščiais šlamštais, kad anų vardą minint lietuviui reikėtų atsikrankštavus... nusispjauti. Tai dorėje nupuolusių žmonių darbas.

Iš Vilniaus gubernatoriaus kanceliarijos išėjęs sekretorius paaiškino: "Keliauti buriais Vilnių lankyti malindinkams gubernatorių nedraudžia. Uždraudė tik eiti su procesija kunigų vedama, kol nenurims nesusi-pratimai tarpe lietuvių ir lenkų, kilę del pamaldų bažnyčiose".

Iš savaitės savaitėn.

Moterių lygiateisė.

Nesenai Suvienytų Valstijų moteris susilaukė poros laimėjimų. Valstijoje Illinois legislatura užgyrė įstatymą, suteikiantį moterims balsavimo teises toje valstijoje; gi Suvienytų Valstijų senato komisija perstaciūs senatui raportą, kuriame prielankiai atsiliepta į moterių reikalaujamą lygias teises politikoje.

Ypatinai moterių pradinis laimėjimas Suv. Valstijų senate gimdo nepaprastą tarp moterų džiaugsmą. Priėmimas kadangi senate moterių lygiateisės reikštų, kad tokie pat įstatymai turį veikti ir visose valstijose, o tuokart pasibaigtų taip labai visais nepageidaujami moterų "karai" ir nepasiganėdinimai.

Senato komisijos, kuri perkratinėjo ineštą bilių kas link moterų lygiateisės politikoje, pirmininkas, senatorius Ashurst, prieš senato forum perstatė tokį gražų raportą:

"Šioj respublikoj — kalbėjo jis — liaudis sprendžia apie valdžią. Liaudis yra tvėrėja ir jėga, palaikanti valdžią. Suteikimas moterims lygių teisių politikoje padidys valdžios jėgas, našumą ir teisingumą.

"Nenormalis ir pergyventas darbas, idant laisvoji respublikoj, valdomoj liaudimi ir liaudžiai, atsakyti pusei piliečių teises išpildyti mui svarbiausiojo pilietinio veiksmo. Tasai nenormališkas darosi tuo baisesnis, kad pusė piliečių neturi teisių, o juk toji pusė suteikia mums daug išminties, daug vilties, labai daug gražių patarimų.

"Toji piliečių pusė privalo turėti lygias teises politikoje ir mūsų rezoliucija turi but pavesta valstijoms patvirtinimui...

Nėra nei mažiausios abejonės, joguei senatas tą rezoliuciją patvirtis, kadangi moterų lygiateisės reikalas yra jau prinokęs. Taip pat neabejojama, joguei didžiama valstijų taip pat sutiks pataisyti Suv. Valstijų konstituciją, sugriaunant atgyvenusį pabrėžimą, kad tik vieni vyriškiai turį privilegijas valdyti šalį.

Vienų privilegijos yra visuomet sujungtos su kitų skriauda. Demokratinėj, paremtoj ant laisvės ir lygybės draugijoj, neturi but jokių išimtinų privilegijų.

Taip pat nei vienos privilegijos nėra galima pateisinti, tuo labiau negalima pateisinti paikiausios privilegijų — lyties privilegijos, kokia nun naudojasi vyriškiai. Niekas negali taisyklingsai pasakyti, delko tikrai ir išimtinai tikrai vyriškiai turi teisę spręsti apie tai, kokios politikos privalo laikyties šalis, kas turi šalimi valdyti, kokie įstatymai turi but užgirti ir kokie įstatymai šaliai nėra reikalingi.

Tose šalyse, kur moteris

"Saulės" draugijos namams Kaune pabaigti statyti trumpam laikui 30.000 rublių paskolines Kauno fabrikantas Tilmansas. Taip praneša per laikraščius "Saulės" valdyba,

sau teisių dar neiškovojo, taigi ir Suvienyose Valstijose, įstatymai neleidžia šalį valdyti trims žmonių rūšims: idiotams, piktadariams ir... moterims. Pirmini dvi žmonių rūši visai teisingai prašalinta nuo šalies valdymo, kadangi tie dvi rūši šaliai yra ne tik nenaudingi, bet dar kenksmingi. Bet kodėl gali but su idiotais ir piktadariais sulyginama moteriškė, neturėdama teisių politikoje?

Kaip vyriškis, taip ir moteriškas pildo visuomenėje naudingus veiksmus. Moteriškas yra tvėrimo spēka panašiai vyriškui. Jos darbo našumas nėra mažesnis už vyriškio. Be jos nebutų nei gyvasties, nei civilizacijos. Vienodai vilkdama sunkenybes del visuomenės, vienodai darbuodamos joga gerovei, — vienodas tad ir teises privalo turėti!

Lyties privilegija, suteikianti vyriškui valdymo teises, gi podraug atsakan-ti tų teisių moteriškam — tai tikrasis prietasar tai pergyventas daiktas, paeičias iš tų laikų, kuomet moteris buvo ekonominiai pri-gulnima nuo vyriškio, kuomet šis tikrai buvo giminės "galva."

Minios moterų, dirbančių nun kiekvienoj pramonės šakoj, jau pačios sutaranta gana aiškiai, kad jų ekonominis prigulnimas nuo vyrų nesugrįstamas nyksta. Pagaliau net ten, kur moteris nėra uždarbiaujanti spēka, sutikimai pripažįstama, kad ji auklėdama vaikus, globėdama namus, atlieka jei ne didesnį, tai visgi tokį patį svarbų darbą, kaip vyriškis, dirbantis fabrike, kasykloj arba ofise.

Nekurioje šalyse ir nekurioje Suvienytų Valstijų provincijose moteris įgyjusios jau balsavimo teises. Ir praktika tų šalių privo- do, kad moteris labai gerai sugebia pasinaudoti savo teisėmis, kad moka išmintingai suvaldyti balotą ir valdžioje prigdo nekurias gražias ypalybes, kaip tai: švarumą, moralybę, ideiskumą.

Taigi tankiai atkartojamas argumentas, buk moteris nesanti gabi pildyti pilietinių priedermių, visai nupuola. Taip pat šalyse, kur moteris balsuoja, galiu persitikinti, kad nuo to ne tik kad nenukenčia vaikų auklėjimas, šeiminių pagyvenimas ir tt., bet dar didžiau tas visas pasitauso.

Moterių laimėjimas politikoje — bus demokratijos laimėjimas, kas svetui suteiks daug ko gero.

Japonų nuomonė apie "geltonąjį pavojų".

Turbut visiems yra žinomi bauginimai, kuriuos tankiai sėja baltųjų tautų laikraštija, buk mongolai ren-giasį generalin užpuolimą ant baltosios rasės. Tai turi buti taip vadinamas "geltonųjų pavojus", kuris, sakant tiesą, išrasta tik su tikslu išteisinti nuoskaudą, kokios daroma geltonajai rasei.

Jauzdamas norą išrodyti tos baimės kas link "geltonojo pavojaus" bepamatin-gumą, taip pat pažadintas

atsitikimais Californijoje, profesorius Rintaro Nagai parašė didoką straipsnį Tokio mėnesiniame laikraštyje "Japonia", kuriame stengiasi prirodyti, kad šiaudie verčiau "baltojo", negu "geltonojo" pavojaus reikia bijoties. Jo nuomone, kad jei išteisybės kuomet nors turėsią gimti kokie susikirtimai, tai tas atsitiks iš "baltųjų" noro ir kaltės.

Jis aiškina, kad baltųjų tautos išdirbinėja palaidžiausią hipokriziją ir atgaleivybę, kadangi skelbdamos "sandorą" provokuoja karą laužydamos ir paniekindamos šviežiai padarytas sutartis ir trakta-tus, taip pat tiesiog begėdiškai apsieidamos su kitomis rasėmis.

Baltieji norints myli pasivadinti krikščionimis, savo visas jėgas ir turtus pas- švenčia dirbimui kanuolių, šarvuotių ir organizavimui armijui.

Neleidžia savo šalyse geltoniems žmonėms apsigyventi, nežiurint, joguei patis atkeliauj pastarųjų tėvy-nėn, atkakliai reikalauja sau privilegijų, tarytum gel-tonieji ir jų šalį gyvuoti tik baltųjų liuonumui.

Nuo 1860 metų, kuomet pradėta perdidis geltonosios rasės apiplėšimas, var-tojant nedoraičius budus, Europos tautos pasisavino 10 milijonų ketvirtainių mylių ir nun pirkmainiauja 135 milijonų gyventojų likimu.

Ėmus atidžion tą plėšimą, traktatus, daromus su geltonomis tautomis pasalinguo tikslu, taip pat tą laikraštijos šauksmą apie "geltonąjį pavojų", bešaliam žmogui lengva suprasti, kas čia yra užpuolikas.

Vienų žodžių — rašo p. Nagai — pasielgimas baltųjų su geltonaisiais yra augščiausiam laipsnyj neteisingas ir jei tas trumpoj ateityj nebus pakeista, beabejonės galima tikėtis smarkių rietenų, nes apsiginimas prieš begėdingą iš-naikinimą yra naturalis ir butinas daiktas.

Visą padėjimą p. Nagai palygina į nesutikimus kapitalistų su darbininkų luomų ir sako: "Jei viena rasi tvirtina, kad tik jai galima valdyti turtus, ir kad ji viena turi teisę turėti gerbuvį, kodėl gi kitos rasės neturėtų jausties nus-kriaustomis ir kodėl neturėtų protestuoti?"

Jei baltoji rasė ir toliau laikysis užgrobumo, paniekos ir prispaudimo politikos santikiuose su geltona- ja rase, tai kasgi jei ne prispaudėjas turės atsakyti už pasekmes, kokios galės pasirodyti geltoniesiems besiginant?"

Panašų straipsnių yra pilna japonų ir chinų laikraštija ir su tuo faktu neapsilenkus nei Europos, nei Amerikos laikraštija.

Norints kontroliuojanti baltosios rasės opinija yra užhipnotizuota savo šovinizmu, kuriuomi nustelbiam teisingumo pajautimas, tai tečiau nestoka ir tokių žmonių, kurie pilnai simpatizuoja su profesoriaus Nagai pažiūromis.

Net pačioj Anglijoj, kuri daugiausiai prisidėjus prie mongolų suerzinimo, ima jau suprasti, kad panašūs protestai dalimis yra ir teisingi.

Imant atidžion galima karą Suvienytų Valstijų su Japonija, Londono "Saturday Review" rašo: "Tvirtinimas, buk Japonija negali lukeruoti abelnos simpatijos ištikus karui su Suvienytais Valstijomis, nėra teisingas. Reikalaujama iš Suvienytų Valstijų pildyti padarytas sutartis, ji stoja visuotino gero ap-gyniman".

Prof. Nagai straipsnis yra vienu daugiau prirody-mu, kad baltasis žmogus pagaliau privalas matyti sau lygų brolių geltonajame žmoguje, bet ne kaip ligšiol laikyti jį žemesne už save esybe, kurią galima išnaudoti saviems tikslams. Juk geltonoji rasė tokias nuos-kaudas negalės ilgai kėsti ir jų pagieža gali labai skaudžiai atsiliepti ant baltųjų kailio. Su ugnimi nėra ko žaisti.

Skaityk lietuvišką laikraštį.

Skaityk lietuvišką laikraštį, nes jis tau suteikia apšvietimą, o apšvietimas lengviausiai yra ingijamas skaitant laikraščius ne svetima, bet prigimta kalba.

Jei pameti lietuvišką laikraštį del angliško, palaižęs trupučiuok angliškos kalbos, savavaliai išsižadi apšvietimo.

Tavo žinojimo praplėtimas, tavo inteligentijos laipsnio pakėlimas esti sulaikomas, nes mažai moki angliška, kad galėtum pakaktinai naudoties svetimtantiu laikraščiu.

Ir to pasekmė yra toki, kad pamiršti lietuviškai, neturėdamas sau jokios naudos iš angliškos.

Juo daugiau žmogus visako pramoksta savo gimtine kalba, juo geriau jis tą savo kalbą pažįsta, tuo lengviau jam atsieina pramokti svetima kalba.

Yra daug lietuvių mokslininkų. Tie žmonės labai daug mokėsi ir daugumas jų labai gerai pažįsta svetimas kalbas, bet nei vienas jų nėra savo veikalų angliška arba kitokia kal-

ba, bet tik prigimta, ty. lietuviška.

Tai daro todel, nes jaučias, joguei tik prigimta kalba rašėjas tegali įsakmiai perstatyti savo jausmus, įspūdžius ir pažiūras.

Visame pasaulij visos tautos, atsirandančios sve-timų valstybių valdžioje, reikalauja sau mokyklų ir apšvietimo prigimtoje kalboje.

Didžiojo Lietuvos lietuviu visuomet kovoja už lietuviškas mokyklas. Jie nepaiso įvairių kliučių, bet reikalauja į mokyklas įvesti lietuvių kalbą, nes jiems rupi, idant jaunoji karta normaliai vystytusi.

Ir tik prigimtoji kalba leidžia vaikams normaliai vystyties.

Kiekviena tauta nori taip kalbėti, kaip jam "snapas išaugęs", nori skaityti savus laikraščius ir girdėti prigimtą kalbą.

Mums lietuviams, pasprudusiems iš po burliokų nagais, Amerikos laisvė privalo suteikti progą prigimtos kalbos auklėjimui taip, idant ana galėtumėm taisykliškai vartoti, idant ana visuomet iš mūsų lupų girdėtų mūsų vaikai ir galėtų nuo mūsų pasimokinti.

Esame čionai apsiausti svetimtautiniais gairalais ir vienatinis mūsų jungtuvas su tėvyne yra lietuviškas laikraštis.

Nepertaukime to jungtuvo su tėvyne, neatmeskime šalin lietuviško laikraščio, kuris mums visuomet primena mūsų seną tėvy-nę.

Jei atmesime lietuvišką laikraštį, paliksime žmonėms be tėvyinės. Atsižadėsime Lietuvos, o Amerika mus nepriglausa, nes jai esame svetimi, ir tą svetimą pačijimą amerikiečiai primena ne tik mums, bet ir mūsų čiagimiams vaikams.

Gerbkime šalį, kuri suteikia mums prieglaudą ir duoną, gerbkime čionaitinę kalbą, mokykimės jos, bet mylėkime savo prigimtą kalbą, skaitydami lietuviškus laikraščius.

Apie kalbą.

Kodel kudikis negali kalbėti?

Yra daug priežasčių. Pirmiausia tai, kad kudikis turi daug praktikuotis, kol galės valdyti lūpų, gerklės ir liežiuvio raumenis. Net ir suaugę žmonės, kuomet jie imasi svetimos kalbos mokyties, tai dažnai jiems nesiseka taip lengvai vartyti liežuvį ir neišgali tinkamai ištartį garsus, kurių nesiranda jo prigimtoj kalboj. Kita tam priežastis yra ta, kad kudikio smegenų dalis, kuri valdo kalbėjimą ir girdi garsus, nėra išsivysčiusi.

Bet gal svarbiausia priežastis yra ta, kad kalba pilnai priguli nuo pamegdžiojimo. Išmokstame kalbėti pamegdžiojant garsams, kuriuos girdime, o kudikis negali kalbėti kol jis jų negirdi ir neišmoksta atskirti juos.

Mokslas apie kalbą yra nuostabus. Jei truputį paugytas kudikis yra apšleistas, kaip tai kartais atsitikdavo, jis negali išmokti kalbėti. Jis tik krykštauja, steina arba rodo pirštu į daiktus. Liuob buvo manyta, kad vaikas nemokytas jo-

kios kalbos, šnekės hebraiškai, nes tai ta kalba naudojesis Adomas su Jieva romiausia tai, kad kudikis turi daug praktikuotis, kol galės valdyti lūpų, gerklės ir liežiuvio raumenis. Net ir suaugę žmonės, kuomet jie imasi svetimos kalbos mokyties, tai dažnai jiems nesiseka taip lengvai vartyti liežuvį ir neišgali tinkamai ištartį garsus, kurių nesiranda jo prigimtoj kalboj. Kita tam priežastis yra ta, kad kudikio smegenų dalis, kuri valdo kalbėjimą ir girdi garsus, nėra išsivysčiusi.

Bet gal svarbiausia priežastis yra ta, kad kalba pilnai priguli nuo pamegdžiojimo. Išmokstame kalbėti pamegdžiojant garsams, kuriuos girdime, o kudikis negali kalbėti kol jis jų negirdi ir neišmoksta atskirti juos.

Mokslas apie kalbą yra nuostabus. Jei truputį paugytas kudikis yra apšleistas, kaip tai kartais atsitikdavo, jis negali išmokti kalbėti. Jis tik krykštauja, steina arba rodo pirštu į daiktus. Liuob buvo manyta, kad vaikas nemokytas jo-

Naujosios gadynės raganius.

Thomas Alva Edison yra vadinamas naujosios gadynės raganius. Yra tai vienas didžiausių išradėjų visų amžių. Kiekvienas naudoja jo išradimus. Jis išrado fonografa, patobulino telegrafą, krutantiųjų paveikslų mašiną ir desėtkus kitų dalykų jis išrado. Jis turi virš pusės tuzino dirbtuvių, kuriose tik ir dirbama jo išradimais. Veik kas mėnuo jis ima naują patentą Washingtone. Iš visų pasaulio šalių garsiausi asmenys atvažiuoja aplankyti tą nuostabią vyrą.

Šisai išradėjas gimė 1847 metais, mieste Milan, Ohio valstijoje. Mokyklą jis iškėtik du mėnesius savo gyvenime. Jo motina buvo mokytoja ir visko, ką pati žinojo išmokino sūnų. Apart sausų žinių išmintinga motina suteikė sūniui tą, ko mokyklai gal nekuomet nebutingijęs, butent protauti savistoviai.

Budamas vaiku nekuomi skyrėsi nuo kitų jo amžiaus vaikų. Jam esant septynių metų, jis pradėjo pardavinėti laikraščius vagonuose ant geležinkelio Grand Trunk, Michigan valstijoje. Traukinys apsisėdavo Port Huron 7-00 val. iš ryto ir į tris valandas atsidangindavo į Detroit, Mich. Nuo 10-00 val. iš ryto čia užsiliškavo traukinys iki vėlyvo popiečio. Tais laikais vagono rukomasis kambarys niekam nebuvo naudojamas. Jaunas Edison ir naudojosi tuomi kambariu. Jis čia laikė savo laikraščius ir susinešė visus savo įstrakalus, kuriais darydavo chemiskus bandymus. Tojo savo laboratorijoje visą liekamą laiką ir praleisdavo, kunu ir dvasia atsidavęs, darymams bandymų. Įgainingi jis ištaisė spaustuvę ir išleidinėjo savo laikraštį, kurs buvo tik šešių colių ilgas ir keturių platus. Kartą nelaimė ištikio. Traukinys lėkė 30 mylių valandų ir buvo užlėkęs ant blogai iškloto keelio. Vagonas susitrenkė. Nuo lentynos nukrito gabalas fosforo ir užsidegė. Užsidegė ir vagonas. Inpuolė užsikalščiašvės konduktorius ir užgesino ugnį. Atvažiavęs prie stoties Mount Clemens, Edison su visais savo įstrakalais ir chemikalais buvo išmestas. Nabagas apsišarojęs stovėjo ant platformos ir gailingai žūrėjo į savo sulaužytus daiktus. Kas bjauriausia, tai niekadėjas konduktorius buvo antausius apdaužęs, taip kad garsus išradėjas visam amžiui paliko neprigirdįs.

Umai viskas pasigerino. Kartą karštoji rugpjūčio dienoj, 1862 metais jaunas Edison slankinėjo apie stotį, užsitraukęs kepurę ant akių, kad apsaugojus jas nuo saulės šviesos. Jis žvilgterėjo į prisirtinantį traikinį. Netikėtai jis visas atgijo. Riktėlėjęs ir sviedęs ką rankose turėjo ir kepurę nuo galvos, jis nėrė linkui prisirtinančio traikinio. Mat išvydo ant geležinkelio besibovijantį vaiką. Pagriebęs vaikui už drabužių, šovė į šalį. Garvežio tekinytąukštelėjo jam per kulni. Dėkingas tėvas, kurs buvo stoties viršininku, negalėdamas pinigiskai apdovanoti išgelbėtoja, apsiėmė jį išmokyti į telegrafistus. Ne-

reikia pridėti, kad pasiulijimas buvo noringai priimtas.

Išmokęs to amato, Edison gavo vietą Indianapolyje. Bet nesisekė jam užlaikyti vietą. Jis nuolat mastė apie išradimus. Dabar telegrafo netobulybės užėmė jo galvą. Kaip telegrafistas jis apėjo daug vietų. Liekamą laiką jis visuomet apversdavo mokymuisi ir bandymams. Galop jis išrado talp vadinamą keturgubą slatamą telegrafystę. Tai riktėlė, kad ta pačia vieta vienu laiku galima siųgti keturias telegramas. Vėliau išrado budą siųsti šešias telegramas. Aišku, kaip svarbus tai buvo išradimas, nes viena vieta atstovi dabar šešias vietas.

Ilgainiui New Yorko kapitalistai pasamdė jį ištobulinti elektros lempas. Nusidangino į Menlo Park apie 25 mylias nuo Newark, N. J. Kantriai darė savo bandymus. Vienas fizikos profesorius pasakė, kad iš jo darbo nieko nebus.

„Aš padarysiu to žmogaus stovylą“, pasakė intuzę Edison, ir apšviesiu ją skaisčiai Edison lempomis ir parašysiu ant jos: „Šis tai žmogus sakė, kad Edison lempa nedegs“.

Edisonui pasisekė. Susitvėrė Edison Electric kompanija. Dabarties kompanija samdo apie 25.000 darbininkų.

Kuomet Edisonui buvo vos 30 metų, jis nustebino pasaulį savo fonografu. Pas jį tuomet buvo laboratorija ir kelias žmonių, kurie dirbo po jo priežiūra. Vieną dieną jis brėžtelėjo ir padarė vienos mašinos planą. Padavė planą darbininkui padaryti sulyg jo mašiną. Kuomet darbininkas vokiektis, vardu Jonas Kruesis, atnešė Edisonui gatavą mašiną, tai pastarasis apreiškė, kad prašneksias į mašiną ir mašina paskui viską atkartosianti.

„Tai man išveiz nesamone“, leptelėjo Kruesis.

Edison pasilenkė prie mašinos ir šauktelėjo linksmai: Mary had a little lamb, Its fleece was white as snow,

And everywhere that Mary went

That lamb was sure to go. Tuomet Edison pritaikė reproduktorių. Mašina švykšdama atkartojė. Iš pradžios ir pats išradėjas kruptelėjo.

Vokiektis riktėlėjo: „Mein Gott in Himmel!“

Didis Edisono išradimas yra elektrinis geležinkelis. Villard, turėjęs dalykus su Northern Pacific geležinkeliu, paklausė Edisono, ar negalėtų jis išrasti elektrinio geležinkelio. Edison atsakė: „Žinoma, bet tai per menkas daiktas del mano; tam dalykui ką kita galit gaut“. — „Bet aš noriu, kad, Sveikas, apsiimtum tą atlikti“, sakė Villard. Sulyg savo papročio pilnai atsidavė išrišimui to klausimo. Neilgai trukus Edisono pasikvietė keliatą inžinierių apžiūrėti jo geležinkelį. Jis kvietė sėsti ant mašinos. Ne be pasibaisėjimo tie vyrai sėdo ant jo mašinos. Pilnu greittumu paleido Edisono savo mašiną. Dumė per kalnus ir pakalnes ir užsisukimus 40 mylių valandų. „Grištant atgal

Dr. J. Basanavičius.

IS DIDZIOSIOS LIETUVOS SVEČIAI.

Kaip jau praeitą sykį minėjome, iš Didžiosios Lietuvos žymus svečiai, dr. J. Basanavičius ir adv. M. Yčas, jau New Yorke. New Yorkan jiedu pribuvo liepos 21 dieną. Iš ten jie pradės lankyti su kalbomis lietuvių kolonijas rinkdami aukas Tautos Namams Vilniuje. Lietuviams Tautos Namai — svarbus daiktas, todėl manoma, lietuviai tam tikslui bus duosningi.

aš eisiu pėsčias“, murtmelėjo vienas inžinierius. Pradėjus labai supti, inžinieriai ėmė protestuoti. Edison su užsitikėjimu sakė: „Ne, ne, viskas gerai. Mes dažnai tai atlikdavome“. Bet tuo tarpu stuktelėjo, mašina nušoko nuo bėgių ir visi, a part Edisono, išlakstė į visas puses. Edison nušoko nuo mašinos, šokinėjo, juokavo ir sakė, kad tai buvęs gražiausias nelaimingas atsitikimas. Niekas nebuvo smarkiai sužeistas. Mašina buvo tuoj sutaisyta ir bandymas užsibaigė gerai.

Edisono išradimai yra didi ir skaitlingi. Jis padarė mašiną susmulkinti ir sumalti rudą. Jis išrado geriausią cementą. Jis darsi protėjo statyti namus, padarant plieno rėmus ir paskui pilant cementą; tokie namai yra nesudegami, vandenį juos nepagadina, nei vabalai inveikia. Jis išrado mašiną krutantiems paveikslams. Patobulino telefoną. Išrado megafoną, ty instrumentą, kurs žmogaus balsą padidina 20 kartų. Jis išrado instrumentą, kurs pavertė muses sparņu žirzimą į didį kriokimą. Ir daug kitų nuostabių išradimų.

„Veik kiekvienas žmogus išvysta naują idėją“, sako Edison, „daveda ją iki laiko, kur ji pasirodo negalima. Tai ne vieta nusiminti, tai vieta užsinteresuoti. Aš savo gyvenime neužtikau nei jokio klausimo, kurį aš bučiau paėmęs risti ir nebučiau išrišęs arba kad nebučiau galėjęs išrišt. Aš jo neapleisdavau tol, kol nepadariau visko, ką tik sugalvoti galėjau, neatsižvelgiant į tai, kaip tas klausimas nebutų buvęs nesamoningas“.

Keliatas metų atgal, kuomet dar Tolstoj gyveno, atvažiavo Amerikon keliatas rusų ir negalėjo gaut darbo. Pasiguodė jie laišku L. Tolstoj'ui. Šisai parašė Edisonui, prašydamas apmupinti jo tautiečius. Edison davė darbą tiems rusams.

APIE KALBĄ.

(Pabaiga nuo 6-to pusl.).

ba tautos tirinėjant, ištiriama daug jos historijos.

Kiekviena kalba keičiasi ar tai tinka žmonėms, ar ne. Nauji žodžiai yra išrandami, seni užmirštami. Kiek-

vienas asmuo prisideda arba prie patobulinimo, arba pripuldymo savo kalbos. Kiekvienas, kurs tik kalba, rašo, neatsižvelgiant į kalbos taisyklą, bereikalingai vartoja svetimos kalbos žodžius ir ištarimus, gadina ir teršia savo kalbą.

Ar gyvuliai susikalba?

Žmonės liub manydavo, kad tik žmogiškos esybės tegali susikalbėti. Bet dabar žinoma, kad gyvuliai susikalba. Pirmiausia reikia žinoti, kad kalba vadinama viskas, kas tik šokiui ar tokiu būdu išreiškiamas kas dedasi mūsų protė. Išreiškimas išpuodžių žodžių gestu, mirktelėjimu vis tai bus kalba. Nekuriose svietodyalyse tie mostelėjimai ir gestai turi tam tikrą reikšmę ir žmonės gali susikalbėti, netardami žodžių. Tai yra gestų kalba.

Gyvuliai išreiškia savo jausmus bei išpuodžius įvairiais budais. Gyvuliai gali išreikšti baimę, džiaugsmą, piktumą ir daug kitų jausmų savo balsais ir jų sandraugai supranta juos. Toliau aišku, kad kiti sutvėrimai susikalba, iš gyvenimo bičių, skruzdėlių ir širšių. Jei jie negalėtų pasisakyti ką jaučia, ar ko nori, tai tie vabalai negalėtų buriais gyventi.

Koki kalba yra graži ir muzikalė?

Reikia žinoti, kad nekurie garsai yra muzikalai, kiti ne. Taip va s nėra muzikalis garsas. Lygiai garsas l nėra muzikalis. Todėl kalba, kurioj tinkasi daug tokių garsų, nėra graži ir muzikalė. Antras svarbus dalykas, kas gražina kalbą, yra tai balsių ir priebalsių gera proporcija. Taip, kalba, kurioj tinkasi daug priebalsių, nėra muzikalė. Italų kalboj balsės ir priebalsės maišosi labai geroj proporcijoj, todėl ta kalba yra muzikalė ir dainininkai mėgsta ją dainuoti.

Kodel turime daug žodžių išreikšti vieną idėją?

Kalba but labai sausa ir nuobodū, jeikiekvienamdaiktui, daikto stoviu arba veikmei tik po vieną žodį teturėtumėm. Taip lietuvių kalboj šalep žodžio *buti*, turime: rasti, stovėti, gulėti, riogsoti, *Arba* ti, rimbsoti, rėpsoti, spoksoti, dungsoti, žlaksoti ir dar gal daugiau yra. Taigi juo kalba turi daugiau žodžių vienos idėjos išreikšimui, tuo ji yra turtingesnė ir vertesnė. Tai parodo tautos rasingumą.

Ar kada nors kalbės žmonės viena kalba?

Vargu taip bus. Kalbos nuolatai keičiasi, tobulinasi, išrandama nauji žodžiai. Geriausias tam prirodymas yra anglų kalba. Anglijoj, Amerikoj, Australijoj, pietų Afrijoj, visur ji ingija ypatingumus, savitumus. But didis nuostolis dailiajai literaturai, jei ji tik vieno kalboj tebut rašoma. Kitas dalykas, jei pasiklausime, ar bus tarptautinė kalba, kurios mokysis visos tautos gyvenimo reikalams. Bet vargu esperanto bus tokia kalba. Greičiau dar prastėnė bus išrasta.

Plyšo katilas. Francijos mieste Chatenay plytu dirbtuvėje plyšo garinis katilas. Sumaikino bustą, 7 darbininkus užmušė ir 9 sunkiai sužeidė.

Siaurės galunė (Nordkap).

SIAURĖS ŠALIŲ NUOSTABUMAI.

Indomu yra skaityti ir žinoti apie pietines, šiltas žemės dalis. Tai yra šalys, kur nuolatai medžiai ir žolės žalioja, kur auga įvairiausi augmenys ir veisiasi indomiausi gyvunai. Bet ir šiaurės šalys turi savotiškų gražių, ir ten gamtos apreiškimai yra be galo indomūs.

Jei plauktumėm į šiaurę, ties kuria stovi Palangos miestelis, tai ilgainiui, išgautumėm į Botnijos užlają. Iš po kairės pusės vėjas mums neštų gardų kvapsnį nuo milžiniškų pušynų, ką dengia Skandinavijos kalnus, ir žaliuojančių plačių lanų tarpmiškiuose ir upių pakraščiuose. Iš po dešinės pusės turėsime šalį Suomija. Nuo pietinės dalies Skandinavijos ir Suomijos tėmytinias nuostabas gamtos apreiškimas. Čia vasarą naktis tesiasi tik tris valandas. Esti tik prieblanda. O tolyn į šiaurę ta prieblanda dar darosi trumpesnė. Ant Arktiškos juostos jau saulė visai nenusi-

leidžia. Išveizi nuostabių daiktų, kad dvylikto valandų nakties galima matyti saulę ant dangaus, klausyti gegutę kukuojant, rinkti gražias žibutes ir matyti laukuose peteliškes skraidant.

Ziemą tose šalyse viešpatuoja nuolatinė naktis. Prie skaisčių žvaigždžių žibėjimo ir prie mėnesio šviesos žmonės dirba, kerta medžius miškuose, ir pavasari, pasiilusavus upėms nuo ledo, leidžia rąstus pavandeniu. Suomiaii yra ukininkai. Jie nesia javus jau gegužio mėnesio pabaigoj. Saulė dieną ir naktį šviečiant javai la-veja greitai prieina. Į kokias septynias arba aštuonias savaites jau javai esti priėję ir juos galima pjauti. Pakraščiais galo Botnijos užlajos ir toliau į žiemius gyvena laplandai. Tie gyventojai medžioja, žuklauja ir bastinėjasi iš vietos į vietą su briedžių buriais. Nekurie tų gyventojų turi po 3.000 briedžių.

Keliaudami toliau į žiemius per Laplandiją, pasiekiam Arktiškas jures. Toliau

mausias į šiaurę Europos miestas yra Hammerfest. Visi čia namai yra mediniai. Turi elektros šviesą ir telegrafą. Čia atsiduoda žuvmis. Nes čia žmonės yra ypatingai žuklavimui atsidavę ir išdirbama daug alyvos iš žuvies, vadinamos treska. Saulė šiame mieste nenusi-

leidžia nuo gegužio 13 d. iki liepos 29 d. ir saulė neteka nuo spalio 18 d. iki sausio 23 d. Tose šalyse karvės ir avys turi priprastai maitytis žuviu. Nes kito joms maisto čia labai truksta. Dar toliau į žiemius randasi sala Mageroe su garsia šiaurės galune, kurią čia ant pavelsko matome. Ši galunė yra 2.000 pėdų augščiau ju-rės lygumos. Nuo tos galunės tik ir matyti tamsiai mėlina jurė, didžių ledynų pripildyta.

Gal ne visiems skaitytojams yra aiškus tas apreiškimas, kad šiaurės kraštuose, vasaros metu saulė nesileidžia ir žiemos metu ji visai nepasirodo. Nuodugniau to dalyko išaiškinimą galima rasti knigoje „Dangus“.

Nepaprasti šalčiai. Viosoj Italijoj viešpataujanti nepaprasti šalčiai, kokių neabtmenanama vasaros metu kokie 500 metų. Šalčiai labai daug užkenkė citrionoms, apelsinams ir kitiems pietinių šalių vaisiams. Alpose iškritę daug sniego. Daug žmonių nuo šalčio susirge. Nuostoliai apskaitoma milijonais.

Didelis straikas. Ham-burge apie 20.000 dokų darbininkų sustraiškavo. Sakoma, kad tasai straikas praplatijęs ir ant kitų uostinių Vokietijos miestų.

Kaizerio pasišvaistinėjimai. Iš Berlyno Hispanijon pranešta, kad Vokietijos kaizeris Vilius sumanęs šiemet pasivažinėti Hamburg-American didžiausiu garlaiviu „Imperator“ ir žadąs nekuriam laikui apsisistoti Hispanijoje. Tai kur gyvenimėlis!

Popežiaus gvardijos maištai. Anglų katalikiški laikraščiai pranešė apie popežiaus gvardijos Vatikanė nepaklusnumą. Vienas gvardistų nepaklausęs oficieriaus įsakymo, tatau liepta jį suimti. Bet ir to įsakymo nepaklausyta. Tuokart patįs oficieriai visus nepaklusnius suėmė ir pasmerkę kalėjimui. Tai modernizmo pasekmės!

Universalė religija. Nesenai atsibuvusiame tarptautiniame religijiniame kongrese Paryžiuje, plačiai buvęs svarstomas klausimas, ar universalė, vienoda visame sviete religija butų geistina, ir jei taip, tai kokiu būdu butų galima ją įvykdyti?

MAURICE MAETERLINCK

Pelleas ir Melisanda.

Iš latvių ir anglų vertimų vertė JULIUS BANIULIS.

(Tąsa).

viršio butų skaištesnė moteriškė!... Kur tu esi? — Aš nebegirdžiu tavo kvėpavimo...

MELISANDA.

Todel, kad aš žiuriu į tave...

PELLEAS.

Kodel tu žiuri į mane taip rimtai? — Mes jau esame šešelyje. — Yra labai tamsu po šiuo medžiu. Paeik šią į šviesą. Kitai mes negalime matyti, kaip laimingi mes esame. Eikš, eikš, mums belieka mažai laiko...

MELISANDA.

Ne, ne; pasilikšime čia... Tamsoje aš esu tau artimesnė...

PELLEAS.

Kur tavo akys? — Tu manęs nepaliksi? — Tu nemąstai apie mane šį akimirksnį.

MELISANDA.

Tečiaus; aš mažiau tiktai apie tave...

PELLEAS.

Tu žiuri kitur...

MELISANDA.

Aš mačiau tave kitur...

PELLEAS.

Tu esi pagriebta... Ką tau yra? — Tu neišrodai laiminga...

MELISANDA.

Tečiaus; aš esu laiminga, bet man liudna...

PELLEAS.

Tankiai liudi tie, ką myli...

MELISANDA.

Aš visuomet verkiu, kuomet aš mačiau apie tave...

PELLEAS.

Aš taipgi... aš taipgi, Melisanda... Aš visuomet esu pas tave; aš verkiu iš džiaugsmo ir tečiaus... (Jis vėl bučiuoja ją). — Tu esi tokia savotiška, kuomet aš tave apkabinu... Tu esi taip skaisti, yt tau tuoj reikės mirti...

MELISANDA.

Tu taipgi...

PELLEAS.

Taip, taip... Mes nedarome tą, ką mes norime... Aš dar tavęs nemylėjau pirmąjį kartą, kuomet tave išvidau...

MELISANDA.

Aš taipgi ne... Aš bijojau...

PELLEAS.

Aš negalėjau pakęsti tavo akių... Aš norėjau tuoj prasišalinti... bet tad...

MELISANDA.

Gi aš, aš nenorėjau eiti... Aš dar nežinau kodel, bet man buvo baugu...

PELLEAS.

Taip daug yra, ko nekuomet nežinos... Mes amžinai laukiame, laukiame; ir tad... Kas ten per garsas? — Užrakina vartus!

MELISANDA.

Taip, užrakina vartus...

PELLEAS.

Mes nebeįsime į vidų! — Ar girdi kaip užsklendžia? — Girdi, girdi!... Ir didžiuosius grandinius!... Jau pervėlu, pervėlu!

MELISANDA.

Juo geriau, juo geriau, juo geriau!

PELLEAS.

Taip?... Na matai... Na šitas tai jau ne mūsų noras!... Viskas pražuvo! Viskas išgelbėta šį vakarą — Eikš, eikš!... Mano širdis tvaska, yt pasiutusi, ligi pat kaklo... (Jis apkabina ją). Girdi, girdi, mano širdis nori mane užtroškinti... Eikš, eikš!... Kaip puiku tamsoje!

MELISANDA.

Kas tai stovi už mūsų!...

PELLEAS.

Aš nematau nė vieno...

MELISANDA.

Aš girdžiu garsą.

PELLEAS.

Aš girdžiu tavo širdį tvaskant tamsoje...

MELISANDA.

Aš girdžiu spragsėjimą sausų lapų...

PELLEAS.

Tai yra vėjas, kuris umai aptilo... Jis sustojo, kaip mes bučiavomės...

MELISANDA.

Kaip ilgi šį vakarą mūsų šešėliai!

PELLEAS.

Jie apsikabina ligi sodo kraštui... Ak, kaip toli nuo mūsų jie apsikabina!... Žiūrėk, žiūrėk!...

MELISANDA (sulaikydama balsą).

Vai! — Jis stovi už medžio!

PELLEAS.

Kas?

MELISANDA.

Golo.

PELLEAS.

Golo? — Kur gi? — Aš nieko nematau...

MELISANDA.

Ten... kur mūsų šešėliai pasibaigia...

PELLEAS.

Taip, taip; aš matau. — Negrįšime atgal taip umai...

MELISANDA.

Jis turi kardą...

PELLEAS.

Aš kardo neturiu...

MELISANDA.

Jis matė, kaip mes bučiavomės...

PELLEAS.

Jis nežino, jog mes jį matėme... Nejudėk; nesukinėk galvos... Kitai jis puls ant mudvieju... Jis pasiliks ligi tol bestovis, ligi manys, kad mes jo nematome... Jis žiuri į mus... Dar stovi ant vietos... Eik dabar, eik tuoj... Aš jo lauksiu... Aš jį sulauksiu...

MELISANDA.

Ne, ne, ne!

PELLEAS.

Eik, eik! Jis viską matė!... Jis mus nudurs!...

MELISANDA.

Juo geriau, juo geriau, juo geriau!

PELLEAS.

Jis ateina! Jis ateina!... Savo lupas!... Savo lupas!...

MELISANDA.

Taip... taip... taip!... (Didžiame sujudime apsikabina ir bučiuojasi).

PELLEAS.

Vai, vai! Visos žvaigždės puola!...

MELISANDA.

Ir ant manęs, ir ant manęs!...

PELLEAS.

Dar, dar!... Duok, duok!...

MELISANDA.

Visa, visa, visa!... (Golo puola ant jų su kardu rankoje ir perduria Pelleasą, kuris parpuola pas šulinį. Melisanda nusigandusi nubėga).

MELISANDA (bėgdama).

Vai, vai! Man nėra drąsos!... Man nėra drąsos!... (Golo tylėdamas seka pasukui ją per girią).

VEIKSMAS PENKTAS.

I REGENYS.

ŽEMA SALĖ PILYJE.

(Mato susirinkusias tarnaites, gi lauke pas vieną salės langų žaidžia vaikais).

SENOJI TARNAITĖ.

Jūs matysite, mergelės, matysite; šį vakarą bus. — Tuoj ateis mums pranešti...

ANTRA TARNAITĖ.

Nė ateis, nė, mums pranešti... Jie nežino, ką daro...

TREČIA TARNAITĖ.

Lauksime čia...

KETVIRTA TARNAITĖ.

Vis mes dažinosime, kuomet reiks eiti augštin...

PENKTA TARNAITĖ.

Kuomet tas laikas bus atėjęs, mes pačios eisime augštin...

SESTA TARNAITĖ.

Nebesigirdžia namuose nė mažiausio garso...

SEPTINTA TARNAITĖ.

Reikėtų aptildyti tuos vaikus, ką žaidžia pas langą.

AŠTUNTA TARNAITĖ.

Jie patįs tuoj nutil.

DEVINTA TARNAITĖ.

Tasai laikas dar neatėjo... (Ieina sena tarnaitė).

SENOJI TARNAITĖ.

Nė vienas negali beieiti į butą. Klaušiau su virš valanda... Girdėjau muses ant durų bėgiojant. Kito nieko negirdėjau...

PIRMA TARNAITĖ.

Ar jie paliko ją vieną bute?

SENOJI TARNAITĖ.

Ne, ne; man rodosi, jog butas yra pilnas žmonių.

PRIMOJI TARNAITĖ.

Visgi ateis, visgi ateis, tuoj...

SENOJI TARNAITĖ.

Viešpatie! Viešpatie! Šita nėra laimė, ką atėjo... Nedrįstu kalbėti, bet jaigu aš galėčiau pasakyti, ką aš žinau...

ANTRA TARNAITĖ.

Ar jūs pas vartus juos radote?

(Bus toliau).

VISOKIOS ŽINIOS.

Suimta kalėjimo viršininkas. Pirm metų Rusijos laikraščiai rašė, kad Sevastopolio kalėjimo viršininkas Čartoriski išaikvojo daug valdiškų pinigų. Po revizijai pasirodė, kad jis išaikvojęs suvirš 20.000 rub. Kalėjimų vyriausybė Čartoriskį už tai pašalino iš užimamos vietos ir patraukė atsakomybėn. Kadangi jis teisinosi tuomi, joga jam pranykę kasos dokumentai, jis iš kalėjimo lig laikui buvo paleistas ir pavestas paprastai policijos priežiūrai. Netrukus Čartoriski iš policijos "globos" pasprudo ir išstius metus nebuvę galima jo surasti Tardytojas, tardęs Čartoriskio reikalą, neseniai sužinojo, kad Peterburge gyvenęs Čartoriskio brolis, taiti tarpininkaujant Peterburgo apskrįčio teismo valdybai iš brolio pareikalauta informacijų, kur randasi defraudantas. Tečiau pasirodė, kad tasai tariamas brolis yra ieškomas defraudantas. Tuoj jis areštuota. Peterburge gyvenęs su brolio pasportu.

Krematorijos Rusijoje. Rusijos vidurinių reikalų ministerija išdarbus naujus įstatymus apie mirusių žmonių lavonų deginimą. Bus leista visoj Rusijoj miesto valdyboms steigti krematorijas. Bet lavonų deginimas negalės būti be specialio tos gi ministerijos leidimo.

Kova su banditais. Neseniai Odesoje policija turėjęs kruviną susirėmimą su banditais, kurie mėginę iš policijos rankų pasprusti. Tris banditų nušauta.

Lenkų "kolas" ižeistas. Rusijos dumoje lenkai atstovai yra sudarę savo "kolą" (ratą). Neseniai darbėčių atstovas Kierinski kalbedamas lenkus atstovus pavadino savo loenos šalies išdavikais. Lenkai atstovai pasirinko iš savo tarpo vieną drąsuli ir Kierinskį pakvietė dvikovon. Tečiau šis dvikovos argumentu nepripažino.

Kalno nuslinkimas. Netoli geležinkelio stoties Esi, ties upe Marenta, Austrijoj, pasazerinis traukinis užbėgęs ant suverstos kruvos žemės ir akmenų, kurie nuslinko nuo pašalinio kalno ir užbėrė bėgius. Traukinis, žinoma, susidaužė. 2 asmeniu užmušta, gi 24 sužeista.

Seimininis dramatas. Vienoj vienās privatinis valdininkas Karolius Erfurth iš revolverio nušovęs savo du sunu 7 ir 9 metų senu ir paskui pats nusizudęs. Tą pasibašėtiną darbą atlikęs turėdamas pilną protą, žėmus nusiiminimą pirm šėsių mėnesių mirus jo tėlimai žmonai.

Maurai laikosi. Iš Tangier, Morokke, pranešama, kad vietos apylinkės maurai susijungę su gyventojais sukilėliais ir smagiai hispanų kariuomenę plėkiant. Apie nūmalšinimą nesama nei kalbos, nes maurai pasirodo nepaprastais didvyriais.

30 milijonų ginklavimuisi. Telegramai praneša, kad Austro-Vengrijos valdžia rudenį parlamente pareikalaujanti paskirti 300 milijonų kronų naujiems karo laivams!

Armijos padidimas. Austrijos karo ministerijoje neseniai atsibuvus konferencija armijos padidimom reikale. Tam tikslui busias sušauktas dar specialis ministerij posėdis. Norima kas metai rekrutų skaitlių padidinti 25.000 jaunikačių. Ir ne veltiui tos pastangos, nes Austrijai iš visų pusių grasia pavojus.

Sunus nušovė tėvą. Neseniai Berlyne buvo baisi pėgykla. Neseniai ten atkeliavęs iš Rusijos 23 metų nekoks Ortkin, reikalavo pas tėvą, atkeliavusį pas jį pirm poros dienų, pinigų. Kuomet tėvas atsiskakė duoti pinigų, sunus pagriebs revolverį paleido į tėvą du šuviu. Vienas šuvis persikriodė galvą. Sužeistasis pakilęs dar norėjo bėgti, bet ant trepų sukrito. Sunus policijai šaltai leidosi suimti. Tėvo gyvastis pavojuje. Labai prastai einasi su šiuo pasauliu ir modernistiškais įvairių padaužių mokslais.

Nepaprasta byla. Miss Lindof-Hageby, švedė, gyvenanti Anglijoje ir pasišvenčiusi agitacijai prieš gyvulių vivisekiją (pjausimą), patraukė teisman "Pall Male Gazette" redakcijai už šlovės plėšimą, ką susekus viename straipsniū. Byla tesėsi 16 dienų, nes skundikė remdama savo reikalą teisme kalbėjo 56 valandas ir pasakė 350.000 žodžių. Tečiau, rasi, del savo tokio iškalbingumo bylą pralošė be jokių apeliavimo teisių.

Indomi byla. Berlyne prasidėjus byla kelių augštesnių valdininkų iš karo ministerijos, kurie tarnavę Kruppo kanolių fabriko naudai. Skundai teisman į nešta pasiremiant ant parlamento atstovo, socialdemokrato Liebknecht, interpelacijos. Apie tą dalyką seniau buvo plačiai rašyta "Katalike".

Kruvinas dramatas. Italijos armijos pulkininkas Rossi Florencijoj sutikęs savo pačią susiejime su mylimuoju, universiteto studentu, abudu ant vietos nušovęs ir pats apie tai pranešęs policijos nuvadoge. Regis, už tai jis nebus baudžiamas.

Kariuomenės peržiūrėjimas. Batalijos (garsaus kalėjimo) paėmimo sukaktuvių dienoje (tas buvo 1789 m.), Francijos prezidentas šalia Paryžiaus iškilmingai peržiūrėjęs tam tikslui sutrauktą Francijos kariuomenę ir išreiškęs išanos stovio savo pasiganėdinimą. Tas reiškia, vieną Bastiliją paminint, antroji dar žiauresnė giriama.

Ištvirtimas. Bavarijos kunigaikštis Liudvikas, turintis nun 82 metų amžiaus, neseniai vedęs tris sykius už save jaunesnę šokikę, jau persiskiria, ir noris vesti kitą, dar... jaunesnę. Ištvirkėliai!

"Kataliko" Agentai. "KATALIKO" keliaujanti agentai: P. Vaitiekunas, J. Digrys, K. Vilkevičius. Lankosi po Pensylvaniją valstiją; galite pas juos užsiskirti "KATALIKO" ir senelį skatytolai atnaujinti prenumeratą. Jonas M. Tananevičia, Leidėjas.

ATHOL, MASS. K. Granickas, P. O. Box 153.

BALTIMORE, MD. Just. Mandravickas 112 N. Greene St.

SO. BOSTON, MASS. K. Jurgelionas, 233 S. Broadway. P. P. Mikalauskas, 248 W. 4th St. J. P. Raulinaitis, 377 W. Broadway.

BRIGHTON, MASS. F. S. Simanskis, 98 Market St.

BROOKTON, MASS. R. Meškiniš, 35 Arthur St. Jonas Ramanauskas, 135 James St.

BROOKLYN, N. Y. J. Digrys, 120 Grand St. B. Juozapavičius, 222 Berry St. J. Milevski, 166 Grand St. A. Plochocki, 67 Grand St. S. Valantinas, 370 Humbold St. K. Vilkevičia, 120 Grand St.

CAMBRIDGE, MASS. P. Bartkevičia, 877 Cambridge St.

CICERO, ILL. A. K. Bočkus, 1318 So. 49 Court

CHICAGO, ILL. "Aušros" skaitykla, 3149 Halsted St. J. Brankis, 3239 So. Halsted St. E. Butkevičia, 3149 E. Halsted St. J. Jgaudas, 1841 So. Halsted St. A. Juodelis, 818 W. 18 St.

A. Jurevičia, 3240 S. Morgan St. P. M. Kaitis, 1607 N. Ashland Ave. A. Kasparavičia, 3416 Auburn Ave. J. Kulis, 3255 S. Halsted St. V. Linka, 1834 Blair Ave. Z. Micevičia, 2342 S. Leavitt St. K. Sokas, 3327 Auburn Ave. K. Stulga, 4513 S. Wood St. M. J. Tananevičia 670 W. 18 St. M. A. Vabalas, 1700 No. Ashland Ave. J. Valczukas, 4511 S. Honore St. A. L. Zacharevičia, 2336 S. Oakley Ave. A. Zelnys, 3240 S. Morgan St.

CHICAGO HEIGHTS, ILL. P. Burneiko, 320 E. 14th Street,

CLEVELAND, OHIO. P. Šukys, 2118 St. Clair Ave.

DU BOIS, PA. V. J. Kizelis, 158 W. Long Ave.

FOREST CITY, PA. J. Dzikas, P. O. Box 453

GRAND RAPIDS, MICH. C. Kentraitis 448 L. onard St. N. W. V. Stasevičia, 1351 Hamilton Ave. J. K. Valinskas, 1424 Hamilton Ave.

MONTREAL CANADA QUEBEC K. J. Bajorinas, St. Laurent College,

NEW BRITAIN, CONN. P. V. Miknevičia, 91 LaSalle St.

DR. J. KULIS. Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas. 3256 So. Halsted St., Chicago, Illinois. PRIEMIMO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 12. 6 iki vakaro. Nedel. nuo 9 iki 12 po pietų; nuo 6 iki 8 val.

HAMBURG AMERICAN LINIJA. Didžiausia laivų kompanija sviete. Plaukinėja vien tiesiog tarp Boston ir Hamburg. Laivai nesimaino — Dešimt dienose nuo uosto iki uosto.

Trečioji klasa. Zemos ir Kainos \$34

Tarpdėnis. Tobuliausias išrengimas — labai geras patarnavimas. — Geri sveiki valgiai. Dėlei tolesnių smulkesni kaslink kainos, plaukinėjimo ir t. t. Kreipkis pas

HAMBURG-AMERICAN LINE. 607 Boylston St. Boston, Mass. Arba 41 Broadway — New York, arba pas vietinius agentus bile kur.

NEPAPRASTA

Proga už \$10 išsigydyti

Patrukimą KYLA

Dr. Flint, didis patrukimo specialistas Chicago miesto nuostabų išgydytojas. Tai \$10 proga yra lygiai del visu, didzia ir mazi, senai ir neseniai patrukusioms — visoms negalbus prireiktas mano gydymo budas. Aš išgydžiau vienos namates kuoklius ir vyrus 80 metų amžiaus, bet už \$10 proga yra ypatinai skiciams darbininkams. Žinoma tokia pigi kaina negali tintis ligai!

IO IŠGYDYTU PATRUKILIU. Bernard Van Myren, S. Holland, Ill. F. Franchis, 302 Gault St., Chicgo, Ill. J. Golobic, Blue Island, E. F. D. I. J. Burnett, 3336 So. State-st. R. Viertel, 3648 Elmwood-ave. J. W. Tibbits, 1126 Michi can ave. L. Holje, 1728 N. Spaulding-ave. A. F. Lange, 943 Wilson-ave. L. Schneider, 1023 Newport-ave. H. H. Fanning, 1670 Millard-ave.

JUS TRUPUTI PATRUKĖ

Zmones, manai patruke arba viduti iskaituri atminti, kad dideli patrukimal seniau buvo manz. Nepasijemas, atididiti ma, utempimas, pasididimas arba virtimas, kosejimas arba cziudėjimas gali padidinti jusu patrukima iki milziniško didumo ir — visi prie usmanangi mo ir mirties. Nerizikuok. Isteig dyk. Atminti, manz patrukima yra lengviau isgydyti, negu dideli. Jai jusu patrukimas didelis, ateik arba rasyk tuoj. Kod i ketenti patru ima, kuomet ase, gaili be operacijos pasgyyti ir pats! DABAR YRA DIDI PROGA isgydyti Daktaro Flinto budu už \$10. Valandos kasdien nuo 8 ryto iki 6 vakaro; pamedelinas ir kotvėgėnis nuo 8 ryto iki 9 vak.; nedelionas nuo 9 ryto iki 12:00, Chicago.

DR. FLINT

322 S. STATE ST., 2ro Floro Tarp Jackson-bd. Ir Van Buren-st. SKERSAI NUO ROTHSCHILD & CO.

DR. O. C. HEINE DENTISTAS. Kamp. 3mos ir Halsted gatvių Ofisas viršuj Aptiekos 15 metų vynejo apygardoje.

Nauja Lietuviška APTIEKA. At atidariau nauja Lietuviška Aptieka. Aš užliakau Severos gyduokles, ir geriausia Trajanką ir geriausia rusiškus lašus. Aš taip pat užliakau visokias žoles iš senos tėvynės. Ateikite persitikrinti. F. FRANK, Aptiekorius 3462 S. Halsted st. arti 35 g. Telefonas Drover 273

CHOPIN Tel. YARDS 4164 KLAUSK CHOPIN 10c. CIGARU nes padirbi iš geriausio tabako Jos. Bartkowlak, Izsdirbojas. 4934 So. Paulina St., CHICAGO, ILL.

JOHN M. BRENZA LAWYER Lietuvys Advokatas 4608 So. Ashland Av., Chicago, Ill. phone drover 122 Atliuku visokius legaliskus reikalus atskanziniai, ypatingai susizidom ir kitus. Usimima vedimu visokiu civilisku ir kriminiu atliuku byla. Taipgi perdirbiu abstraktus ir padirbu visokias popieras ir dokumentus pardavimo ir pirkinio namu, lotu, bizniu ir tt. Lietuviai, kurie turite koki legaliska reikala, atsi-saukite pas tautieti.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS "SAULE" YRA TAI VIENATINIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE, KURIS IŠEINA DU KARTU ANT NEDELIOS Išelna kas utarninkas ir petnyčia. PRENUMERATA KASTUCIJA: AMERIKOJ (metams \$2.50 (pusei matų \$1.25 EUROPOJ (Rosijoj ir Lietuvoj \$3.50, Anglijoj ir Sk

'Kataliko' Spaudos Knygos.

- 1. APSIKIRIMU KOMEDIJA. Atsitikimas amerikoniško gyvenimo. H. Sienkevič. Išguldė Lapsaus Vaikas. Antra laida. Labai juokingas aprašymas apie užsiedimą vieno Amerikos miestelio. Pust. 32. Kaina. 15c.
- 2. APSAKYMIŲ KNYGA. Keturi puikūs apsakymai. Surinkti ir išvertę Silelis. Kaina 15c.
- 3. APIE RUKYMĄ. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. P. B. Sioje knygneigėje aprašo koki pavojų atgabenai žmogui rūkymas ir alkoholiški gėrimai. Pust. 23. Kaina 10c.
- 4. ANTRAS KRIKSTAS. Šių laikų apsakymas. Parašė Br. Vargas. Labai žingėdi apsakymas apie padėjimą šiu dienų Rusijoje ir buvusią revoliuciją. Pust. 83. Kaina 25c.
- 5. AMALGUNA arba Tyro dukte. Labai graži apsakymas apie baltveidžius ir indijonus, kurie Amerikoje nušė už savo tėvynę. Pust. 91. Kaina 25c.
- 6. AUKSINIO OBUOLIO HISTORIJA. Graiki Mytologijos žiupsnelis. Kaina 50c.
- 7. BROLIS IR SESUO. Apsakymas. Parašė Vaikas. Labai užimanti šių dienų atsitikimų apsakymas, verta perskaityti kiekvienam lietuviui-tėvynei. Pust. 57. Kaina 15c.
- 8. BEN HUR. Istoriska apsakymas iš Jezaus Kristaus laikų. Sulietuvino Jonas Montvila. Tai kniuga visas svietas pripažino viena geriausių ant svieto kniugu. Ji randasi išversta visose kalbose. Tas reiška, kad ji yra tikrai užimanti ir gera. Kad tas tiesa, jūs patys patvirtinsite perskaitę. Pust. 472. Kaina \$1.25.
- 9. BETLEJEAUS STONELE, arba Kristus užgimimas. Drama trijuose aktuose. Parašė K. Puiki kniugele del perstatymų apie Kalėdas. Pust. 31. Kaina 15c.
- 10. CECORIUS DOMICIJONAS IR KASĖ. JAI KATAKUMBOSE. Istoriska apsakymas laikuose kriškišonių persekiojimo. Pagal lenkų kalbą P. B. Labai puikus aprašymas apie persekiojimą pirminių kriškišonių Ryme, viespataujant cesoriui Domicijonui. Aprašyta, kaip pirmieji katalikai, svengdami persekiojimą, susirinko ant pamaldų ir požeminius urvus, katakumbomis vadinamus, kurie ir šiandien dar tebrandasi Ryme. Pust. 217. Kaina 35c.
- 11. DANGUS. Pagal K. Flammarion, parašė P. Brandukas. Su paveikslėliais. Astronomija — mokslas apie pasaulį. Parodo, kokios yra planetos, kaip jos eina ir kokią įtekme turi viena ant kitos. Kniuga yra moksliska didėles vertės. Pust. 193. Kaina 60c.
- 12. DEGTINĖ—NUODAI. Pagal N. N. Rastus, parašė S. Kaimietis. Pust. 34. Kaina 10c.
- 13. GELEZINKELIS. Pagal svetimus rašinius parašė K. Stiklelis. Čia labai aiškiai parodyta išradimas pirminių gelezinkelių Anglijoje, ir klijūti, kokias turėjo jo išradėjas. Pust. 21. Kaina 10c.
- 14. GRAZI DOVANELE LIETUVOS ARTOJAMS. Eilės. K. Stiklelis. Joje telpa keiolika puikių tėvyniskų eiliu garsaus mūsu poeto K. S. Pust. 21. Kaina 10c.
- 15. GRAUDŲ VERKSMAI, arba pasibudinimas prie apsimėjimo kačios viespaties Jezaus Kristaus. Pust. 20. Kaina 5c.
- 16. GULVERO KELIONĖS ir nezinomas šalis. Vertė P. Zemutis. Yra tai labai puikus ir juokingas aprašymas apie atsitikimus keliaujant po išsvajotas šalis. Užimanti ir podraug pamokanti kniuga. Su paveikslėliais. Pust. 98. Kaina 40c.
- 17. GYVENIMO GABALĖLIAI. Joje telpa 13 įvairių puikių paskaitimų, ypatingai apie Lietuvos vargus ir visokias nelaimas. Skaitytos atras daug genijališkų minčių apie vargdenių padėjimą. Pust. 50. Kaina 15c.
- 18. HUMORAS IR SATYRA. Lietuviams laisvo laiko praleidimui ir saldiems juokams. Surinko Juokų Mylėtojas. Šitoj kniugej aprašoma senovės ir sios gadynės juokai, juokingi prietikiiai, meiliški atsitikimai, linksmos patarės ir tt. Toj kniugej atrasi daugiau juokų, nei desimtyj humoristiškų laikraščių per 10 metų; daugiau gerų patarimų ir pasargų, nei visose virtuvių kniugose ir tt. Pust. 158. Kaina 50c.
- 19. ISGAMA. Drama 2-se aktuose. Parašė J. S. Laida II, pertaisyta. Labai tinkama kniugele teatrui lošinamas. Pust. 24. Kaina 10c.
- 20. JUBILEJUS, arba budas įgyjimo jubilejinių atlaidiu. Pust. 38. Kaina 5c.
- 21. Išganymo apsiereiskimai, arba atėjimas ir gyvenimas ant žemės J. Kristaus. Puikus vaidinimas su gaidomis. Parašė V. Juozas K—s. Chicago, Ill. Pust. 105. Kaina 75c.
- 22. Audekliniais apdarais \$1.00.
- 23. JONO SIRDIS. Drama penkiose veikmėse. Parašė Br. Vargas. Chicago, Ill., 1911 Pust. 66. Kaina 25c.
- 24. KATEKIZMAS. Rymo-Katalikiškas Didesnis Katekizmas. Parašė kun. J. Deharbe, D. J. Geriausia, nes labai suprantamas kad ir mažiems vaikams Katekizmas, parankiausias lietuvių pradinėms mokykloms. Pust. 199. Kaina drutuose apdaruose 35c.
- 25. KAIP ATSIKIRTO JUNGINTIS AMERIKOS VALSTYBĖS. Aiškiai parodo, kokios kolonijos buvo pirma ir kaip iš jų susitvėrė šiandienės Jungtinės Valstybės. Pust. 35. Kaina 10c.
- 26. KAIP ISSIRNKTI ŽMONĄ IŠ PANŲ MILIJONO. Brolių jaunikiu naudai parengė K. Stiklelis. Čia aprašyta ant ko žadantus vesti jaunikaitis turi atrkreipti daugiausia domumo. Pust. 22. Kaina 10c.
- 27. KATORGON. Atsitikimas Muravjovo laikuose Vilniuje. Parašė P. B. Aprašo, kaip Muravjovas be jokios mielaširdystės kankino ir žudė nekaltus žmones arba varė juos Sibyrin. Pust. 18. Kaina 10c.
- 28. KNARKIA PALIEPUS. Komedijs 1-me akte. Sulyg lenkiško sutaisė. Labai juokinga komedijs del trumpų perstatymų. Pust. 26. Kaina 10c.
- 29. LEMENTORIUS. Lietuvių Parapijų mokykloms Siaurinėje Amerikoje. Pagal D. J. Geriausia ir kitus. Parengė S. P. Tananevičia. Yra tai parankiausias prasimokimui skaitymui ir rašymo rankvedis, sutaisytas mokiniui vaikui. Pust. 76. Kaina tikrai 15c.
- 30. LIETUVAITĖ. Apsakymas Juozo Kvietkausio. Guldė P. G. Labai puiki apsakymas iš gyvenimo lietuvių Lietuvoje apie pusę devynioliktio amžiaus. Skaitydamas šią kniuga ne tikitai ką smagiai praleisi laiką, bet dar įgysi sau naudą ir apsi pažįsi su gyvenimo budu mūsų senukų. Pust. 296. Kaina 50c.
- 31. Su apdarais 75c.

- 30. LAIME. Poemā (Eilės). Parašė M. Vaitkus. Chicago, Ill. 1911, pust. 166. Kaina. 35c.
- 31. MALDOS GALYBĖ. Istoriska piešinys IV simtmecio. Lietuvių kalbon išguldė P. B. Puiki apsakymas iš gyvenimo pirminių kriškišonių Rymo viespatystėje. Verta kiekvienam perskaityti. Pust. 74. Kaina 25c.
- 32. MAGDELES MARIJA. Pust. 72. Kaina 15c.
- 33. MUSIKIAI UZSIENYJE. Juokingas aprašymas kelionės ir Paryžių ir atgal Mikalojaus ir Glapiros Ivanovų. Parašė N. A. Leikn. Išguldė Magnus Parvalkietis. Labai juokingai aprašyta prietikiiai jaunos rusų poros keliaujančios užsienyje, o nežinančios svetimų kalbų. Labai užimanti kniuga. Pust. 216. Kaina 50c.
- 34. MYLEK SAVO ARTYMA. Pagal F. Hoffiną parašė P. B. Puikus aprašymas iš laikų Napoleono. Labai užimanti ir pamokanti apsakymas, verta perskaityti kiekvienam. Pust. 131. Kaina 25c.
- 35. MILUKIJADA, arba nepaprasti dazko viršžmogiški nuopelnai ir juodesnis už pragara tiems nuopelnams pavydas. Chicago, Ill. Pust. 37. Kaina 5c.
- 36. NAUJA SKAITYMU KNINGA. Lietuviškos Moksloamės Amerikoje. Dalis III. Su paveikslais. Tai yra trečia Chrestomatijos dalis, arba tolesnis lavinimasis jau mokantiems skaityti vaikams arba ir suaugusiems. Joje telpa daugiau moksliskų apsakymų ir eiliu. Pust. 138. Kaina, drutuose apdaruose 50c.
- 37. NAUJA KNINGA del Lietuviškų Moksloamė Amerikoje. Dalis II. Parengė P. Brandukas. Yra tai antra dalis Chrestomatijos, labai paranki mokiniui jau pramokusiui skaityti ir rašyti vaikui. Telpa joje apsakėles ir eilės. Pust. 212. Kaina drutuose apdaruose 35c.
- 38. NAUJA CHRESTOMATIJA del Lietuviškų Moksloamė Amerikoje. Dalis V. Parengė P. Brandukas. Si kniuga yra geriausia skaitymui šiek tiek pramokusiems skaityti, nes joje telpa trumpos, gerai suprantamos jaunam protui pasakaitės. Pust. 155. Kaina drutuose apdaruose 30c.
- 39. TASLAICIAI, arba paveikslas iš praclies. Vertė A. L. Ancyc. Yra tai labai užimanti apsakymas iš netolimos praclies. Žingėdus ir pamokanti aprašymas, vertas perskaityti. Pust. 256. Kaina 35c.
- 40. NIEKO BE PRIEZASTIES. Komedijs viename akte. Lietuviškū kalbon vertė Magnus Parvalkietis. Yra labai smagi atlošimui, nes jeina tik tris asmenys. Pust. 34. Kaina 15c.
- 41. PRAKTISKAS ANGLISKOS KALBOS RANKVEDIS pasimokymui skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai. Šitas pradinis Rankvedelis parengta naudai tu, kurie nori trumpu laiku pramokti anglišką kalbą, susikalbėti kasdieniniuose savo reika luose. Pust. 63. Kaina 25c.
- 42. PUSGIOS DVASIA. Puikus apsakymas iš Amerikoniškų Miskų. Pagal D. R. Bird parašė A. L. Ancyc. Lietuviškai išguldė P. B. Puikus aprašymas apie amerikoniškus miskus, pirminių jų gyventojų baltveidžių ir jų kares su Indijonais. Labai užimanti ir pamokanti apsakymas, verta perskaityti kiekvienam. Pust. 330. Kaina 50c.
- 43. PRARACTVOS MICHALDOS, karalienės iš Sabbos. Iš naujo atspausa. Laida IV. Sioje kniugeleje aprašoma, kaip toji karalienė pranašavo prie permainos viespaties, karus, pergales vieni kitų ir tt. Pust. 42. Kaina 10c.
- 44. PONAS TVARDAUKAS, Garsus Burtininkas. Žingėdus su įvairiais paveikslėliais, pasakojimas pagal surinktas liaudies legendas. Vertė B. Nevalges. Pust. 110. Kaina 40c.
- 45. Ta pati apdaryta 65c.
- 46. PLEŠIKU LINDYNĖ, arba nmešta dukte. Išguldė S. P. T. Joje aprašoma apie vieną lietuve mergaitę, kurią žmogžudijai buvo pavogę, o paskui išgelbėjo jos dėde. Pust. 38. Kaina 15c.
- 47. PAJAUTA LIZDEIKOS DUKTE, arba Lietuva XIV metasimtyj. Sulietuvino Jonas Montvila. Pust. 467. Kaina \$1.00.
- 48. Ta pati apdaruose \$1.25.
- 49. ŠVENTA ISTORIJA. Senojo ir Naujojo Įstatymų. Parašė vyskupas Motiejus Valančauskas. Trečias su pataisytu išdavimas. Su daugel paveikslėliu. Yra tai aiškiai ir kiekvienam suprantamai aprašyta visa istorija nuo sutvėrimo pasaulio ligi pradžių kriškišonių. Pust. 180. Kaina drutuose apdaruose 50c.
- 50. SVEIKATA ARBA TIESUS IR TRUMPAS KELIAS I SVEIKATA. Pamatinės žinios iš anatomijos, fiziologijos ir higienos. Rankvedis pradinėms mokykloms ir plačiai liaudžiai žinynas. Sutaisė Dr. A. L. Graičūnas. Štai kas SVEIKATOJE dailiai ir visiems prieinama kalba aprašyta: Kūnas ir kam naujas reikia apie jį žinoti. 1) Valgis ir kas iš jo pasidaro. 2) Valgyto budai ir virinimas. 3) Virškinimas. 4) Valgio rūginas arba fermentacija. 5) Kas yra alkoholis. 6) Kraujo cirkuliacija. 7) Alsavimas. 8) Kūno pliciai ir judėjimas. 9) Inkstai bei oda ir jų priedermės. 10) Dirksniai. 11) Pajautinimai. 12) Sveikata ir liga. 13) Parazitai. 14) Privatinė ir vieša sveikata. 15) Kaip išplėtojus kūną. 16) Balsas. 17) Kudių ir vaikų prižiūrėjimas. 18) Džiova. 19) Kaip sveikatai užkenkia valalai. Vis tai mokslas ir tai kiekvienam mokančiam lietuviškai skaityti prieinama mokslas už labai prieinamą kainą. SVEIKATA nematytas lietuvių kalboje brangus veikalas, nes pirmiau jis buvo spazudinamas tik svetimos kalbose. SVEIKATOS apdarai druti, stori, antgalvis paausnotas, kniugos spauda aiški. Visos lietuvių laikraščių redakcijos ir daktarai sako, jogei SVEIKATA verta aukšto tiek, kiek pati sveria. SVEIKATA — veikalas didis, turi 339 puslapius, su keliais simtais aiškių paveikslų apie žmogaus kūno sudėjimą ir kitokij. Toji aukso kniuga, SVEIKATA lėsuoja tikrai \$2.00.
- 51. SIAPUS IR ANAPUS GRABO. Parašė J. Gerutis. Toji kniuga parašyta labai dailia kalba. Atsižymi ji tuomi, kad ją gali skaityti kaip dievotas, taip ir laisvamane, kaip mokslinčius, taip ir prasciokėlis — kiekvienas joje ras tikrą teisybę, paduota Šv. Rašto ir giliai apmąstęs sudras. ar jos teisingu. ar blogu keitū skų-

- binasi prie amžinojo grabo. Supratęs viską kiekvienas skaitytojas ant valaudeles pažvelgs ir savo buvį ir tuokart gal kitaip manyis apie amžinasti. Viskas parodyta ant paveikslėliu labai aiškiai. Pust. 184. Kaina 50c.
- 52. Ta pati apdaryta 75c.
- 53. SNIEGAS. Drama 4-se veikmėse. Vertė Vincas Akelaitis. Pust. 62. Kaina 50c.
- 54. TRIS KELEIVIAI. Kriškišonis žydas ir turkas. Pamokanti apsakymas. T. Višniaučkas. Vertė P. B. Antra laida. Moraliskas apsakymas. Pust. 92. Kaina 25c.
- 55. Ta pati apdaryta 30c.
- 56. TABAKAS—NUODAI ir kenksmas nuo rukymo. Pagal Dr. D. P. Nikoliškį, iš 4-to rusų kalboje leidimo parengė S. Kaimietis. Pust. 35. Kaina 10c.
- 57. TRUMPA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, del lietuviškų mokyklų Siaurinėje Amerikoje. Pagal Stuoibrį ir kitus parengė S. P. Tananevičia. Chicago, Ill. 1909, pust. 102. Kaina 35c.
- 58. UZKEIKTO URVAS. Apsakymas iš lietuvių gyvenimo. Pagal lenkišką nupiešė P. B. Labai užimanti ir pamokanti apsakymas. Pradžėj ją skaityti negalėsi atitraukti, kol nepabaigsi. Taigi visiems vertėtų ją perskaityti. Pust. 288. Kaina 50c.
- 59. UZKERETA MERGELĖ su barzdā ir barz. UZKERETAS JACKUS. Vieno veiksmo juokinga komedijs, paimta iš Lietuvos kaimiečių gyvenimo. Pust. 39. Kaina 15c.
- 60. ZYDAS STATINĖJE. Juokingas perstatymas vienoje veikmėje. Iš lenkiško vertė Jurgis. Pust. 24. Kaina 10c.
- 61. VIENATINIS SAVO RUSIEMS LIETUVIŠKAI—ANGLISKOS KALBOS RANKVEDIS bei žodynėlis lietuviškai—Angliškai su fonetišku ištarimu; Lessons in Reading ir Kaip tapti Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiu. Yra tai praktiskiausias RANKVEDIS del išmokimo gerai skaityti ir rašyti angliškū žodžiai, paskui angliškas tekstas, o trečioje eilėje teisingas ištarimas. Toliaus seka Žodynėlis Lietuviškai—Angliškai su fonetišku ištarimu. Viskai surinkta svarbiausi žodžiai, koki tik naudojami kasdieninėje kalboje. Pagalios talpinasi trumpos paskaitos ir Lessons in Reading, delei geresnio išsilavinimo angliškoje kalboje. O prie galo kniugos telpa pamokymas tiems, kurie nori palikti Jungtinių Amerikos Valstybių pilieciais. Kiekvienas lietuvis, atvykęs į šitą šalį, privalo nors šiek tiek susipažinti su elementariškoms teisėms šito krašto ir tolesniai pasilikti jos pilieciais. Taigi šitas supplementas prie kniugos yra labai naudingas delei kiekvieno lietuviu, kuris norėtų pasilikti Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiu. Šitas RANKVEDIS, draisiai galima sakyti, kad yra parankiausias delei išmokimo angliškos kalbos. Pust. 240. Kaina popieros apdarais \$1.25. Gražiasis audimo apdarais \$1.50.
- 62. VĖJINIS MALUNAS. Pagal lenkišką parašė P. B. Apsakymas apie žydą, kuris nupirko maluną del "gešefio", bet vėtra maluną sulaužė. Pataria tai jįsi savo vaikams, kad žydas negali turėti jokios vasties, bet tik grynus pinigus. Labai juokingas aprašymas. Pust. 64. Kaina 25c.
- 63. ZVAIGZDĖ. Pust. 17. Kaina 10c.
- 64. ŽIEMOS VAKARAS. Vertė K. Puida. Labai puiki apsakymas. Pust. 32. Kaina 15c.
- 65. ZYDAS LIETUVOJE. Parašė S. Kaimietis. Pust. 19. Kaina 10c.
- 66. ZYDAS IR DZUKAS. Linksma komedijs. Sulietuvino Vaidevutis. Pust. 26. Kaina 10c.

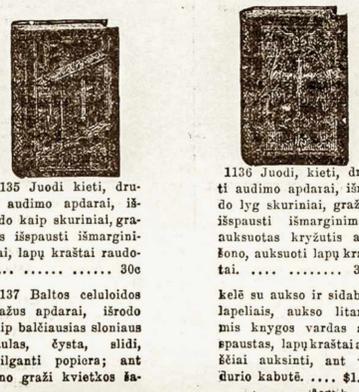
MALDAKNYGĖS.

- 1100 Šaltinis arba Aukso Altorius, Dangišku Skarbū. Naujusias spaudimas pagal tikra desimta ir šėtų spaudimus.
- a Prastais apdarais paausintais kraštais be kabės. \$1.00
- b Ta pati su kabe \$1.25
- c Sagrino apdarai apkaustuja auksuoti kraštai \$2.00
- d Morokko skuros minkšti apdarai su kabe \$2.50
- 1102 Balsas Balandėles arba mažas šaltinis malonės Dievo. Naujusias spaudimas, be ar su "Officium" su "Officium" yra brangesnis 10 centų.
- a Prastais apdarais paausintais kraštais su kabe... 75c
- b Sagrino skuros apdarai su kabe... \$1.00
- c Morokko skuros kietais apdarais... \$1.00
- d Morokko skuros minkšta su kabe... \$2.00
- e Aksomo apdarais su auksiniais kryžiais ant šonu. Labai daili knyga paaukavimui... \$2.75
- 1104 Garbė Dievui ant aukštybės o pakajus žmonėms ant žemės geros valios. Puiki knyguote turinti daugelį litanių ir šėip jau maldų.
- a Prastais apdarais... 75c
- b Prastais apdarais paausnotas... \$1.00
- 1109 Skuriniai apdarais paausintais kraštais, be kabės... 50c
- 1110 Sagrinominkštis apdarais, su kabe... 75c
- 1111 Prancuziškos skurės, gražiausia iš visų už tą prekė... \$1.00
- 1113 Su baltais kauliniais, medališkiais ir gražia kaba... \$1.50
- 1114 Prancuziškos skurės su gražiais paausintais ir su kryžiais ant šonu... \$1.75
- 1120 Prastai drutais apdarais, be apkalimo prekė... 50c

BREVIORELIS.

Katalikiška Maldų knygelė, Parengta Lietuvos Katalikiškai Jaunuomėnė.

Knygėlės miera 2 1/2 x 3 3/4 col. Pust. 140, storis 1/4 col. Mažiausia gražiausia ir smagiausia maldaknygė neštas bažnycion. Misišos, mišparai ir suplikacijos yra dviejuose kalte: lietuviškai ir lotyniškai. Turi visas reikalingas maldas ir kalendorių, taip kaip didelė knyga. Balta, plona, gera popiera. Čia yra jų paveikslai ir kainos:

1136 Juodi, kieti, druti audimo apdarai, išrodo lyg skuriniai, gražūs išspausiti išmarginimai, auksuotas kryžutis ant šono, auksuoti lapų kraštai... 35c

1137 Baltos celuloidos gražūs apdarai, išrodo kaip baltiausias slonias kaulas, čysta, sildi, žvilgant popiera; ant šono graži kvietkos ša... \$1.00

1138 Juodos prancuziškos skurės lietus kietus apdarai, auksiniai parašai ant šono ir nugaros, lapų kraštai apšėiai raudonai auksuoti, rundingi kampai... 70c

1140 Baltos skurės leiti druti apdarai, gražūs išspausiti išmarginimai, auksuoti lapų kraštai 40c

1121 Prastais, drutais apdarais, auksintais kraštais, apkaustuojoms briuonoms sidabruotomis biletėmėms, su kabute... 60c

1122 Morokko skuros minkštis apdarais, auksintais kraštais, parašai ir auksinta kvietka ant vieno šono... \$1.00

1124 Apdėta baltais slonias kaulais ir celuloida, 8 sidabrininiai medališkiai kabe ant lenčiugėliu, aksomo nugarā, apkaustuojoms briuonoms sidabruotomis biletėmėms, su kabe, auksinti kraštai... \$1.00

1125 Baltos celuloidos apdarai, vienu ornamentu kaip ant šio paveikslė, kitų gi graži auksos sakėlė ir auksos litaromis knygos vardas atspausintas, su kabute, auksinti kraštai... \$1.50

1126 Baltos celuloidos apdarai, ant vieno šono kvietkuota, kielkias, su kauline kabute, auksinti kraštai... \$1.75

Katalikiška maldų knygelė pateikta Katalikiškai Jaunuomėnė. Su aprobeta Vilnius Vyskupu kun. E. Roppo. Miera knyguotės 3x5. Spausdinta 1909.

VAINIKĖLIS.

1127 Prastais, drutais apdarais, auksintais kraštais, apkaustuojoms briuonoms sidabruotomis biletėmėms, su kabute... 60c

1128 Morokko skuros minkštis apdarais, auksintais kraštais, parašai ir auksinta kvietka ant vieno šono... \$1.00

1124 Apdėta baltais slonias kaulais ir celuloida, 8 sidabrininiai medališkiai kabe ant lenčiugėliu, aksomo nugarā, apkaustuojoms briuonoms sidabruotomis biletėmėms, su kabe, auksinti kraštai... \$1.00

1125 Baltos celuloidos apdarai, vienu ornamentu kaip ant šio paveikslė, kitų gi graži auksos sakėlė ir auksos litaromis knygos vardas atspausintas, su kabute, auksinti kraštai... \$1.50

1126 Baltos celuloidos apdarai, ant vieno šono kvietkuota, kielkias, su kauline kabute, auksinti kraštai... \$1.75

Stereoskopai.

Kad atitiktinti vietā maldaknygėms, kuriu norime išsiųsti eilę jėditi savo knygu krautuve, priversti esame išparduoti už pusę kainos visas eia pamintus STEREOSKOPUS aria TALESKOPUS.

Stereoskopai yra dirbtį garsiausių artistų, Stereoskopai yra tai puikiausia dovana merginai arba vaikiniui. Toki stereoskopa mergina gavusi, visada laikys atminti kaip didžiausią dovana ir kada tik per jas pažiūrės, visada atmins jos prisimėtą.

Stereoskopa arba Teleskopas yra tai prietaisia arba žiuronas su padidinamais stiklais, per kuriuos kad žiurrai ant abrodėlio, abrodėlis pavirsta į natūrališką paveikslā, kuriame matai vienas grupas žmonių, trobių, visų miestų, placiūs laukus, miskus, daržus ir taip toliau, taip kaip kad pate toje vietoje butumei ir viską savo akimi matytumei. Teleskopas pavėria į natūrališką šėybę, padidina jį akireto žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslā, bet tikrū atsitikimū.

Mes turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus, kaip matote žemiau surašytus.

SERLIJA I.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėliu iš Kristaus gyvenimo. Kaina \$1.00 už bakselį su 22 paveikslėliais.

Štai kę juose gali pamatyti:

1. Kristaus užgimimas Betlejaus Stalnelėje.
2. Tris Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3. Kristus, dar kudiuku budamas, mokina daktaras Jeruzalies bažnyčioje.
4. Kristus ant svodbos, Kanoj Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
5. Kristus ant kalno kalba priešais.
6. Judosius savo pabučiavimu išduoda Kristų žydam.
7. Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8. Šventia Veronika apsuosio veidą Kristui.
9. Jezus ramina moteria, kad jo nevertų.
10. Jezus prie kalno Golgotos, nukryžiuojamū vietas.
11. Karaliai ir šv. Peras prie kalno Golgotos.
12. Kristus pavėda savo motiną Jonū.
13. Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14. Žydi raudonai kalti Kristų prie kryžiaus.
15. Kristus kuną ima nuo kryžiaus.
16. Kristus kelias iš grabo.
17. Kristus žengia į dangū.
18. Regykla šiandienio Betlejaus.
20. Kaip šiandien išrodo Stalnelė, kurioje Kristus gimė.
21. Bažnyčia apreiškimo šv. P. Marjose.
22. Bažnyčia budavota ant grabo šv. P. Marjos.
23. Kaip šiandien išrodo Kristaus grabas.
24. Kaip šiandien išrodo Kalvarija, kur Kristus mirė.
25. Ulytais po vardu Jezaus "Štai žmogus".

SERLIJA II.

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėliu bakselyje. Kaina \$1.50 už bakselį.

Šitoje serijoje yra 4 skylius tiek pavieklėliu kę pirmutinėse serijose. Ir štai kę juose galite pamatyti:

26. Besiartinanti audra ant ežero Erie.
27. New Yorko tavorų krovimas į didėli oceaninį laivą.
28. New York. Pilies daržas (Castle Garden).
29. Boston. Ežeras viesame darže.
30. Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
31. Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos (Horse Shoe Falls from Goat Island).
32. Chicago. Auditorium viesbutis ir Michigan Avenue.
33. Kaskados ir poxyntis svetainė. L. P. Parodos 1904 m.
34. Moki indijonas namloje.
35. Moki indijony gyvenimas.
36. Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
37. Vartininkai (The Sentinels) 8043 pėdų augėlia. Yosemite, Cal.
38. Močima giria, 48 pėdas apėmio, Yosemite Klonyj, Cal.
39. Magdelenos Kolegija, Oxford, Anglijoj.
40. Airija. Killarney, pilis Ross.
41. Indijimas į Muckroos Klioštorių, Airijoj.
42. Siaurinis miestas, Gibraltar.
43. Berlynas. Bondier lovis ir Katedra.
44. Vokietija. Griuvėšiai viduramžinėse pilies.
45. Vokietija. Laivas aploidziantis Kolencas, ant Rheino upės.
46. Švedija. Stokholmas nuo vandens pusės.
47. Stokholmas. Karališkas palocius, 48. Švedija. Ant kelio į Odde.
49. Švedija. Lejono pilis, Göteborg.
50. Šveicarija. Mount Blanc šizuriz nuo Chamonix.
51. Tūn, Šveicarijoj.
52. Zovinis kiemas, Alhambra, Granada, Ispanijoj.
53. Katedra Notre Dame, fuskada. Paryžij, Prancijoj.
54. Tullerijų daržas, Paryžiuje, Prancijoj.
55. Paliociai tauty ant upės Seinoje Paryžiaus Paroda, 1900 m.
56. Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Prancijoj.
57. Des Shamps Elysees, Paryžiuje, Prancijoj.
58. Didžiosios operas palocius, Paryžiuje, Prancijoj.
59. Tvirtynė šv. Jono ir Katedra, Marselies, Prancijoj.
60. Laivų uplankis ir ežeras, Villefrance, Prancijoj.
61. Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Prancijoj.
62. Pajurinis kraštis Casino, Monte Carlo.

J. M. Tananevičia

3249 S. Morgan St., Chicago, Ill.

JONAS M. TANANEVIČIUS

3249 53 S. Morgan St.

ADMINISTRACIJA LIET. TEATR. DRAGYSTES TO PRIGLOBA SV. MARTINO
 Petr. Andrjuska, pirm., 918 — 33rd St.
 Juoz. Szidlauskis vice-praz., 948 W. 35 Place
 Ant. Kasparas, Prot. Rašt., 3416 Auburn Ave.
 D. L. Kadziavski, Fin. Sekr., 1909 W. 20th St.
 Mart. Kadziavski, Kas., 2118 W. 20th St.
REZISIERIUS TEATRU, Martinas Z. Kadziavski, 2118 W. 20th St.

ADMINISTRACIJA DE-STES SV. STANISLOVO V. IR K.
 Juoz. Klimas, Pirmesdis, 4527 Marshallfield Ave.
 Joseph P. Juscius, Pagarbinln., 1765 Ogden Av.
 Frank Rauba, Rašt., 6064 Lafayette Ave.
 Jurgis Brazauskas, Fin. Rašt., 4530 S. Wood St.
 Kazimieras Stulga, Kasierius, 4513 S. Wood St.

ADMINISTRACIJA D. L. K. VYTAUTO POLITIKO KLUBO.
 WILKE-BARRE, PA.
 J. Laukus, Pirmininkas, 425 S. Grant St.
 J. Ašis Pagarbininkas, 130 Stanton St.
 K. Kučinskas, Fin. Rašt., 141 Park Ave.
 P. Acevite, Rašt., Prot., 58 Sheridan St.
 J. Rokus, Kasierius, 138 S. Meade St.
 J. Aušura, Glob. Kasos, 159 Reese St.
 J. Grimalla, Marsalka, 31 Techery St.

ADMINISTRACIJA DE-STES SV. JUOZAZO PALM SM.
 J. Zalandauskis, Pirmininkas, 4545 So. Lincoln St.
 Pr. Stasiulis, Vice-Pirm., 4506 So. Wood St.
 J. Polekas, Rašt., 4608 S. Wood St.
 J. Valskis, Knygvėdis, 4824 So. Wood St.
 St. Anuclauskis, Iždininkas, 2511 W. 45th Pl.

ADMINISTRACIJA L. I. U. KLUBO.
 LEE PARK, WILKE-BARRE, PA.
 Adomas Cikanauskas, Pirmesdis, 78 Lee Park Ave.
 Teofilus Faustas, Pagarbininkas, 75 Oxford St.
 Juozas Adomaitis, Prot. Sekr., R. F. D. No. 1 Box 172.
 Alex. Cebrasauskas, Fin. Sekr., 78 Lee Park Ave.
 Frank Zatautis, Kasierius, R. F. D. No. 1 Box 171.

"KATALIKO" KLUBO ADMINISTRACIJA.
 EDWARDSVILLE, PA.
 Mot. Stragis, Pirmesdis, 446 Main St.
 Jonas Kučinskas, Rašt., 238 Slocum Ave.

ADMINISTRACIJA DE-STES SV. MATEJUS APASTALO.
 Ben. Butkus, Pirm., 840 — 33rd St.
 Stul. Stonevica, Vice-Prez., 868 — 33rd St.
 Nikodimas Overingas, Rašt. Prot., 3245 S. Morgan St.
 Antanas Kasparavicz Rašt. Fin., 3416 Auburn Ave.
 Kazimieras P. Sirus, Iždininkas, 918 — 33rd St.
 Ignacia Brazauskis, Knygius, 3220 Illinois Court.

SV. M. YKALO DE-STES WILKE-BARRE, PA. ADMINISTRACIJA.
 Silvestras Pileckas, Prezidentas, 462 E. South St.
 Antanas Šeškevičius, Vice-prezidentas, 501 New Grand St.
 Vincas Adomaitis, Prot. Sekr., 34 Logan St.
 Kazim. Deltuva, Finans. Sekr. 1 m, 96 Logan St.
 Jonas Liaukus, Finans. Sekr. 2-raz, 425 S. Grand St.
 Juozas Šnipas, Kasierius, 330 New Grove St.

ADMINISTRACIJA DRAGYSTES SV. JURGIO KAREIVIO K. WILKE-BARRE, PA.
 J. Laukus, Prezidentas, 425 S. Grant St.
 J. Staneika, Vice-prezid., 57 Oak Lane
 S. Pileckis, Prot. Sekr., 462 S. South St.
 J. Daukšys, Kasierius, 18 N. Meade St.
 V. Adomynas, I. Finans., Sekr., 34 Logan St.
 J. Anekaitis, II. Fin. Sekr., New Grove St.

ADMINISTRACIJA SALDZIAUSIOS VEDIES V. JEZAUS DRAGUJOS.
 Benediktas Butkus, Pirmesdis, 840 W. 33 St.
 John P. Ewaldas, 3247 Emerald ave.
 Ant. Mostoika, Protokolo Rašt., 821 33rd — Pl.
 Vinc. Grigaliunas, Finans. Rašt., 1715 So. Canal St.
 Jonas Bijanskas, Iždininkas, 840 — 33rd Pl.

VYRIAUSYBĖ GVARDIJOS DIDŽ. L. KUNG. VYTAUTO IMA DIVIZIJA RAITELIU ANT TOWN OF LAKE JOAS
 Klimas, Pirmesdis, 1853 W. 45 St.
 Vincas Petkevičius, Pagarbininkas, 4403 S. Honore St.
 V. Szarka, Prot. Rašt., 4540 So. Honore St.
 E. Ciapas, Fin. Rašt., 1736 W. 47 St.
 V. Jasulaitis, Kasierius, 4514 So. Paulina St.
 E. Trakėslis, Gvardijos Generolas, 4557 S. Hermitage Ave.
 L. Bonevičia, Gvardijos marsalka, 1849 W. 45 St.
 L. Labanauskas, Karunos neščjas, 4737 So. Paulina St.

VYRIAUSYBĖ SUSIVINIJIMO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ.
 J. M. Tananevicia, Pirmininkas, 3249 S. Morgan St.
 J. Ridiškas, Kasierius, 3200 Illinois Court
 M. Kadziavskis, 2118 W. 20th St.

ADMINISTRACIJA DE-STES SV. JONO KLIKŠTITOJO.
 S. Stanevicius, Pirmininkas, 868 W. 33 St.
 Jonas Sagauskis, Vice-Pirmininkas, 3325 So. Morgan St.
 Jurgis Šeška, Prot. Rašt., 3221 Illinois Court.
 Jonas Kazlauskas, Fin. Rašt., Jonas Xylvitis, Iždininkas, 841 W. 33 St.

ADMINISTRACIJA POLITISKOJO KLUBO. WILKE-BARRE, PA.
 Jurgis Ašis, Pirmininkas, 13 Collins Str.
 Vaclovas Kasparavicz, 273 Stanton Str.
 Silvestras Pileckis, Prot. Rašt., 462 E. South St.
 Antanas Šeškevičius, I. Finans. Sekr., 503 New Grand Str.
 Petras Acevite, II. Finans. Rašt., 60 Sheridan Str.
 Jurgis Rekus, Iždininkas, 138 S. Meade Str.
 Bal. Palloula, Glob. Jal., 9. Dougher lane
 Juozas Stanhilla Kasos, 26 Brown Str.
 Win. Mantvila, Marsalka, 192 Almond lane.

S. L. R. K. P. D. A. CENTRO VALDYBA.
 Kaz. Vaškevičius, pirm., 184 New York Ave., Newark, N. J.
 M. Akialis, Iždininkas, 146 Adams str., Newark, N. J.
 Ch. Urbanas, sekretorius, 261 Broadway, So. Boston, Mass.
 J. Janušaitis, Ido. glob., 108 Lafayette str., Paterson, N. J.
 J. Raudonaitis, Ido. glob., 245 Devoe str., Brooklyn, N. Y.

PASARGA: "UZ kore-pendencijas, apgarsimus "Kataliko" Redakcija leatseko".

Dragysčių Reikalai.

TAUPLYKIT PINGUS!
 "Keistuo" Paskolijimo ir Budavimo Dr-stė (Spulka) No. 1.
 Nauja 48 Serija prasidėjo ketvergo Gegužio 8 — 1913 m. Susirinkimai atsibuna kas Ketvergus 8-tą val. vakare Juozas Ridikas svetainėje 3251 Illinois Court, kamps 33cios gatvės.
 Akeljos kaina 25c. Tai kiekvienas ar viena gali užsirašyti po keletą akcijų. Akeljos užsibaigia už 6 1/2 metų ir kiekviena akcija atneša \$100.00.
 Todėl kviečiame Lietuvos ir Lietuvos prisirašyti prie šios Draugijos (Spulkos), nes tai yra geriausias budas dėl sėdėjimo pinigų.
 Ši Dr-ja (Spulka) yra seniausia iš visų lietuviškų Spulkų Čikagoje.
 Virš minėta Draugija (Spulka) yra po priežiūra valstijos Illinois ir yra vedama pagal tiesas valstijos.
 Školiname pinigų ant lengvų išlygų dėl pirkimo arba statymo namų, ant pirmo morgičiaus (Mortgage) su peržiūrjimu visų popierių.
 Su guodone,
 Ben. Butkus, Prezidentas, 840 W. 33rd St.
 J. P. Ewaldas, Sekretorius, 3247 Emerald Ave.
 Phones: — Yards 2716 — Wabash 2200.
 Juoz. Ridikas, Kasierius, 3251-3253 Illinois Court.

TEMYKIT LIETUVIAI! TAUPLYKITE PINIGUS!
 "Lietuva" Paskolijimo ir Namų Statymo Draugija (Spulka).
 38ta Serija prasidėjo Utarninke, Gegužio 6tą d. 1913 m. Susirinkimai atsibuna kas Utarninkas 8tą val. vakare Dom. Semaičio svetainėje, So. Union St., kamps 18tos gatvės.
 Akeljos kaina 25c., todėl kiekvienas ar viena gali užsirašyti po keletą akcijų ir mokant po kelias centus arba dolerius ir savaite, gauna sėdėti pinigų dėl savo ateities. Kožna akcija užsibaigia už 6 1/2 metų ir atneša \$100.00.
 Todėl kviečiame Lietuvos ir Lietuvos prisirašyti.
 Virš minėta Draugija (Spulka) yra po priežiūra valstijos Illinois ir yra vedama pagal tiesas valstijos.
 Školiname pinigų ant lengvų išlygų dėl pirkimo arba budavimo Namų ant pirmo morgičiaus (Mortgage) su peržiūrjimu visų popierių.
 Su guodone,
 Kaz. Katutis, Prezidentas, 710 W. 13 St.
 J. P. Ewaldas, Sekretorius, 3247 Emerald Ave.
 Phones: — Yards 2716 Wabash 2200.
 M. J. Tananevicia, Kasierius, 670 W. 18 St.

SUSIRINKIMAS.
 Gvardija D. L. K. Vytauto laikys savo pusmetinį susirinkimą liepos 27 d. šv. Kryžiaus salėj antroj val. po pietų. Bus duotas pusmetinės išplauky ir išlaikų atskaitos. Bus visokie patikrinimai dr-stės dalykų. Taipgi daug dalykų bus svarstoma. Visi sąnariai pribukite. Už nepribuvimą \$1 bausmės.
 J. Klimas, pirm., V. Szarka, Rašt.

SVARBI NAUJIENA!
 zinoma plačiai tautiška draugija "VYTIS" ant Bridgeporto savo mėnesinius susirinkimus laiko kas antra nedėlieni kiekvieno mėnesio pirmą val. po pietų L. Auzko salėje, 3301 Auburn ave. Sekantis susirinkimas atsibus rugpjūčio (Augusto) 10 dieną, š. m. Kviečiama ir patariama Lietuvos "Vytiės" draugijon prisirašyti, nes per sekantius kelis mėnesius palengvinta įstojimas, tik \$1.00. Lietuviai tegu susirinkimo metu atsilauko ir tegu išpildo įstojimo aplikaciją. Tai labai gera progą.
 Komitetas.
 (30-1-2)

SUSIRINKIMAS.
 šv. Juozapo Laim. M. ant Town of Lake turės savo pusmetinį susirinkimą nedėlioj liepos 27 d. 1-moj val. po pietų šv. Kryžiaus salėj. Kiekvienas sąnaris privalo pributi šin susirinkimam. Už nepribuvimą 50c.
 J. J. Polekas, Rašt.

I KARĄ
 Vyrai ir moterys su senais papročiais važinėti į piknikus dušais prikimstais karais kur tankiai vagiliai apkrausto kišenims. Mes sužadom naujus kelius — didelį ir dar pirmą sykį parengta tarp lietuvių LAIVINĖ EKSKURSIJA kur vėsu ant vandens, liuosna, nes didelis laivas ir tik mes vienai lietuvių galėsim išlėgti klaidydamai dainų mūsų geriausių lietuvių chorų 1). Birutės Dr-jos ir 81 kp. L. S. S. chorai.
 Nedėlioj, 27 Liepos, 1913 9 valandą ryto, (ne veliau) nuo ežero kranto ties Randolph St. (Lake Front) išplauks laivas ir dailę vietą Willmette, Ill., kur bus parengtos a) žaismės, b) lenktynės kelių rąsių su dovanomis geriausiai atsižyėjusiems, c) prakalbos ir dainos chorų. — Visą laiką bus ant Willmette galima bus maudytis ežere (tiktaai su kostiumais). Apie 8 valandą vakare grįžta namo ant laivo bus parengtos a) bengaliskos ugnis, Tikieto kaina 75c ypatai Moksleiviams 50c.
 Užkvičiame skaitlingai visus dalyvauti. RENGĖJAI: 1) Aušros Dr-ja 2) 28 kp. T. M. D. 3) V. Kudirkos Draugija.
 P. S. Geriausiai nuvėžinti: Nuo Town of Lake Center šv. Ashland ave. karais. Nuo Bridgeporto Cottage Grove arba Center ave. kar. Nuo West Side 22ros iki State ar Wabash, o paskui State ar Cottage Grove iki Randolph ir Wabash ave.
 (29-30)

Septintas Metinis Piknikas
 Parengtas Draugystės Palaimintos Lietuvos atsisub Nedėlioj, 3 d. Rugpjūčio (Aug.), 1913 m. Čikraučko Lietuviškam Darže, Lyons, Ill. Pradžia 9-tą valandą iš ryto Inžanga 25c Porai.
 Žinote visi gerai jog Dr-stė Palaimintos Lietuvos yra didžiausia ir parengia gražiausius piknikus, teipgi jokiam darže alaus gaut negalima, o pas mus bus skaniausias alus, degtinė ir kitoki gėrymai. Muzikė bus kviečiama. Kiekvienam bus smagu pasilinksinti ir gražiai pabūsti liuosą laiką sitamė puikiamė naujamė darže. Graži upė teka por salj tai kas norės, galės eiti pažvejoti ar su loteliu pavaziuoti. Užtikriname užgandėtinimą kiekvienam. Kviečia Komitetas.
 Pasarga: Važiuokite 22ais karais iki Ogden Ave. iki 48tai ar 52, o at ten paimekite Lyons karus, kurie nuvež iki daržui (išlipkite prieš tiltą ant upės kranto, nes daržas yra po kairiai).
 (30)

"Apšvietos" Piknikas.
 Siuomi turime už garbę pranešti gerbiameiems Čikagos ir jos apylinkių lietuviams, kad "Apšvietos" dr-ja nedėlioj rugpjūčio (Aug) 3 d. š. m. rengia šeiminiską išvažiavimą (pikniką). Pikniko vieta bus prie Leafy Grove miškelio netoliese Liet. Tautišky kapinuj. Yra tai maždaug gerai žinoma lietuviams visi. Šia yra puosnus miškelis ir patogus dėl Išvažiavimo jumeisiam ir senies šventomis dienomis praleisti laiką. Malonėtumam, kad svečiai rinktus apie 10 val. iš ryto ir augščiau nurodytą vietą. Tikietai 50c. asmeniui, vaikams iki 14 metų. Už tą pat užmokestį bus gaudus užkandis ir puikus nesvalginanti gėrymai.
 Manančiųjų atsilankyti mūsų piknikam melžiame pranešti mums laišku arba atvirute iki 31 d. liepos šiuo antrastu:
 Apšvieta, Chicago, Ill.
 Maloni Čikagos lietuvių publika jau nekarta yra patyrus, kad "Apšvietos" dr-ja viską rengia gerai ir pažydingai. Ir siuomi kartu gerbiameji tautiečiai nebusis apvilti. Maloniam kviečia Komitetas.
 Pasarga: Važiuojant trakt. Archer Limits karus ir važiuokite iki galui. Paskui Joliet ar Willow Springs karais iki Leafy Grove. Išlipę paėikit galuką tuo pat keliu ir pasukit į gairaitę.
 Komitetas.
 M. J. Tananevicia, Chicago, Ill.
 670 W. 18th St.

PAIESKOJIMAI.
 Reikalinga mergina prie namų darbo mažoj, šeimynoj. Darbas ant vardos ir geras užmokestis. Atsisaukite:
 M. J. Tananevicia, Chicago, Ill.
 670 W. 18th St.

PAIESKAU JUOZO RODZIAVICIUS. Paeina iš Suvalkų g. Seinu p. Kapeliamiesčio gm. Mikailiško k. Turit svarbų reikalą. Pats ir kiti rašykite:
 G. Benošius, Kensington, Ill.
 124 E. 114 Place

PAIESKAU draugo Edwardo Petrausko. Paeina iš Kauno g. Panevžio p. Samaniesčio p. Turit didį reikalą.
 Kazys Torvydas, Chicago, Ill.
 3356 Lowe ave.

PAIESKAU savo brolio Jurgio Pušio apie 13 metų Amerikoj gyvenyo apie Chicago, Ill. paeina Kauno gub., Rašiau pav., Jurbarko v. Jurbarko P. Lukšis S. Meldžiū žinančių pranešti ar pačiam atsisaukti ant šio antrašo:
 Antanas Puišis, New Haven, Conn.
 114 Mill St.
 (30)

PAIESKAU Onos Geležinienės ir dukters Veronikos. Paeina iš Kauno g. Triskių v., Vinkleriško s. Gyveno Lawrence, Mass. Paieskau irgi Pr.

NOTARAS
 Ištiria abstraktus perkantiems namus ir padirba visus kitokius legaliskus dokumentus, Amerikoniškus ir Europiškus. Asekuruoja namus nuo ugnies ir cirkono atsa kanciose kompanijose ir skolina pinigų ant pirmo morgičiaus.
 Kreipkitės prie tautiečių karte yra atskaitos ir finansų suatitūgę pataravima. Priesial šv. Jurgio baka.
 911 W. 33rd St. Tel Yard 5423

ANT PARDAVIMO.
EXTRA
 Parsiduoda lietuviška duonos kepynkla su namais ir vidaus išrengimais. 4 vežimai ir 3 arkliai. Daro apyvartos \$2,000 mėnesj. Važiuoju Lietuvos, to laivo bus parengtos a) bengaliskos ugnis, Tikieto kaina 75c ypatai Moksleiviams 50c.
 Uzkvičiame skaitlingai visus dalyvauti. RENGĖJAI: 1) Aušros Dr-ja 2) 28 kp. T. M. D. 3) V. Kudirkos Draugija.
 P. S. Geriausiai nuvėžinti: Nuo Town of Lake Center šv. Ashland ave. karais. Nuo Bridgeporto Cottage Grove arba Center ave. kar. Nuo West Side 22ros iki State ar Wabash, o paskui State ar Cottage Grove iki Randolph ir Wabash ave.
 (29-30)

Parsiduoda labai pigiai duonos kepynkla su visais rakandais. Yra geras geležinis peišus. Visi rakandai gerti. Ateikit pasižiūrėti, o pamatysit, kad parduodu labai pigiai. Adr.:
 T. Sabalavicki, Chicago, Ill.
 2142 S. Troy St.
 (29-30-1)

Parsiduoda buėernė ir grocernė. Biznia puikiai eina. Jau nuo senai. Parsiduoda dėl ligos. Adr.:
 S. Eidintas, Gary, Ind.
 1132 Adam St.
 (29-30-1)

Parsiduoda Motocycle su visais prie jo prigulniais daiktais ir frankiais. Pigiai.
 933 W. 32nd St.
 (30-1-2)

Parsiduoda rakandai. Geri, mažai vertoti, keturiems kambariams; labai pigiai, nes apleidžiu miestą. Adr.:
 P. Zaborovskas, 2935 Keely St., blokas j šiaurę nuo Morgan ir 31 g.
 (30-1)

Parsiduoda lotai ties Ada st. ir 113 g. Parsiduoda tuoj už mažą kainą — tik nuo \$75 iki \$100 už lotą; j mokėti \$5, likusius sulig sutarties. Kreipkitės pas
 Jurgį Werpećinski, 11310 So. Ada st., Morgan Park, arba 1701 Percy J. Cook ir Co., 68 Washington St., Tel Central 1362.

Parsiduoda elektriniai ir rankom skabinimai pianai. Pigiai.
 3213 S. Morgan St.

Geras ukis parsiduoda.
 Ukis 100 akry. 70 akry dirbamos 30 a. ganyklos. Apie 1 1/2 krajavjo vartoso nuo miesto, puse vartoso nuo lietuvių ir lenky bažnyčios ir mokyklos. Pasietas 30 bušelių avižų, 10 bušelių miežių, 29 bušelių bulvių ir vienas akras kukurūzais apsedytas. 2 arkliai, 5 karvės, 4 tolyčės po du metus ir 4 šunometės. Visos masinos ir budavimas. Naminiai rakandai. Greit noria parduoti, nes važuoju į Lietuvą. Kreipkitės tuoj. Ukis randasi Therpe, Wis. Ateik arba rašyk adresu.
 K. Grenevicz, 3320 S. Mosprat St. Chicago, Ill.
 (27-8-9-30-1)

J. W. Zacharewicz NOTARAS
 Ištiria abstraktus perkantiems namus ir padirba visus kitokius legaliskus dokumentus, Amerikoniškus ir Europiškus. Asekuruoja namus nuo ugnies ir cirkono atsa kanciose kompanijose ir skolina pinigų ant pirmo morgičiaus.
 Kreipkitės prie tautiečių karte yra atskaitos ir finansų suatitūgę pataravima. Priesial šv. Jurgio baka.
 911 W. 33rd St. Tel Yard 5423

GERAS LIETUVISKAS KRAUCIUKA
 Siuva visokius rūbus. Atlieka Jai liaģgerai, pigiai, pagal kostumerio reikalavimą. Visokių materijų ant pasirinkimo. Atsilankykite ir užsisakykite pas mus, o busit užgandėtinai. Patalykite savonusis. Artimas pavasaris. Užsiaikyk siūtį pas mus pagal paskvatinę madą.
 Taippat užlaikau geriausias Lietuvos kningas ir užrašau laikrašj "Kataliką".
 Jonas Kučinskas, 238 Slocum Ave., Kingston, Pa.

Suėedyk savo sveikatą ir pinigus
 Nusipirk mūsų naujaisio pagerinimo PPOSA ir atlik prosimamj puoj laiko su mažais išlaidais ir laiko gausimu. Visada gatavas: šiluma reguliuojama: gali progti lauke ar vidujej. Kiekvienam materijai bus šilumreikalingas. Rašyk apie platesnias žinias. Agent. geras uzdarbis.
 The J. Ilgaudas Novelty Co., 1841 So. Halsted St. Dept. 1 Chicago, Ill.

EUROPA.
 TANKUS PLAUKINEJIMAI.
 Pukius 3 klasos ir tarpdienio išrengimai dideliuose ir greituose garlaiviuose.
 North German Lloyd's PIGIOS KAINOS.
 Del išplaukimo dienų, tiketų ir kitu smulkmenų kreipkitės arba rašyk pas OELRICHS anda CO., General agents, 5 Broadway, New York, arba pas vietinius teistuos agentus.

LIETUVIAI REMKITE SAVO BIZNIERIUS.
 Siuva visokius rūbus. Atlieka dailiai, gerai, pigiai, pagal kostumerio reikalavimą.
 Užlaikau kningas, paveikslus, užrašau laikrašti "Kataliką", parduodu lotus ir apraudžiu gyvastį.
 K. KUCINSKAS, 280 Pringle St., Kingston, Pa.

Labai gražus keturiose spalvose Jubilėjnis paveikslas KOVA TIES ŽALGIRIAIS
 Didumo 14x24 coliai.
 Šitas paveikslas — tai retenybė, tai jubilėjnis 500 metų sukaktuvių išleidimas kovos lietuvių ir lenkų su kryžiuočiais. Paveikslas tepiotas garsaus teptoriaus J. Mateiko. Jis perstato D. L. K. Vytauto ir lenky karaliaus Jagailos kovą su kryžiuočiais 1410 metais, kuomet kryžiuočių galybė galutinai sumalta ir jų garbė sumindžiota. Paveikslas išleista turtu ir spaudu "Kataliko".
 Tokio paveikslas niekur negalima gauti. Pageidaujama, idant tasai jubilėjnis paveikslas papuoštų kiekvieno lietuviu namus, o ypatingai, kuomet šiemet apvaikščiuojama 500 metų sukaktuvių jubilėjus.
 Parsiduoda labai pigiai. Perkant "Kataliko" redakcijoje, ant vietos, paveikslas išleisuoja tik 25c. Su pristatymu ir kitas miestus, 30c. Agentams, imant daug, suteidžiama 60 nuosimtis.
 Užsakymus su p'nigala siųskite "Kataliko" išleistoju vardu:
J. M. TANANEVICZE
 3244 S. Morgan St., CHICAGO, ILL.

BROLAU DARBININKAI!
 Kodėl moki randą be reikalo? Ir aš pats mokėjau kolei nežinojam, kad galima namai nupirkti ir už juos nei cento nemokėti, bet dar podragus su namais pelynti keli dešėtkai arba simtai doleruj. Nupirktais be pinigų namas paskui pats iš savės viską užmoka ir tau, brolau, su šeimyna su teitlia rumus uždėk. Namai tik reikalauja, idant butum jų savininku. Kad nori tuoms pasinaudoti, tegu kreipiasi tuojaus laišku, indodant 2c. marke atsakymui, tokiu adresu:
 K. S. Baranauskas, Hudson, Mass.
 15 Franklin st., (28-29-30-1)

IM. 23 ARMENU GELŽINKELIO LAIKRODELIS
 Vyriskas arba motoriskas laikrodelis gvarantuotas ant 20 metų, paauskutas du beivtai lukšta. puikiai visaiš marginti, gerai laiką laikanti, labiausiai naudojami keliauninkuj, kurie turi daboti laiką. Specialiskas pasiulijimas. Mes nusipaimė šitą laikrodelį kiekvienam C.O.D. už \$5.75 ir expreso kastus dėl peržiūrėjimo. Jei nepatiks, nemokėk nei cento. Už jį kitur mokėtum \$35. 14k. paauskutas lengučies dovanai prie kiekvieno laikrodelio. Key 904.

EXCELSIOR WATCH CO.,
 904 Athanæum Bldg., Chicago, Ill.

"KATALIKO" KNINGYNE GALIMA GAUTI SEKANČIAS LIETUVISKAS ATVIRUTES (POSTAL-KORTES).
 Kaina kiekvienos 3c. divi už 5c.

- Mindaugas Lietuvos Karalius.
- Keistutis Lietuvos Didis Kunigaikštis.
- Vytautas Lietuvos Didis Kunigaikštis.
- Vilniaus Katedra.
- Gelgudų piliis (Kauno gub.) stovi ant Nemuno Kranto netoli Jurbarko.
- Kunigaikščio Vytauto bokštas Trakuose.
- Geležinkelio tunelis pas Lintvarius.
- Medininkai (Vilniaus gub.) šv. Kazimierio laikų piliis.
- Lydos piliis. (Vilniaus gub.) pastatyta D. L. K. Gedimino 1323 m. Ant Lydėjos Kranto. Piliš išgriovė ir sudegino 1710 m. švedų Kar. Karolis XII.
- Rokiškio bažnyčia.
- Lietuvius su savo šeimyna iš Trakų pav.
- Kunigaikščio Kestučio pilies griuvėsiai Trakuose.
- Augštaičiai (Visoko-Litovsk.) Gardino gubernijoje.
- Lietuviškas namas.
- Siesikių rumas (Kauno gub.) yra netoli nuo senobinės Dievaltavos.
- Lucko piliis prie Styro ir Glušco upių, Volinijoje.
- Raudonas (Kauno gub. — Senobinė piliis stovi ant Nemuno kranto, 1384 m. D. L. K. Vytautas emė ją nuo kryžievių.
- Vilnuonos miestelis, ant Nemuno kranto (Kauno gub.).

VISAS PASAULIS PRIPAŽINO, KAIP VIENA GERIAUSIŲ KNINGŲ
BEN-HUR
 HISTORIŠKA APYSAKA IŠ JEZAUS KRISTAUS LAIKŲ
 SULIETUVINO JONAS MONTVILA.
 Puslapių 472

Kaina poperos apdaruose \$1.25
 audeklo „ 1.50

Ši kninga yra iš po plunksnos vieno gabiausiu anglų rašytojų. Šis veikalas yra vienas, kurio per amžius nenustos savo vertės. Jis užima skaitytojų visokių tautų, žimones visokių tikybų. Šios kningos rašytojas yra ilgus netys tyrinėjus Žemė Šventąja, daug metų giliai ir nuodugniai studijavęs Jezaus Kristaus laikų atsikimus ir kuogražiausioj skaitytoj nepuiesia mums savo kningoj anų laikų gyvenimą su didžiausiomis smulkmenomis. Kiekvienas skaites šis kninga, gerisi ja. Tai-gi kurio tik neturi dar jos, tuoj turi gauti.
 Siunčiant pinigų adresuokite:

J. M. TANANEVICZIA
 3249-53 S. Morgan St. CHICAGO, ILL.

Labai naudinga kninga
 M. Bernatowicz.
Pajauta, Lizdeiko Dukte
 ARBA LIETUVA XIV METAŠIMTYJ.
 Historiškas romanas
 Sulietuvino Jonas Montvila.
 Puslapių 468.

KAINA PAPEROS APDARAI \$1.00
 „ AUDEKLO „ \$1.25

Yra tai kninga nepaprastai žingeidi. Pradėjęs ją skaityti, skaitytojas negali nuo jos atsitraukti, kol nepabaigs. Yra tai didelė kninga ir visa perėm indomi. Gabus rašytojas čia pakelia praecities paslaptiųjų uždangą ir rodo gyvenimą ir veikimus mūsų prabočių, kurie gyveno ir veikė daug metašimčių, atgal, kuomet Lietuva buvo jauna, pilsa galybės ir išdidumo. Be išėmimo kiekvienas lietuvis bei letuvė turi tą kningą perskaityti.
 Perkupčiams duodame gerą nuosimtį.
 Siunčiant pinigų adresuokite:

J. M. Tananevicia,
 3249-53 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

VIETINĖS ŽINIOS

Jane Addams prakalbą.
Jane Addams yra viena žymiausių moterų Šv. Valtijose. Dabar ji sugrįžus Chicago iš tarptautinio moterų susivaižiavimo Budapešte, apie sufragisčių veikimus Europoje. Pasakius, kad moterų judėjimas apima visas kulturingasias tautas ir kad visur reikalaujama balsavimo teisės, išreiškė įspūdžius, gautus moterų susivaižiavime. Pirmiausia užsiminė apie Anglijos delegatę, kuri aiškino ir teisingai šalis kariaujančias sufragistes. Tą delegatę pasmerkusi griežtosiomis spėkos, teroro. Visur, kur judėjimas remsiųjų ant kovos moterų su vyras, nepasisekė. Doru budu tegalima esą įgyti teises.

Susivaižiavime buvęs svarstomas sufragisčių veikimas Anglijoje po vadovystę garsios Pankhurst. Mažuma delegatė nupeikusias jos darbelius ir taktiką. Diduma, vienok, pasiliktus nuomonės, kad likęs praplatytas judėjimas visomenėn, kas yra geistina. Paskui buvusi priimta rezoliucija, sulyg kurios tarptautinės organizacijos neturėtų kištis į atskirų tautų veikimus.

Chinietės susivaižiavime nedalyvavusios, bet prisitrusios memorialą. Bet liudnų išpuolį gavusios, kuomet sužinojusios, kad vienai po memorialu pasirašiusių buvęs galva nukirsta už politinį veikimą.

Sala Iceland prisitrusi dvi delegates. Francijos prezidentas su savo žmona esą sufragizmo šalininkai.

Susivaižiavime buvęs perskaitytas telegramas, pranešas, kad Illinois valstijos moteris ingijo balsavimo teise.

Straiškas ant West Side.

Hart Schaffner ir Marx kompanijos rubsiuvių dirbtuvė ant West Side, kur dirba apie 1.000 rubsiuvių abiejų lyčių, tarp jų apie 200 lietuvių, ištiklo pabaigę skyrinių straiškas. Straiškavie apie 80 merginų, tarp kurių apie 50 buvo lietuvių. Reikalavo mokesčio padidinimo. Kompanijos su darbininkais kontrakte nebuvo paragrafo, sulyg kurio būtų aišku, kiek minėto skyriaus darbininkės turi gauti užmokėti. Bet yra paragrafas, sulyg kurio neįsiganėdinusieji turi teisę pareikalauti algos pakėlimo. Pabaigęjos labai mažai te uždirbdavo. Tik pačios smarkiausios vos \$12 te uždirbdavo savaitėje. Todel jos jau nuo balandžio mėnesio emė reikalauti užmokėsties pakėlimo. Kompanija neklaušė reikalavimų. Tad seredoj, liepos 16 d., metė darbą ir griežtai pareikalavo algos padidinimo. Bosai ir prašė, ir liepė, ir reikalavo, kad imtus darbo. Negelbėjo. Tuomet keturias smarkesnes (lietuvaite) išmetė ant gatvės. Ir tas negelbėjo. Norėjo daugiau išmesti. Bet metamosios kvietė ir kitas straiškuojančias eiti laukan. Tos taip ir padarė. Išėjo apie 25 merginų. Bosai, matydami tuomi neįveikiamą, sugrąžino. Ginčai, ermyderiai tęsėsi visą dieną. Tik vėlai po pietų,

kuomet buvo pranešta, kad išklausti reikalavimų teis kompanijos atstovai, pradėjo dirbti. Praeitą pamedelį buvo kompanijos atstovas, išklausiėjo reikalavimus ir pranešė, kad už keturių savaičių bus teismas. Algos padidinimas bus sulyg teismo nusprendimo.

"Birutės" dr. jos susirinkimas.

Subatoj, liepos 19 d., Birutės dr. jos, dramos skyriaus atsiliko susirinkimas. Atsilankiusių buvo gana daug — apie 30 asmenų. Daug buvo kalbėta, kaip čia pagerinus veiklą lošima. Buvo pripažinta, kad rimčiau ir su didesniu atsidavimu reikia lavinties lošime, negu praėjusiais metais. Pripažinta, kad reikia geresnės tvarkos repeticijose. Nebuvo kalbėta, kokius veikalus lošti sekančiais metais. Tik buvo išrinktas literatūris komitetas, kurs perkratys sceniškus veikalus ir parinks lošimui tinkamesnius. Komitetas pakliuvo pp. J. A. Chmieliaskas, B. Vaitiekunas ir A. Micevičius. Režisierius pasiliko B. Vaitiekunas. Iš kalbų matėsi tikra kritika savęs ir tikras noras rimtai veikti.

Lietuviai dentistas ant Bridgeporto.

Siemetai užbaigęs dentisterijos mokslus p. Drangelis atidaro ofisą ant Bridgeporto. Minėtasai tautietis yra ešes gimnazija Lietuvoje, lankė Valparaiso universiteta, o savo profesijos mokslus užbaigė vienoj geriausių dentistikos istaigų šioj šalyj — Chicago College of Dental Surgery. Drangelis ypač atsizymėjo dentistikos technikoje. Jis buvo vienas geriausių tame atvėjy. Tegū lietuvių kreipsis prie saviško.

Velijama naujam inteligentui geriausias kloties jo darbe. Jo ofisas yra po No. 3261 So. Halsted st.

Iškulė langą.

Ant Bridgeporto emė atsirasti nepakenciamai drausių plėšikų, kurie užpuldinėj ant žmonių ir neretai apdavinia namus ir krautuves. Toks nedoras darbas buvo atliktas naktį iš 19 į 20 dieio ant lietuvių langą ir pavogė keliatą siutų. Vagiliai pabėgė, o netoliese policianto stovėta. Drabužių krautuvė yra lietuvių bendrovės.

Katalikų moksleivių susirinkimas.

Subatoj, liepos 19 d., apie 4:00 val. po pietų šv. Jurgio parapijinėj svetainėj atsiliko katalikų lietuvių moksleivių susirinkimas. Jame dalyvavo virš 15 asmenų. Keliatas buvo ir iš Valparaiso universiteto atvažiavę. Tartasi apie bušiantį antrą moksleivių seimą. Nutarta laikyti rugpj. 29, 30 ir 31 d. Seimui atsiliekan vakarais bus viešos prakalbos, referatai ir t. t. Paskutinė seimo diena, nedėlioj, rugpj. 31 d. bus lošta dvi komediji — "Nutrūko" ir "Nuo ausies lig ausis". Vaikiniai paėmę roles komedijū ir apsiėmę laikyti prakalbas, skaityti re-

feratus, sakyti monologus yra apsukrus, darbštus, rūpestingi. Todel reikia tikėtis viskas nusiseks kuogeriausiai. Tikimasi turėti skaitlingą ir gairių seimą.

Ekskursija.

Ateinančią nedėlią yra rengiama laivinė ekskursija. Rengia susidėjusios Kudirkos dr. ja, T. M. D. 28 kuopa ir Aušros dr. ja. Bus tai vieša ekskursija ir visi kviečiama dalyvauti. Ekskursiantai plauks į Wilmette gojū. Busiantai tai viena skaitlingiausių ir linksmiausių kadais Chicagoj buvusių pramogų.

Stebuklai.

Šv. Onos bažnyčioj ties California ave. ir 38 pl. atsiliko devynių dienų novena. Praeitą nedėlią buvo trečia novenos diena. Tą dieną buvo iškilminga procesija. Po puošniū baldachimu kunigas nešė šv. Onos relikvija iš rankos riešo. Žmonių buta lig 10.000. Tarp atsilankiusių buvo daug negalių apimtų ir važiavo ratukuose. Kiti ejo ant krinkių, dar kiti prilaiomi kitų ejo. Daug pasveikė. Vjenas tokių Leo Pickney, išbuves ant ratukų septynis metus. Du metu atgal jis atliko noveną ir devintoj novenos dienoj apleido ratukus. Paskui ešes ant remenčių, galop ir tuos metes. Siemetai gatvekarių važiavęs ant novenu.

Iškilmės ant Town of Lake.

Nedėlioj, liepos 13 d. ant Town of Lake buvo iškilnės tokios kokij čia dar nebuvo buvę. Tai buvo parakrikštijimas (pašventimas) šv. Agotos dr. jos vėliavos. Praeitame "Kataliko" numeryj nebuvo aprašyme apie tas iškilnės išvartytos visos dalyvavusios dr. stės. Butent maršuojo ant šv. Agotos sekė dar šv. Pranciškos Rimionkos dr. stės ir šv. Jadvygos Karalienės dr. stės. Turime už garbė pranešti visuomenėi, kad tame reikale aukavę šv. Petro ir Povilo dr. stės \$10, Lietuvos sunų \$10, šv. Elzbietos \$10, šv. Jadvygos Karalienės \$10, šv. Pranciškos Rimionkos — \$5, šv. Kryžiaus — \$5, šv. Antano — \$10. Kumos (pašventimo liudytojos) aukavo \$51. Salėj, programū baigiantis, buvo prakalba. Kalbėta apie dr. stės istorija, ir jos stovį. Ši dr. stės buvo uždėta sausio 10 d., 1910 m. Uždėtojos buvo pp. Angelina Milašavičienė ir Ona Beržinskienė. Sėnarij turi 300, kasoj pinigų \$1.600. Buvę nutarta uždėtojoms intekti po puošnū garbės bukieta.

Užbaigdamos šį raštelį išreiškiame savo širdingiausias dėkas gerbiamiems dvasiškiems vadovams ir tariame nuo širdies acij dr. stėms, kurios malonėjio dalyvauti mus apvaikščiojime ir kurios teikės tam reikalui aukauti.

Su augšta pagarba Marijona Brazauskienė, Julijona Lapinskaitė, Stefanija Nutautienė, Marijona Bliudienė.

Pritrenktas nusizudė.

Netoliese nuo Chicago buvo pritrenktas farmeris. Per nekuri laiką jis buvo blogame upe po to ir dažnai

kvirčijosi su savo šeimyna. Galop pasisakė nusizudęs. Tuomet jo pati su keliata vaikų apleido namus ir išvažiavo į Michigan valstija. Vieną dieną pasiėmęs indelį su nuodais, išėjo į kornų lauką ir čia išspaudė iš savęs gyvastį.

Didelės bangos.

Praeitą nedėlią ant ežero Michigan buvo labai didelės bangos. Laivus mėtė į visas šalis. Keliatas jų buvo apversta. Prie to penki prigėrė ir apie 20 išgelbėta.

Praešimas moterims.

Maudyklėse Davis Square parke moterims tebuvo galima maudyties tik dviejose dienose savaitėje. Sulyg moterij prašymo laikas abiem lytims sekančiai paskirstytas:

Moterims:
Utarninkais: 10 A. M. iki 9:30 P. M.
Seredomis: 10 A. M. iki 5:30 P. M.
Pėtnyčiomis: 10 A. M. iki 9:30 P. M.
Vyrams:
Panedėliais: 10 A. M. iki 9:30 P. M.
Ketvergais: 10 A. M. iki 9:30 P. M.
Subatomis: 10 A. M. iki 9:30 P. M.
Nedėliomis: 10 A. M. iki 5:30 P. M.

Siutai ir rankšluosčiai visiems duodama veltui. Reikia rupinties ateiti paskirtose valandose.

Iš Kensington, Ill.

Nedėlioj, liepos 13 d., Seenos Mylėtojų Ratelis buvo surengęs antrą šeimynišką pasilinksminimą. Apart Rateljio narių buvo ir šiaip svečių iš Chicago. So. Chicagoj ir kitų aplinkinių miestelių; buvo du Valparaiso universiteto studentu. Tai buvo gražus, linksmas jaunimas.

Zaista įvairios lietuviškos žaismės, dainuota gražių dainų. Uzdainavus, apstojo mus burj svetimtaučiai, gėrėjos lietuvių dainomis ir savo užganėdinimą išreiškė delnais plodami. Buvo užkandis su lengvais gėrimais. Nekurie susiteršė, ragaudami rudžio. Užkandžio metu buvo prakalbelių. Geriausiai prabilo p-lė Felicija Vaišvilutė iš Chicago. Nurodinėmo priežastis tolimosios lietuvių nuosavųjų ir nuosavųjų lietuvių apskritai. Čia gimusios drovisi lietuviškai kalbėti ir nenori bendrauti su lietuviams vaikinais, kurie nekaltai angliškai. O su vaikinpalaiškais, sakė, kurie draugauja, nors jie ir niekam nebutų verti. Tokioms, sakė, užtenka, kad koks čutabakis nusivestų jas ant krutančių paveikslų, šaltakošės užpundyty, kad jį laikytų už puikų vaikina. Užbaigdama sakė, kad reikia tvirtis į panašius Rateljius, rengti pasilinksminimus, kviesti tolstancias lietuvaite dalyvauti mus tarpe ir tokiu budu bent nekurius bus apiblaivintos. Taip tai apskritai imant pasilinksminimas ant tyro oro pasibaigė gražiai ir su nauja.

L. S. M. R. susitvėrė 1911 m. Ratelis buvo badomas iš dviejų pusių. Dvi partijai stengėsi kiekviena užtraukti ant savo korpalo. Iš vienos pusės pastangas darė socialistai, iš kitos bažnytiniai.

Rateljui-gi rūpėjo išvengti by kokia spalva. Norėjo, kad jin galėtų visokių šitiktirninų asmenis prigulėti. Nekuri laiką Ratelis abiejų buvo boikotuojamas. Tė laikai, vienok, jau dingo. Dabar Ratelis stiprėja, narių skaičius nuolat auga. Rudenioj Ratelis rengiasi statyti scenoje didį veikalą "Orleano Mergelė". Ketinama statyti Stančiko salėj. Nesakant jau apie tai, ar pajėgs Ratelio nariai atlošti tą veikalą, reikia pasakyti, kad tam reikalui salė yra skiriama permenka. Ji yra ankšta ir jai stokuoja scenerijos. Bet dar perstatymo laikas yra toli ir jai bus atsižvelgta. Ratelis yra vienas prakilniausių organizacijų.

Naujas "Kataliko" korespondentas.

(Advertisement)

Atsilgio vertė.

Niekas negali ilgai dirbti neatsilsėdamas karts nuo karto. Yra butinai reikalinga suteikti nuvargusiems raumenims ir nervams progą atsinaujinti. Mes taipgi privalome duoti atsilgį savo virškinimo organams. Geriausias atsilgis yra nieko nevalgymas. Jei jus jaučiatės, kad jus virškinimo organai persidirbė, vartokit Triner's American Elixir of Bitter Wine išvalyti ir sustiprinti juosius. Tuomet duokit jiems atsilgį kuopiliausia ir jus nusistebėsit, kaip umai jie pasveiks. Triner's American Elixir of Bitter Wine yra, paprastame pilvo ir vidurių sunegajime, pasitiktinas vaistas. Ypač, kuomet tarp simptomų randasi blogas apetitas, sukietėjimas ir kuno silpnumas arba negalė po valgij. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-39 S. Ashland ave., Chicago, Ill. Išlaukiniams skauduliams negali rasti geresnio vaisto, kai Triner's Liment.

TANANEVICZ SAVINGS

BANK

JONAS M. TANANEVIČIA, Sav.

3249-53 So. Morgan Street, CHICAGO, ILL.

DUODA čekių knygeles, su kuriais tai čekiais galite apmokėti algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra geriausias, praktiškausias ir lengviausias budas vedimo kontrolės biznyje. Jokis biznieriūs be bankos čekių šiandien negali atsakanciai savo biznį vesti.

PRIMA pinigus taupinimui ir moka 3 procentą metams. SKOLINA pinigus pirkimui namų ir lotų Chicago miesto. PERKA ir parduoda namus ir lotus. ATVAŽIAVUSIEMG Chicago iškolectuoja jų pinigus paliktus kitose bankose.

ISMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškų ant rusku, teipat ir pinigus visų kitų viespatyčių. SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

PADARO Dovierennastis, Affidavitus ir visokius kitus rejeentališkus raštus ir užtvirtina juos pas Rusijos konsulų ypač pasportus važiuojantiems Rusijon, Lietuvon. PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiausiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

SITA BANKA yra jau 15 metų sena, įsteigta 1898, ir per teisingą, praktišką ir atsargų reikalų vedimą išaugo į žymę instituciją. Todel, turinti kokius nors bankinius reikalus, kreipkitės į šitą Banką, o jie bus geriausiai išpildyti.

APSAUGOJA (Fire Insurance) nuo ugnies namus, rakanus ir t. t. PERKA ir PARDUODA morgičius suteikiant 5-tą ir 6-tą procentą.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vak. Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vak. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 val. po pietų.

PIRK NAMĄ AR LOTĄ!

Geriausias budas pralobti. Mes turime daugybę gerų namų ir lotų ant pardavimo, tinkamiausiose vietose ir už žemiausias kainas.

Mes parduodam daug daugiau namų ir lotų, kaip kiti lietuviški ofisai Chicagoj. Delko taip yra? Atsakymas ant šito klausimo labai aiškus. — Mes esam specialistai pirkime ir pardavime namų ir lotų, tą žino labai gerai žmonės, kurie pirkę "properetes" per mūsų Banką. Kadangi mes parduodam labai daug ir kiekvienas pirkėjas, perkantis su mūsų roda ir pagelba, pigiau nuperka gerą namą ir lotą, tai ir nėra ko stebėtis, kad jis rekomenduoja ir kitiems pirkti per mūsų banką. Tokiu budu mūsų Banka igijo vardą ir garbę tame užsiėmime.

Svarbiausias dalykas pirkime namo — žinoti ar jis yra vertas tos sumos, kokią už jį savininkas reikalauja. Šitą klausimą galima išrišt sekančiais budais:

1) Apžiūrėjus namą, apskaityt, kiek jis galėtų kaštuot naujas pastatyt. 2) Kiek jis randos atneša. 3) Kokioj tvarkoj ir vietoj jis yra.

Palyginus kitus namus, kuriuos galima pirkti už tuos pinigus, jų gerumą, didumą, randą ir taip toliaus. Tada suprasi, ar perkamas namas yra vertas tų pinigų. Bet palyginimui reikia turėti daug namų, kad sužinoti tikrą teisybę. Mes tą geriausiai galime atlikt, nes mes užsiimam pirkimu ir pardavimu namų ir lotų ir turime daug praktikos tame užsiėmime ir jau daug šimtų "properčių" perleidom per savo rankas.

Mes turime šimtus namų ir lotų pardavimui geriausiose, lietuviams tinkamose vietose. Mes gerai žinome kiekvieno namo vertę ir mes geriausiai galime nurodyti, kuris namas yra geresnis ir daugiau pelno nesą.

Jaigu nori pirkti namą ir lotą, pirm kol ką darysi, atsilankyk į mūsų banką, o mes suteiksim draugišką rodą ir pagelbėsim visuose reikaluose.

Perkanties per mūsų banką namą ar lotą, mes paskoliname pinigus ant lengviausių išyglų.

Dabar yra laikas pirkti "properetes" — todėl neieškokite kitų ofisų, bet tuojuas atekite į mūsų banką, o mes parodysime geriausių ir pigiausių "properčių" geriausiose vietose ir kono geriausiai storosimės padėti nupirkti.

Tananevicz Savings Bank
3249-53 South Morgan Street, Chicago, Ill.
J. SZLIKAS, Real Estate Dept. Manazeris.

N
a
m
a
i
ir
L
o
t
a
i